

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

2018-2020 YILLARI ARASINDA YAYIMLANAN
ÇOCUK KİTAPLARININ İNCELENMESİ

Şerife BAKIRCI
ORCID: 0000-0001-5257-5090

Danışman
Doç. Dr. Derya YILDIZ
ORCID: 0000-0002-5419-8986

Konya – 2022

ÖN SÖZ

Çocuk edebiyatı, çocuğu edebiyatla ve sanatla tanıştırır. Bu süreçte çocuk, çocuk edebiyatı eserlerinden en yaygını olan kitaplarla ilgilenir. Çocuğun kitap okuması kadar hangi kitabı okuduğu da önemlidir. Bu çalışmanın amacı; yayınevlerinin iki yılda yayımladıkları beşinci ve sekizinci sınıf düzeyindeki kitapların dış yapı ve bazı iç yapı özelliklerini karşılaştırmalı olarak incelemektir. Araştırma sonuçlarının öğretmenlere, öğrencilere ve velilere yol gösterici olması amaçlanmıştır. Bu çalışma genel olarak beş bölümden oluşmaktadır.

Araştırmanın ilk kısmını “giriş” bölümü oluşturmaktadır. Bu bölümde araştırmadan genel hatlarıyla bahsedilmiştir. Araştırmanın problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıtlar, sınırlılıklar ve tanımlar üzerinde durulmuştur.

İkinci bölümde araştırmanın kavramsal çerçevesi “çocuk edebiyatı, çocuk edebiyatının temel ilkeleri, çocuk edebiyatı eserinde bulunması gereken özellikler ve yayınevleri” başlıkları altında oluşturulmuştur. Alan yazındaki benzer çalışmalar da bu başlık altında incelenmiştir.

Üçüncü bölümde araştırmanın yöntemi “araştırmanın modeli, araştırmanın evreni ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi” başlıkları altında açıklanmıştır.

Araştırmanın dördüncü bölümünü araştırmanın bulguları oluşturmaktadır. Bu bölümde veriler tablolar hâlinde sunulmuş ve açıklanmıştır.

Beşinci bölümde ise bulgular ışığında araştırma sonuçları tartışılmış, sonuçlar verilmiş, önerilerde bulunulmuştur.

Yüksek lisans eğitimim boyunca bilgisini ve desteğini esirgemeyen, yolumu daima aydınlatan değerli hocam ve danışmanım Sayın Doç. Dr. Derya YILDIZ’a teşekkürü borç bilirim. Süreç boyunca bana destek olan arkadaşlarım Şura KARACA, Esra ODUNCU ve Burak ÖZÇELİK’e, her daim yanımda olan kuzenim Havvana ÇAMURLU’ya ve eğitim hayatım boyunca her zaman yanımda olan ve desteklerini bir an olsun eksiltmeyen aileme teşekkür ederim.

Şerife BAKIRCI

Haziran 2022

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	v
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	vii
TABLolar DİZİNİ.....	ix
ÖZET	x
ABSTRACT.....	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	3
1.1.1 Alt problemler.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Sayıtlar	5
1.5. Sınırlılıklar.....	5
1.6. Tanımlar	5
2 KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Çocuk Edebiyatı.....	7
2.2. Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri.....	8
2.3 Çocuk Edebiyatı Eserinde Bulunması Gereken Özellikler	9
2.3.1 Dış yapı özellikleri	9
2.3.2 İç yapı özellikleri.....	12
2.3.3 Çocuk kitaplarında edebî tür.....	16
2.3.4 Baskı sayısı	17
2.3.5 Yazar.....	17
2.3.6 Çevirmen.....	18
2.3.7 Yaş düzeyine göre çocuk kitapları	19
2.4 Yayınevleri	20
2.4.1 Yapı Kredi Yayınları-Doğan Kardeş.....	21
2.4.2 Tudem.....	21
2.4.3 Timaş Yayınları.....	21
2.4.4 İş Bankası Yayınları	22
2.4.5 Hep Kitap Yayınları	22
2.5 İlgili Araştırmalar.....	22
2.5.1 Doktora tezleri.....	22
2.5.2 Yüksek lisans tezleri.....	23

2.5.3 Makaleler	25
2.5.4 Bildiriler.....	27
3. YÖNTEM.....	29
3.1. Araştırmanın Modeli	29
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	29
3.3. Veri Toplama Araçları	30
3.4. Verilerin Toplanması.....	30
3.5. Verilerin Analizi	30
4. BULGULAR	32
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	66
5.1. Tartışma.....	66
5.2. Sonuç.....	90
5.3. Öneriler.....	93
KAYNAKLAR.....	94

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

2018-2020 Yılları Arasında Yayımlanan Çocuk Kitaplarının İncelenmesi başlıklı tez çalışmamın toplam **117** sayfalık kısmına ilişkin, 20/07/2022 tarihinde tez danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%10** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç
2. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç
3. Önsöz hariç
4. İçindekiler hariç
5. Simgeler ve kısaltmalar hariç
6. Kaynaklar hariç
7. Alıntılar dahil
8. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranının (%30) altında olduğunu ve intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

21/07/2022

Şerife BAKIRCI

Doç. Dr. Derya YILDIZ

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynaklar listesine eklendiğini beyan ederim.

21/07/2022

Şerife BAKIRCI

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

%: yüzde

f: frekans

Kısaltmalar

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

cm: santimetre

ÇEVBİR: Çevirmenler Meslek Birliği

ISBN: International Standard Book Number (Uluslararası Kitap Standart numarası)

LGS: Liselere Geçiş Sistemi

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

SBS: Seviye Belirleme Sınavı

TDK: Türk Dil Kurumu

TEDA: Türk Kültür, Sanat ve Edebiyat Eserlerinin Dışa Açılımını Destekleme Projesi

TEOG: Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş

TRT: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

t.y.: tarih yok

vb.: ve benzeri

vd.: ve diğerleri

vs.: vesaire

YKY: Yapı Kredi Yayınları

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Yayınevlerinin sınıf seviyesine göre yayımladıkları kitap sayısı.....	32
Tablo 2. Her iki sınıf düzeyi için tavsiye edilmiş kitap sayısı.....	33
Tablo 3. Baskı sayılarına göre kitap sayıları.....	33
Tablo 4. Yayınevlerinin yayımladıkları çeviri ve telif kitap sayısı.....	34
Tablo 5. Yayınevlerinin yayımladıkları telif kitap sayısı ve yazarlar	34
Tablo 6. Yayınevlerinin Yayımladıkları Çeviri Kitap Sayısı ve Yazarları	39
Tablo 7. Yabancı yazarların milliyetleri.....	45
Tablo 8. Çevirmenlerin frekanslarının dağılımına yönelik bulgular	46
Tablo 9. Kitapların sayfa sayısı dağılımları.....	50
Tablo 10. Kitapların boyutları.....	51
Tablo 11. Kitapların türlere göre dağılımı	53
Tablo 12. Kitapların temalarına göre dağılımları.....	55
Tablo 13. Kitapların çizerlere göre dağılımları.....	59

ÖZET

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Türkçe Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

2018-2020 YILLARI ARASINDA YAYIMLANAN ÇOCUK KİTAPLARININ İNCELENMESİ

Şerife BAKIRCI

Çocuk edebiyatı eserleri, çocuğun sanatla ve edebiyatla tanışmasıdır. Çocukların kitap okuması kadar hangi kitabı okuduğu da mühim bir meseledir. Günümüzde çocuk edebiyatı eserleri yayımlayan birçok yayınevi vardır. Bu sebeple kitap seçimi ve kitap seçerken dikkat edilmesi gereken hususlar önemli hâle gelmektedir. Araştırmanın amacı YKY-Doğan Kardeş, Tudem Yayınları, Timaş Çocuk, İş Bankası Yayınları ve Hep Kitap Yayınlarının iki yılda yayımladıkları beşinci ve sekizinci sınıf düzeyindeki kitapların dış yapı ve bazı iç yapı özelliklerini karşılaştırmalı olarak incelemektir. Bu sayede öğretmenlere, velilere, öğrencilere yol göstermek ve alan yazına katkı sağlamak hedeflenmiştir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ve tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Seçilen beş yayınevindeki altı yüz kitap, dış yapı ve bazı iç yapı unsurlarına göre incelenmiştir. Verilerin analizinde ise betimsel analiz kullanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre yayınevleri 10-11 yaş grubundaki çocuklar için 407 kitap yayımlarken 13-14 yaş grubundaki çocuklar için 193 kitap yayımlamıştır. Yayımlanan kitaplardan 118'i yayınevleri tarafından hem 5 hem 8. sınıf öğrencileri için önerilmektedir. İlk baskısını yapan 262 kitap vardır. Kitapların 340'ı çeviri iken 260'ı telif eserdir. 260 telif eseri 102 farklı yazar kaleme almıştır ve en fazla kitabı yayımlanan yazar Mustafa Orakçı'dır. Yayımlanan 340 çeviri eserin ise 150 farklı yazarı vardır ve en fazla kitabı yayımlanan yazarlar J. K. Rowling ve Angela Sommer-Bodenburg'tur. Çevrilen bu 340 kitap, 19 farklı ülkeden çevrilmiştir ve 83'ü Birleşik Krallık'taki yazarlara aittir. Çeviri kitapların 96 farklı çevirmeni vardır ve en fazla kitap çevirisi yapan çevirmen Fügen Yavuz'dur. Yayımlanan kitaplara bakıldığında 51-100 sayfa aralığında daha fazla kitap bulunmaktadır. Kitap boyutu olarak 13,5x19,50 cm olan kitapların fazla olduğu görülmekle birlikte en çok roman ve öykü türünde kitaplar yayımlanmıştır. İncelenen kitapların 111 farklı teması bulunmaktadır. En çok işlenen tema "serüven" temasıdır. İncelenen kitapların 443'ü resimli ya da fotoğraflı kitaplardır. Kitaplarda çizimi en çok bulunan çizer ise Derya Işık Özbay'dır. Bu sonuçlar ışığında öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çocuk edebiyatı, çocuk kitapları, dış yapı, iç yapı, yayınevi.

ABSTRACT

Necmettin Erbakan University, Graduate School of Educational Sciences
Department of Turkish and Social Sciences Education
Turkish Education Program
Master Thesis

ANALYSIS OF CHILDREN'S BOOKS PUBLISHED BETWEEN 2018-2020

Şerife BAKIRCI

Works of children's literature are the children's acquaintance with art and literature. Which book children read is as important as reading. Today, there are many publishing houses that publish children's literature works. For this reason, the selection of books and the points to be considered when choosing a book become important. The aim of this research is to comparatively examine the external structure and some content features of the fifth grade and eighth grade books published by YKY-Doğan Kardeş, Tudem Publications, Timaş Çocuk, İş Bankası Publications and Hep Kitap Publications in the two years. In this way, it is aimed to guide teachers, parents, students and contribute to the field literature. The research was carried out by using document analysis and scanning model, which is one of the qualitative research methods. Six hundred books in the five selected publishers were examined according to their external structure and some content elements. Descriptive analysis was used in the analysis of the data.

According to the results of the research, these publishing houses published 407 books for children aged 10-11, while they published 193 books for children aged 13-14. 118 of the published books are recommended by publishers for both 5th and 8th grade students. There are 262 books that went into first edition. While 340 of the books are translations, 260 are copyright works. 260 copyrighted works have been written by 102 different authors and the author who has the most books published is Mustafa Orakçı. The 340 translated works published have 150 different authors, and the authors with the least number of published books are J. K. Rowling and Angela Sommer-Bodenburg. These 340 translated books have been translated from 19 different countries and 83 are by authors in the UK. Translated books have 96 different translators and the translator who translated the most books is Fügen Yavuz. The maximum published page range is 51-100 pages. The most published book size is 13.5x19.50 cm. 211 books of this size have been published. The genres with the most books published are novels and short stories. The examined books have 111 different themes. The most handled theme is the "adventure" theme. Of the books examined, 443 are books with pictures or photographs. Derya Işık Özbay is the illustrator with the most drawings in the books. Suggestions are presented in the light of these results.

Keywords: Children's literature, children's books, external structure, content, publishing house.

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Çocuk edebiyatı, çocuğun edebiyatla ve sanatla tanışmasının ilk adımıdır. Hayat ve dünya hakkında çok da geniş fikirlere sahip olmayan çocuklar; çocuk kitaplarıyla beraber dünyayı tanımaya, algılamaya ve anlamlandırmaya başlar.

Çocuk edebiyatının temelinde elbette ki “çocuk” vardır. Çocuğun bakış açısı, bilgi seviyesi, gelişim düzeyi, hayal dünyası, ilgisi, isteği, dikkati, odağı vd. göz önüne alınarak çocuk edebiyatı eseri ortaya çıkarılır. Eser hazırlanırken her aşamasında titizlikle çalışılır, her kelime özenle seçilir. Yazar, çizer, editör ve yayınevi iş birliği içinde çalışır.

Çocuk kitaplarının birçok işlevi vardır. Okuma alışkanlığı kazandırmak bu işlevlerin başında yer almaktadır. Çocuklar kendilerine uygun kitaplarla tanışarak okumanın keyfine varır ve bunu düzenli hâle getirdiğinde okuma alışkanlığı da kazanmış olurlar.

Anadili edinimi ile başlayan, çocuklar için öğrenme ve öğretme sürecinde kullanılan etkili ve önemli yapıtlar çocuk edebiyatı ürünleridir (Akyüz, 2014: 4). Çocuklar ana dilini kitaplar sayesinde daha iyi öğrenir ve geliştirir. Yeni kelimeler ve kavramlar, atasözleri, deyimler, özdeyişler öğrenir. Kendi ülkesinin dili ve edebiyatıyla tanışmış olur.

Çocuk; hem kendi çevresini, kendi ülkesini hem de ona çok uzak olan ülkeleri, o ülkedeki yaşlıların yaşantılarını tanıma ve öğrenme imkânı bulur. Ulusal ve evrensel değerlerle tanışır ve bu değerleri özümser, hayatına yansıtır. Galda ve Cullinan (2002) dünyadaki her çocuğun karakter özelliklerinin benzer olduğunu, çocuk edebiyatının ırk, dil, kültür gibi farklılıkları bulunsa da benzerliklerden yararlanarak çocukların yaşamlarını yansıttığını belirtmiştir.

Çocuk kitapları, insanın bireysel ve sosyal durumunu ortaya koyan gerçek yaşamla ilişkili konulardan meydana gelmektedir (Wolf, 2004, s. 54). Olağanüstü olay ve karakterlerle hayal gücünü geliştirdiği kadar çocuğu gerçek yaşamla tanıştırmayı ve hayatın ileriki dönemlerine hazırlaması bakımından da önemlidir. Çocuğun günlük hayatta karşılaşılabileceği sorunları ve çözüm önerilerini çocuğa emretmeden sezdirmiş olur. Bunun yanında özlem, ölüm, ayrılık, mültecilik gibi hayatın içinden ve güncel durumlarla çocuğu tanıştırır. Çocuğa tozpembe bir dünya sunulması, dünyada sorunlar hiç yokmuş gibi bir yaklaşım sergilenmesi çocuk kitapları için tavsiye edilen bir durum değildir.

Çocuk kitabını meydana getiren zincirin en değerli halkası yazardır. Yazar olmazsa zincirin diğer halkaları da doğal olarak oluşamaz. Yazar, her sözcüğü özenle seçerek çocuğa görelilik ilkelerine göre eserini hazırlar. Alan yazına ve diğer çocuk kitaplarına hâkim olmalıdır. Temayı ve konuyu özenle seçmeli, mesajlarını emredici bir üslupla vermemelidir. Kitabın sonunu çocuğa bırakmamalı, olayları mutlaka sonuca bağlamalıdır. Çeviri kitaplarda ise çevirmen, yazar kadar önemlidir. Asıl metne sadık kalmalı, çocuğun anlayabileceği dil ve anlatımı kullanmalıdır. Çevirmen, her iki dilin kurallarına da hâkim olmalıdır. Yazarın ve çevirmenin adı kapakta mutlaka belirtilmeli, kitabın bahsinin geçtiği her yerde çevirmen de anılmalıdır.

Yazar ile okuyucu arasındaki köprü, yayınevleridir. Yayınevleri; kitabı baskıya hazırlar, basar ve dağıtımını yapar. Yayınevlerinin beraber çalıştığı yazar, çizer, çevirmen ve editörler yayımladıkları kitabın da kalitesini belirlemektedir. Bunun yanında kullanılan kâğıdın kalitesini, resim boyutlarını ve yazı puntosunu maliyete göre değil de kitabın hitap ettiği yaş grubuna göre hazırlamak, yayınevlerine düşen sorumluluklardandır. Ayrıca yazarın adı, -varsa- çevirmenin adı ve çizerin adı mutlaka kapakta belirtilmelidir.

Çocuk kitabı hazırlanırken her adım, çocuğa görelilik ilkesine göre düzenlenir. Kitabın sayfa sayısı, genellikle öğrencinin okuma düzeyine göre artış gösterir. Boyut ise sayfa sayısına göre ters orantılıdır. Okul öncesi ve ilkokul döneminde daha büyük boyutlu kitaplar okunurken ortaokul döneminde okunan kitapların boyutu daha küçüktür. Bu kitapların arasında da farklı boyutlarda kitaplar vardır fakat taşıma ve kitaplık oluşturmanın kolaylığı açısından boyutların standart olması tavsiye edilmektedir. Kitapların başka bir özelliği baskı sayılarıdır. 1. baskısını yapan kitaplar, yeni ya da o yayınevinde yeni basılmaya başlanmış kitaplardır. Baskı sayısının artması, o kitabın beğenildiğini ve o kitaba talep oluştuğunu gösterir.

Çocuk kitapları; fotoğraflı, renkli resimli, siyah beyaz resimli olarak karşımıza çıkabilmektedir. Resimsiz çocuk kitapları da yaygındır ama doğru olan -özellikle alt yaş gruplarında- resimli kitaplardır. Renkli resimler daha çok dikkat çekse de maliyeti düşürmek için siyah beyaz resimler de kullanılmaktadır. Çocuğun kitaba dikkatini ilk bakışta resimler çekmektedir. Bu noktada çizerin önemi ortaya çıkar. Bir çocuk edebiyatı eserinde çizer, en az yazar kadar önemlidir. Her çizer, bir çocuk kitabı çizeri olamaz. Çizer, çocuk psikolojisinde anlamalı, çocuğa görelilik ilkelerini bilmelidir. Metne hâkim olmalı ve yazarla iş birliği içerisinde çalışmalıdır.

Bir kitabın teması ve konusu, o kitabın oluşma sebebidir. Tüm olaylar bu tema etrafında şekillenir, gelişir ve sonuçlanır. Yazar, vermek istediği mesajı bu tema aracılığıyla verir. Kitaplar bu temalar üzerinden çocukların hedef, arzu ve isteklerini belirlemesine, hayallerini canlı tutmasına, ufkunu genişletmesine, kendini tanımasına ve kişiliğini biçimlendirmesine, duygularını keşfetmesine ve duygularıyla yüzleşmesine, zihinsel becerilerini kullanmasına, aile ve arkadaşlarıyla daha kuvvetli ilişkiler kurmasına, sosyal becerilerini geliştirmesine, hayatın acı gerçeklerini -ölüm, ayrılık, mutsuzluk, acı- anlamasına, insani değerleri fark etmesine, hayat tecrübesi edinmesine yardımcı olmaktadır (Galda ve Cullinan, 2002; Nuba, Sheiman ve Searson, 2016).

1.1. Problem Durumu

Türkçe Öğretim Programı'nda Türkçe dersinin özel amaçlarında “okuma yazma sevgisi ve alışkanlığını kazanmalarının sağlanması” maddesi bulunmaktadır (MEB, 2019: 8). Bu sevgi ve alışkanlığı kazandırmanın yolu da elbette çocuk kitaplarından geçmektedir. Piyasada yüzlerce yayınevi ve binlerce çocuk kitabı bulunmaktadır. Çocuk kitabı seçimlerinde öğretmenin ve velinin göstermesi gereken özen de buna paralel olarak artmıştır.

Alan yazında çocuk edebiyatı, yazarların eserleri üzerine karakter eğitimi, değerler eğitimi, bir ya da birkaç eserin iç ve dış yapı özelliklerini inceleme, süreli çocuk edebiyatı yayınları üzerine çalışmalar yapılmıştır. Fakat yayınevleri ve son yayımladıkları kitaplar üzerine bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın amacı; YKY-Doğan Kardeş, Tudem Yayınları, Timaş Çocuk, İş Bankası Yayınları ve Hep Kitap Yayınlarının son iki yılda yayımladıkları beşinci ve sekizinci sınıf düzeyindeki kitapların dış yapı ve bazı iç yapı özelliklerini karşılaştırmalı olarak incelemektir.

1.1.1 Alt problemler

Çalışmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranması amaçlanmaktadır:

1. Yayınevlerinde beşinci ve sekizinci sınıf düzeyindeki öğrenciler için kaç farklı kitap yayımlanmıştır?
2. Yayınevlerinde her iki sınıf düzeyi için de tavsiye edilen kaç kitap vardır?
3. Kitapların baskı sayısına göre dağılımı nasıldır?
4. Yayınevlerinin yayımladıkları çeviri ve telif kitapların sınıf seviyelerine göre dağılımı nasıldır?

5. Yayınevlerinin yayımladığı telif kitapların yazarlara göre dağılımı nasıldır?
6. Yayınevlerinin yayımladığı çeviri kitapların yazarlara göre dağılımı nasıldır?
7. Kitapların yabancı yazarlarının milliyetlerine göre dağılımı nasıldır?
8. Kitapların çevirmenlere göre dağılımı nasıldır?
9. Kitapların sayfa sayısı dağılımı nasıldır?
10. Kitapların boyutlarına göre dağılımı nasıldır?
11. Kitapların türlere göre dağılımı nasıldır?
12. Kitapların temalara göre dağılımı nasıldır?
13. Kitapların çizerlere göre dağılımları nasıldır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada internette kolay erişilebilir oldukları ve yıl içinde çok sayıda kitap yayımlayarak okurlara ulaşan yayınevlerinden olan Yapı Kredi Yayınlarının Doğan Kardeş serisi, Tudem Yayınları, Timaş Yayınları, İş Bankası Yayınları ve Hep Kitap Yayınlarının iki yılda (2018-2020 yılları arasında) yayımladıkları çocuk kitaplarının dış yapı ve bazı iç yapı özelliklerine göre incelenmesi amaçlanmaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Nitelikli çocuk ve gençlik edebiyatı yapıtları, çocukların okuma alışkanlığı kazanmalarını ve zaman içinde okuma kültürü edinmelerini sağlar; sözcük dağarcıklarını geliştirir ve sezinletme yoluyla dilsel becerilerini yetkinleştirir (Aslan, 2013: 30). Bu bağlamda, okurlarını birçok yönden geliştiren çocuk ve gençlik edebiyatı ürünlerini okumak kadar onları seçebilmek de önem kazanmaktadır. Bu çalışmada YKY-Doğan Kardeş, Tudem Yayınları, Timaş Çocuk, İş Bankası Yayınları ve Hep Kitap Yayınlarının iki yılda yayımladıkları beşinci ve sekizinci sınıf düzeyindeki kitaplar dış yapı ve bazı iç yapı özellikleri bakımında karşılaştırmalı olarak incelenecektir. Bu sayede çalışmanın velilere, öğretmenlere ve öğrencilere yol gösterici olması; araştırmacılara, çocuk edebiyatı yazarlarına ve alan yazına katkı sağlaması öngörülmektedir.

1.4. Sayıtlar

1. Araştırmada 5 ve 8. sınıf öğrencilerine (10-11 ve 13-14 yaş) yönelik olarak tavsiye edilen kitaplar incelenecektir.

2. Son iki yıl içinde satılmış olup da siteden kaldırılan kitaplar, hiç yayımlanmamış kabul edilmiştir.

3. Araştırmada kullanılan örneklemin evreni temsil ettiği kabul edilmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışma yalnızca:

- Son baskısını Haziran 2018-Haziran 2020 arasındaki zaman aralığında,
- Beş yayınevinin (Yapı Kredi Yayınlarının Doğan Kardeş serisi, Tudem Yayınları, Timaş Yayınları, İş Bankası Yayınları ve Hep Kitap Yayınları) yayımladığı,
- Sadece beşinci ve sekizinci sınıf öğrencilerine yönelik yayımlanan kitapları kapsamaktadır.
- İç yapı özelliklerinden yalnızca tema ve tür incelenmiştir.

1.6. Tanımlar

Çocuk: İki yaşından ergenlik çağına kadar süren büyüme dönemi içinde bulunan insan yavrusu veya henüz erinlik dönemine erişmemiş kız veya erkek (Oğuzkan, 2010: 2).

Çocuk edebiyatı: Temel kaynağı çocuk ve çocukluk olan; çocuğun algı, ilgi, dikkat, duygu, düşünce ve hayal dünyasına uygun; çocuk bakışını ve çocuk gerçekliğini yansıtan ölçüde, dilde, düşüncede ve tiplerde çocuğa göre içeriği yalın biçimde ve içtenlikle gerçekleştiren; çocuğa okuma alışkanlığı kazandırması yanında, edebiyat, sanat ve estetik yönünden gelişmesine katkı sağlayan, çocuğu duyarlı biçimde yetişkinliğe hazırlayan bir geçiş dönemi edebiyatına çocuk edebiyatı denir (Şirin, 2007: 16).

Dış Yapı: Kitabın boyutu, kullanılan kâğıdın niteliği, kapak, sayfa düzeni, harfler olarak sıralanabilir. Kitaplar, çocukları okumaya isteklendirecek bir tasarım anlayışını yansıtmalı, çocuklar kendileri için üretilen bir araca verilen önemi, gösterilen saygıyı, kitabın dış yapı (biçimsel) özellikleriyle bütünleşmiş olan tasarım özeninden anlayabilmelidir (Maltepe, 2009).

İç Yapı: Çocuk edebiyatı yapıtlarındaki konu, kurgu, karakter, anlatım ve dil özelliklerinin tümü (Demircan, 2006).

Tema (İzlek): Sanatçının ele aldığı konuyla okurda uyandırmak istediği etkidir (Sever, 2013: 129).

Resim: Kitap resmi, metni açıklamak ya da bezemek amacıyla kitaplara konan resim, çizim ya da baskı (Kaya 2003: 35).

Yayınevi: Dergi, kitap vb.ni yayımlayan veya satan kuruluş (TDK, 2022).

Telif kitap: Telif, “yazarın kendisinin kaleme aldığı.” anlamına gelmektedir (TDK, 2022).

Çeviri kitap: Çeviri, “Bir dilden başka bir dile çevrilmiş yazı veya kitap, tercüme.” anlamındadır (TDK, 2022).

Yazar: Bilim, edebiyat, sanat alanlarında kitap yazan veya kitap hazırlayan, bir eseri ortaya koyan ve eserin sahibi olan kimse, kalem erbabı, müellif (TDK, 2022).

Çevirmen: Herhangi bir metni bir dilden başka bir dile çeviren kimse, çevirici, dilmaç, mütercim (TDK, 2022)

Çizer: Karikatürcü (TDK, 2022).

BÖLÜM 2

2 KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Çocuk Edebiyatı

Çocuk edebiyatı, çocuklar için özel olarak oluşturulan edebî eserlerin tümünü kapsamaktadır. Çocuk edebiyatı eserlerinin büyük çoğunluğunu çocuk kitapları oluşturmaktadır. Çocuk edebiyatı eserleri sanatsal nitelik taşır, çocuğu edebiyatla tanıştırır, okuma zevki ve bilinci kazandırır.

TDK (2022) çocuk edebiyatını “Çocukların hayatı kavramasına yardımcı olacak, hayal gücünü geliştirici, okuma sevgisini aşıl原因, eğitici bir edebiyat türü, çocuk yazını” olarak tanımlamıştır. Şirin ise “Çocukların büyüme ve gelişmelerine, hayâl, duygu düşünce ve duyarlıklarına, zevklerine eğitilirken eğlenmelerine katkıda bulunmak amacı ile gerçekleştirilen çocuksu bir edebiyattır.” şeklinde tanımlar (Şirin, 2000). Alan yazında da benzer tanımlara rastlamak mümkündür. “Çocukların büyüme ve gelişmelerine; hayallerine, duygularına, düşüncelerine, yeteneklerine ve zevklerine hitap eden, eğitirken eğlenmelerine katkıda bulunan sözlü ve yazılı verimlerin tamamıdır.” (Yalçın ve Aytaş, 2003).

Sever (2007) “Çocuk edebiyatı (yazını) erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştiren, beğeni düzeylerini yükselten ürünlerin genel adıdır.” şeklinde bir tanım yapmıştır.

Genel olarak çocuk edebiyatı, 0-14 yaş grubundaki bireyler için yazılan, onların gelişim dönemine uygun olarak hazırlanan, onları geliştiren edebiyattır. Çocukları kitapla, edebiyatla, sanatla tanıştırırken evrensel ve millî değerleri de çocuğa sezdirir. En önemli işlevlerinden biri de çocuğa okuma sevgisi ve bilinci kazandırmasıdır. “Kahramanları çocuklar olan edebiyat” değil, çocuk için edebiyattır. Çocukların hayata bakışı, yetişkinlerden çok farklıdır. Bu sebeple okuduklarının ve dinlediklerinin-izlediklerinin de farklı olması gerekmektedir. Çocuk edebiyatının ortaya çıkış nedeni çocuğun gerçeklerinin, alımlama biçiminin yetişkinlerden çok farklı olmasından kaynaklanmaktadır (Dilidüzgün, 2003a: 19). Tüm bu sebeplere bağlı olarak çocuk edebiyatı kavramı ortaya çıkmış, gelişmiş ve ilkeleri de oluşmuştur.

2.2. Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri

Çocuk edebiyatının hitap ettiği kitle özel olduğu için yazım ilkeleri de özeldir. Çocuk kitapları rastgele yazılmamalıdır, yazılamaz. Hitap ettiği kitlenin gelişim dönemi özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Sever'e (2003: 191, 192) göre çocuk edebiyatının temel ilkeleri şu şekildedir:

1. Kitaplarda, çocuğun kendine özgü içtenliği ile anlatım dilinin doğallığı buluşturulmalıdır.
2. Yazar, anlattığı ve kurguladığı olaylarda, çocuklarla arkadaşlık kurabilmeyi başarabilmelidir.
3. Kitaplar, çocuklara anlamlandıramayacağı ya da yaşama geçiremeyeceği sorumluluklar yüklememelidir.
4. Kitaplarda çocukların kavramsal gelişimlerine katkı sağlayacak bir anlatım yeğlenmeli, çocuklara Türkçemizin anlatım olanakları ve kuralları sezdirilmelidir.
5. Kitaplardaki resimler, çocukların beğeni ve algılama düzeyine uygun olmalı, metnin iletisine görsel bir zenginlik katmalı; estetik nitelikleriyle de görsel algılarını geliştirici özellikler taşımalıdır. Kahramanların fiziksel portreleri, metinde yansıtılan kişilik özelliklerine uygun biçimde çizilmeli; resimler kahramanların belirgin özelliklerini (şişman, zayıf, uzun saçlı, kısa boylu, sinirli, uysal vb.), yaşadıkları ruhsal durumları, geçirdikleri fiziksel değişimleri çocuklara duyumsatabilmelidir.
6. Kitaplar, dilsel ve görsel özellikleriyle çocuğun hem sanat hem de düşünme eğitimi sürecini desteklemelidir.
7. Kitaplar, çocuğun yaşına, ilgi ve gereksinimlerine uygun olarak insan ve yaşam gerçekliğini anlamasına katkı sağlamalı, her şeyden önemlisi de çocuk ile yaşam arasında güçlü bir bağ oluşturmalıdır. Özellikle, çocuğun kendini özgürce gerçekleştirebilmesine (düşünmesine, düşlemesine, gülmesine, eğlenmesine vb.) olanak sağlayacak yaşam durumları, dilin anlatım ustalığı ile kurgulanarak çocuklara sunulmalıdır.
8. Kitaplarda yazar tarafından kurgulanan gerçeklik, çocuklar tarafından, okuma eylemi sonrası kendi gerçekliklerine dönüştürülebilmesi; başka bir söyleyişle yazarın paylaşmak istedikleri çocukların yaşam-anlam gerçeğinden kopuk olmamalıdır.

9. Kitaplar, çocukları okumaya isteklendirecek bir tasarım anlayışını yansıtmalı; çocuklar kendileri için üretilen bir araca verilen önemi, gösterilen saygıyı kitabın dış yapı (biçimsel) özellikleriyle bütünleşmiş olan tasarım özeninden anlayabilmelidir.
10. Kitaplarda, yaşamın bir gerçeği olduğu düşüncesiyle, şiddet olgusuna da yer verilebilir; ancak olay kurgusunda, çocukların yaş ve gelişim özellikleri de göz önünde bulundurularak yer verilen şiddet öğeleri, çocukları şiddete karşı neler yapılması gerektiği konusunda duyarlı kılmalı, onlarda şiddet ve kaba güce karşı bir anlayış oluşturabilmelidir. Özellikle, çocuklara demokratik yaşamın önemi ile bireysel ve toplumsal ilişkilerdeki sorunların çözümünde en etkili yöntemin “iletişim” olduğu gerçeği sezdirilmelidir.
11. Çocuk edebiyatının temel sorumluluğu, çocuklara dilin ve resim olanaklarıyla kurgulanmış yeni yaşantılar sunma olmalı, sunulan yaşantılardan çıkarsamalar yapma sorumluluğu ise çocuğa bırakılmalıdır.

Tüm ilkelere dikkat edildiği takdirde çocuğun; edebiyatı sevmesi, okuma sevgisi kazanması ve ana dil bilinci-sevgisi kazanması beklenmektedir.

2.3 Çocuk Edebiyatı Eserinde Bulunması Gereken Özellikler

Çocuk kitapları yetişkin kitaplarından farklı olarak belli özellikler çerçevesinde yazılır. Yazarlar, çizerler, editörler ve yayıncılar bu ölçüt ve özelliklere bağlı olarak kitabı hazırlar ve yayımlar. Çocuk kitaplarında bulunması gereken özellikler genel olarak iç yapı özellikleri ve dış yapı özellikleri olarak iki grupta incelenmektedir.

2.3.1 Dış yapı özellikleri

Çocuk kitaplarında bulunması gereken dış yapı özellikleri yani biçim özellikleri genel olarak boyut, kapak-cilt, kâğıt, sayfa düzeni harfler, resimler gibi içeriğinden bağımsız özelliklerdir. Bu özellikler çocuğun dikkatini kitaba yöneltir, çocukta kitaba dokunma, kitabı inceleme ve okuma isteği uyandırır, çocuğun ilgisinin kitapta kalmasını sağlar. Bu sebeple özellikle yayınevleri kitapları hazırlarken dış yapı unsurlarına özellikle dikkat etmelidirler.

Çocukları okumaya heveslendirecek bir tasarımla hazırlanan kitaplar, çocukların kitaba ilgi duymalarını sağlar (Maltepe, 2009: 400). Sönmez (2003) okumanın bir süreç olduğunu, sürecin başında veriler ne kadar okumaya uygunsa süreç ve sonucunda okumanın o kadar başarılı olacağını belirtmiştir. Yalçın ve Aytaş (2003) çocuk kitaplarının sadece çocuğa göre yazılmış bir metinden ibaret olmadığını; resimleriyle, düzenlemeleriyle bir bütün olduğunu,

tüm bu özelliklerin de çocuğun seviyesine uygun olarak uzmanlarca hazırlanması gerektiğini savunmuşlardır.

Genel olarak bir çocuk kitabının kolay okunması, resimlerinin konuyu yansıtması, çocuğa hitap etmesi ve çocuğun kitabı yanında taşıyabileceği boyutlarda olması mühim unsurlar arasında sayılabilir (Şirin, 2000).

Dış yapı unsurları olan boyut, kapak-cilt, kâğıt ve sayfa yapısı, harfler ve resimler aşağıda açıklanmıştır.

Boyut

Çocuk kitaplarının boyutları, çocukların kitabı kolay taşımaya ve kişisel kütüphanelerini oluşturmaya yardımcı olacak şekilde tasarlanmalıdır. Oğuzkan (2001) çocuklar için en uygun kitap boyutunun 16 x 23 olduğunu savunmaktadır. Bunun yanında çocukların sürekli aynı boyutlardaki kitapları okumaktan sıkıldıklarını da dile getirmektedir. Tür ve Turla (2005:37) da ayrı şekilde farklı boyutların tercih edilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Küçük yaşlardaki çocuklar için farklı boyutlarda kitaplar tavsiye edilse de ortaokul seviyesindeki çocuklar için kitap boyutları standartlaştırılabilir.

Kapak-Cilt

Bir kitapta çocuğun dikkatini ilk çeken yer, kitabın kapağıdır. İyi tasarlanmış bir kapak çocukta kitaba karşı merak uyandırır ve çocuğun dikkatini kitaba çeker. Kitap adının punto büyüklüğü ve yazı fontu hitap ettiği kitlenin gelişim dönemine göre ayarlanmalıdır. Kitaptaki resim veya fotoğraf çocuğun ilgisini çekecek bir şekilde seçilmeli ve kitabın içeriğine karşı merak uyandırmalıdır. Kapakta mutlaka yazarın, çizerin ve varsa çevirmenin adına yer verilmelidir.

Çocuk kitaplarının gösterişli, sefyon baskılı kapaklarla çocuğa sunulması, kapağın üzerinde çocuğu kitaba çekecek renklerin ve resimlerin yer alması kitap başlığının kapakta ilgi çekici bir punto ve fontla basılmış olması kitabın görselliği ve çocuğun kitapla iyi bağ kurabilmesi açısından önemlidir (Şirin, 2000).

Kâğıt ve sayfa yapısı

Kitabın sayfalarında kullanılan kâğıdın göz yormaması için parlak değil mat olması tavsiye edilmektedir. “1. ya da 2. hamur kâğıt kullanılmalıdır. Kâğıt çok parlak olmamalı; gözü yorduğu için kuşe kâğıt kullanılmamalıdır” (Nas, 2004). Çocuk okurun dikkatini çekmesi ve

uzun süre dayanabilmesi için de kaliteli kâğıt kullanılması tavsiye edilmektedir. Harf büyüklüğü, satır aralıkları ve kenar boşlukları da çocuğun seviyesine göre ayarlanmalıdır. Resim ve yazıların yeri de yine gelişim dönemine göre ayarlanmalıdır. Çocuk kitaplarında satır aralarındaki boşluk normal, hatta biraz daha fazla olmalıdır. Sayfa kenarlarında geniş boşluklar bırakılmalıdır (Şirin, 2000:213).

İtalik yazının okunması zor olduğu için de metnin tamamında tercih edilmemelidir. Okuma hızını düşüreceği için yalnızca vurgulanması gereken yerlerde tercih edilmelidir.

Harfler

Kitaplarda yazı puntosu, çocuğun gelişim düzeyine göre belirlenmelidir. Nas (2004) çocukların okuma yazma öğrendikten sonra gelişim dönemine göre harflerin 18-24 punto ile yazılmasını doğru bulmaktadır. Yazı tipi de karmaşık olmamalı, göz yormayacak bir stil seçilmelidir.

Kıbrıs (2006:26) ise Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının ders kitapları vb. yayınlar için beşinci sınıfta 12, sonraki sınıflarda 10 puntunun uygun olduğunu belirtmiştir. Çocukların görme alanı genişlediğinden bu yaş ve üstü için büyük puntolu yazılarda göz sıçramaları artar, gözler çabuk yorulur ve anlam kurma yavaşlar, okunan metne karşı dikkat ve ilgi dağınık olur (Koyuncu ve Kaptan, 2005: 259). Bu sebeple çok küçük yazı puntolarının seçilmesi yanlış olduğu gibi, çok büyük puntoların seçilmesi de yanlıştır.

Resimler

Çocuk kitaplarında kitap, yetişkin kitaplarında olduğu gibi yalnızca metinden ibaret değildir. Resim ve metin bir araya gelerek bir bütünü oluşturur. Bu sebeple iki sanatçının yani yazar ve çizerin iş birliği içerisinde çalışması gerekmektedir. “Denk güçler olarak yazar ve çizerin becerilerinin ve duyarlılıklarının ortaklığı, ortaya çocuğa göre olan kitapların çıkmasını sağlamaktadır. İki sanatçının iş birliği sonucunda içerikle ilgili resimler, öyküyü görünür kılmakta, metnin anlamını genişletmektedir. Resimler bir yandan iletiyi görsel öğelerle desteklerken, diğer yandan sanatçıya özgü yorumlarla öyküye yeni renkler katmakta; sözcüklerin anlatım gücüyle de resimlerdeki ayrıntılar kavranabilmektedir” (Sever, 2008). Resimlemeler rastgele yapılmamalıdır. Metinde olduğu gibi resimlemelerde de çocuğa yönelik ilkelerine dikkat edilmelidir. Birebir gerçek hayat yansıtılmamalı, çocuğun bakışıyla resimleme yapılmalıdır. Nitelikli bir çocuk kitabı hem metni hem çizimi iyi olandır.

Resimlemelerin tek işlevi çocukların dikkatini çekmek ya da metne açıklık getirmek olmadığı gibi resimler kitabın süsü ya da dekoru da değildir. Aynı zamanda çocuğun estetik beğeni düzeyinin gelişmesini, sanata ilgi duymasını, sanatla tanışmasını da sağlar. Resimler, çocuğun hayal gücünü destekler nitelikte olmalıdır. Çocuğu düşündürebilmeli, farklı çağrışımlar uyandırmalıdır. Sanatçı duyarlılığı ile yapılmış çocuk kitabı resimleri, erken çocukluk dönemiyle başlayan evrede, sanat eğitiminin en etkili ve kestirme yoludur. (Sever, 2007: 169). Çocuk kitaplarında da başat unsurlardan biri olan resimleme, çocuk psikolojisi ve çocuk gelişiminden anlayan uzman sanatçılar tarafından yapılmalıdır (İpek, 2017).

Çocuklardaki çizgisel gelişim aşamaları; karalama evresi (2-4 yaş), şema öncesi dönem (4-7 yaş), şematik dönem (7-9 yaş), gerçekçilik dönemi (9-12 yaş), görünürde doğalcılık dönemi (12-14 yaş) olmak üzere beş döneme ayrılmaktadır (Yavuzer, 2011). Kitaplardaki resim oranı, çocuğun gelişim dönemine göre farklılık gösterir. Okul öncesi dönemde çok az yazılı ya da yazısız yayımlanırken çocuğun yaş seviyesi arttıkça resim oranı da düşmektedir.

Çocuk kitaplarında resimler ya da fotoğraflar metinde doğrudan ilişkili olmalı, resmin yeri de buna göre belirlenmelidir. Metin, resmin üzerine gelip okumayı zorlaştırmamalıdır. Resim farklı bir sayfada olacaksa da arka sayfada değil, yan sayfada olmalı; anlam bütünlüğünü bozmamalıdır.

Günümüzde resimler gündelik hayatta bolca karşımıza çıkmaktadır. Karatay (2018) okuryazarlığın yalnızca okuma yazma bilmekten ibaret olmadığını, görsel okuryazarlık düzeyinin de geliştirilmesi gerektiğini belirtmekte ve çocuğun resme verdiği tepkinin çocuğun okuryazar olduğunu gösterdiğini söylemektedir.

Metni oluşturan sanatçı nasıl ki yazarsa resimleri oluşturan sanatçı da çizerdir. Bu sebeple çizerin -ya da illüstratörlerinin- adı mutlaka yazar ile birlikte kapakta yer almalıdır.

2.3.2 İç yapı özellikleri

Bir çocuk edebiyatı eserinde iç yapı özellikleri genel olarak tema-izlek, konu-kurgu, kahramanlar, iletiler ve dil-anlatım olarak sıralanabilir. Okurların yaş düzeyi dikkate alınarak bu özellikler düzenlenir.

Dış yapı unsurları ve iç yapı unsurları birbirinin tamamlayıcısıdır. İkisinden biri yetersiz olan bir kitap, iyi bir kitap değildir.

Aşağıda iç yapı özelliklerinden tema-izlek, konu, kahramanlar, iletiler ile dil ve anlatım açıklanmıştır.

Tema-izlek

Tüm yazınsal unsurların (karakter, olay örgüsü, zaman ve mekân, üslup ve ton) birleşiminden meydana gelen tema, okuru merkeze almaktadır ve gerçek anlamını okurun zihninde kazanmaktadır (Horning, 1997).

Çocuk kitaplarında amaç çocuğu hem eğlendirmek hem de eğitmektir. Fakat bu eğitim emredici bir üslupla olmamalıdır. Verilmek istenen mesajlar sezdirerek verilmeli, çocuk kitabı bitirdiğinde o mesajları kavramış olmalıdır. Azmiry (2014) çocuk kitaplarının ideolojik mesajlar vermemesi gerektiğini, uzun uzadıya öğütler vermemesi gerektiğini, mesajın esere yedirilmesinin gerekliliğini savunmuştur.

Eserde tema muhakkak belirgin olmalıdır. Muallak olan temalar çocuk kitapları için tavsiye edilmemektedir. Yazar çocuklara vermek istediği mesajı ya da düşünceyi hareketli olayları ele alarak, esere uygun sembolleri yerleştirerek ve kahramanları kullanarak verir. Böylece çocuklar farkında olmadan mesajı alıp yeni deneyimler edineceklerdir (Güleryüz, 2006).

Tema, çocuklara evrensel ve millî değerleri vermelidir. Çocuğun kişilik gelişimine yardımcı olacak şekilde düzenlenmelidir. Çocuğu daima iyiliğe, güzelliğe, doğruya, çalışmaya yönlendirmelidir.

Konu

Bir eserin konusu, o eserin var olma sebebidir. Konusuz bir eser düşünülemez. Çocuk kitaplarında bu konular mutlaka çocuğun gelişim düzeyine ve yaş seviyesine göre belirlenmelidir. Çocuğun ilgisini çekecek; aile, doğa sevgisi, hayvan sevgisi, yardımlaşma gibi konular konu olarak seçilmeli ve yaş gruplarının gelişimine uygun bir şekilde ele alınmalıdır (İbaçoğlu, 2019).

Çocuk kitaplarında konu, verilmesi hedeflenen mesaj için bir araç görevi üstlenir. Yani kitapta verilen mesaj konudan bağımsız değil, aksine doğrudan konuyla ilişkilidir ki bu da çocuk kitaplarının önemli niteliklerindedir (Huck ve Kiefer, 2004). Konu, ileti için bir araçtır.

Hak, adalet, doğruluk, aile, yardımlaşma gibi olumlu konular işlenirken göç, hastalık, afetler gibi olumsuz temalara da yer verilmelidir. Bu sayede çocuk hayatın gerçeklerini görmüş olacaktır. Bu konular işlenirken kullanılan üsluba hatta seçilen kelimelere dikkat edilmelidir.

Konu metnin görünen yüzüyken tema okurun algıladığı fikirler ya da hislerdir (Yüksel, 2020). Konu ve tema, birbirinin tamamlayıcısıdır.

Kahramanlar

Yapıtlarda yer alan kişiler (roman, öykü, masal vb.) masal ve masalımsı eserler bir yana, gerçek ya da gerçeğe uygun kişilerden seçilmeli ve az sayıda olmalı, daha çok çocuğun dünyasında yer alabilecek varlıklar arasından seçilmelidir (Kıbrıs, 2016). Seçilen kahramanlar ve kahramanların özellikleri gerçekçi olmalıdır. Çocuk “Nasılsa böyle bir insan ve böyle bir davranış mümkün olamaz.” düşüncesine girmemelidir.

Çocuklar için karakterler oluştururken ölçü yine çocuk olmalı, onun dünyasından yola çıkılarak gerçekçi, idealize edilmemiş, aşırılığa gidilmemiş ancak çocuğa evrensel, milli ve ahlaki normların aktarılmasında örnek teşkil edecek karakterler oluşturulmaya gayret edilmelidir (Karataş, 2014, 77). Çocuk, kahramanı kendine örnek almalı hatta kahramanın yerine geçme isteği duymalıdır.

Çocuklar her türlü olay örgüsünü severler, ancak en sevdikleri öyküleri tekrar tekrar duymak istemelerinin sebebi, karakter olarak anılan öykü kahramanlarına olan ilgileridir. Güçlü ve inanılır karakterler, okurları eseri tekrar tekrar okumaya çeken bir mıknaş gibidir (Lukens, Smith, Coffel ve Cynthia 2018:54). Bu sebeple karakterler inandırıcı olarak tasarlanmalı; çocuk, karakterle kolay bağ kurabilmelidir. Çocuk, karakterle özdeşim kurabildiği takdirde kitabı tekrar tekrar okumak isteyecektir. Kitap, seri hâlinde ise serinin diğer kitaplarını okumak için güdülenecektir.

İletiler

İleti, kısaca verilmek istenen mesajdır. Çocuk edebiyatında anlatılmak istenenler, verilmek istenen bilgiler, duygular ya da değerler iletiler aracılığıyla çocuğa ulaştırılır. İleti, eserin kalbidir. “Ana fikir eserin var oluş sebebidir. Sanatçının yazdığı her kelime okuyucuyu ana fikre ulaştıran bir yoldur. Eserin tamamını kapsayan ifade olarak değerlendiren ana fikir bu nedenle çok önemlidir” (Yalçın ve Aytaş, 2003).

Metinlerde tek bir ileti bulunmamakla birlikte ana iletiye ek olarak yardımcı iletiler mevcuttur. Bu yardımcı iletilerle çocuk, asıl iletiye ulaşır. İletiler doğrudan değil, öğrenciye sezdirerek verilir. Ayrıca iletiler evrensel olmalı; siyasi propaganda, ırkçılık, ayrımcılık, cinsiyetçilik vs. içermemelidir. Ana ve yan iletiler çocuğun yaşantısına ve çocuk dünyasına uygun olmalıdır.

Kitaptaki ileti, yalnızca metin aracılığıyla verilmez. Kullanılan resimlemeler ve kapak da mesajın iletilmesinin yollarıdır. Bu sebeple çizimler iletiye uygun olmalı, doğru mesajlar vermelidir.

Dil ve anlatım

Çocuk kitaplarında dil, çok süslü ve ağır olmamalıdır; sade, çocuğun anlayabileceği biçimde oluşturulmalıdır. Bunların yanında çocuk, okuduğu metinden tat almalıdır. Okuyucuda edebî zevk uyandırmalıdır.

“Çocuk kitaplarında anlatım sade, açık ve anlaşılır olmalıdır. Cümleler, paragraflar ve konuşmalar kısa tutulmalıdır. Anlamayı kolaylaştırmak için tek yargılı ve tek öznel cümleler kurmaya dikkat edilmelidir” (Oğuzkan, 2001: 109). Cümle uzunlukları okuyucunun yaş seviyesine göre belirlenmelidir.

Hitap edilen kitlenin çocuklar olduğu, yazılanların daima filtreden geçirilmesinin gerekliliği unutulmamalıdır. Her kelime, her cümle, her tabir çocuk kitaplarında kullanılamaz. Dil ve üslup muhakkak çocuğa göre belirlenmelidir. Üslubunu belirlerken çocuğun yaşını, gelişim özelliklerini, zekâ seviyesini, algısını, kelime dağarcığını, dili kullanım şeklini göz önünde bulundurmalıdır (Yüksel, 2020).

Tüm bunların yanında çocuğun kelime dağarcığını geliştirmek de önemlidir. Çok eski, kullanımdan düşmüş kelimeler değil; güncel, hayatında kullanabileceği ve anlamından haberdar olması gereken kelimelerden seçilmelidir. Bu kelimelerin anlamlarını çocuk ya bağlamdan çıkarabilmeli ya da merak edip sözlükten bakacak şekilde yani merak uyandıracak şekilde metne yerleştirilmelidir. Çocuğun o yaş seviyesinde anlamını bilemeyeceği kelimeler, metinde sınırlı sayıda kullanılmalıdır. Aksi durumda çocuk kitabı hiç anlamayacak ve kitaptan soğuyacaktır.

Kullanılan üslupta iyi bir anlatımın esaslarına yani yalınlığa, akıcılığa, duruluğa, özgünlüğe ve açıklığa dikkat edilmelidir. Eserler günlük konuşma dilinde yazılmalı, çocuk tek

okuyuşta anlayabilmelidir. Uzun betimlemelere yer vermek doğru değildir. Olay hareketli olmalı, çocuğu öykünün içinde tutmalıdır.

Yazar -ya da çevirmen- dilin kurallarına ve yapısına hâkim olmalı, dili doğru kullanılmalıdır. Kullandığı dilin imkânlarından da yararlanmalıdır. Atasözü, deyim ve özdeyişlere yer verilmelidir. Dil bilgisi öğeleri çocuğa sezdirilmeli fakat bunları öğretmek asıl amaç olmamalıdır. Bunun yanı sıra yazım kurallarına ve noktalama işaretlerinin doğru kullanımına dikkat edilmelidir. Yanlış bir kullanım çocuğun aklında yer edebilir. Bir yanlış düzeltmek yeniden öğretmekten daha zordur. Bu konuda hem yazar – varsa hem çevirmen- hem de editör çocuğa karşı sorumludur.

2.3.3 Çocuk kitaplarında edebî tür

Çocukların okuması gereken ve okuma eğilimi gösterdikleri kitapların edebî türleri, çocukların yaş seviyesine göre değişkenlik göstermektedir. Okul öncesi dönemde o yaştaki çocuklara uygun masallar, tekerlemeler, bilmeceler, şiirler çocuklara okunur veya anlatılır. Okula başladıkları ve okuma-yazma öğrendikleri dönemde de yine daha çok masal okumaya ilgi duyarlar. Yalçın ve Aytaş'ın (2003) da ifade ettiği gibi çocuklar, çocukluk çağının ilk dönemlerinde masal ve masala benzeyen kitapları severler. Her masal kitabı çocuğa uygun değildir. Bu sebeple çocuğu kitaba yönlendirenler dikkatli ve seçici davranmalıdır. İlkokul döneminde çocuklar (6-12 yaş) daha çok masal, tekerleme, fabl, öykü, şiir türlerine ilgi duyarlar. Bu türler aynı zamanda çocuğun dil gelişimine de katkı sağlar. Ortaokul dönemindeki çocuklar ise (10-15 yaş) şiir, öykü, fabl ile birlikte roman, çizgi roman, efsane, biyografi gibi türleri de okumaktan hoşlanırlar.

Şiir, insanların her yaş döneminde okuması gereken bir edebî türdür. Dolayısıyla da çocuklara şiir okunmalı, çocuklar şiir okumalı hatta yazmalıdır. Çocuklar sık sık şiirle buluşturmalıdır. Bunun için yayınevleri de bol bol çocuk şiiri kitapları yayımlamalıdır. Şiir, estetik duyguları canlandırır. “Çocuğun duygu, düşünce gelişiminin en önemli araçlarından birisidir” (Nas, 2004).

Hikâye, çocukların hayal döneminden gerçekliğe yöneldikleri ilk adımlarıdır. Fabl ve masalların fantastik dünyasından, gerçeklik dünyasına doğru adım atan çocuğun karşısına çıkan ilk edebi tür öyküdür (İpek, 2017: 59). Öykü, çocuk edebiyatında en sık karşımıza çıkan türlerden biridir. Sözlü gelenekten beri insanların hayatında olan bu tür, çağdaş öykülere kadar devam etmiş ve bundan sonra da devam edecektir. Her öykü, çocuğa uygun değildir.

Kahramanların çocuk olması ya da metinlerin kısa olması çocukların bu metinleri okuyabileceği anlamına gelmez. Eserler çocuğa uygun olarak yazılmalı, olaylar bir sonuca, bir çözüme kavuşmalıdır.

Roman ise daha çok çocukların çocukluk döneminin sonunda tanıştıkları bir türdür. Hikâye ile benzer yönleri çok olsa da en belirgin farkı romanın daha uzun ve birden fazla olay içermesidir. Çocuklar için yazılan romanların edebî değeri yüksek olmalı ve çocuğa göre yazılmış olmalıdır.

Çizgi romanlar için “kitap ve dergi arasında bir türdür” demek doğru olacaktır. Eserlerde yazıdan çok çizimler ön plandadır. Çizgi romanların zengin konuları vardır ve belli bir düzen içindedir. Bunlar çocukların hareket ve macera isteklerini doyurur. Olaylar hızlı geliştiğinden öyküler kısadır ve sonuca çabuk ulaşılır (Devrimci, 1993). Anaz (2018) çocukların 11-12 yaş grubunda kitapları gülmek için de okuduklarını, bu sebeple çizgi roman türünde kitaplar tercih ettiklerini dile getirmiştir.

Edebî eserler, okuyucuda zevk uyandırır. Bu eserleri okurken çocuğun aynı zamanda sanat ve edebiyat zevki gelişir. Her şeyden önce çocuk, keyif aldığı için kitap okur. Keyif alabilmesi için de çocuğun hoşlandığı ya da hoşlanacağı türde yazılmış kitapların çocuğa ulaştırılması gerekir.

2.3.4 Baskı sayısı

Her kitap yayına hazır olduğunda belli sayıda basılır. İlk baskısını yapmış olan kitaplar yeni çıkmış kitaplardır ya da o yayınevinde ilk kez basılmış olan kitaplardır. Kitap satılırsa ve talep olursa kitap yeniden baskıya girer ve ikinci baskı olarak yeniden yayımlanır. Bu süreç bazı kitaplarda böyle devam ederken bazı kitaplar ikinci baskıyı bile görememektedir. Kitabın kaçınıcı baskısını okuduğunu bilmek okuyucunun hakkıdır. Bu sebeple ya kapakta ya da iç kapakta baskı bilgisi yer almalıdır.

2.3.5 Yazar

Yazar, en kısa tanımıyla metnin yaratıcısıdır. TDK (2022) “Bilim, edebiyat, sanat alanlarında kitap yazan veya kitap hazırlayan, bir eseri ortaya koyan ve eserin sahibi olan kimse, kalem erbabı, müellif” olarak tanımlamıştır.

Yazar, bir çocuk kitabını oluştururken rastgele yazamaz. Çocuğa görelilik ilkelerini göz önünde bulundurup hitap ettiği kitlenin gelişim özelliklerine, kelime dağarcığına uygun olarak yazmalıdır. Olayları kronolojik anlatmalı ve sonuca bağlamalıdır.

O’Sullivan’a (2013) göre çocuk edebiyatı ürünleri, hayat tecrübesi ve dil becerileri kısıtlı olan çocuk ile yetişkinler arasında bir köprü kurar. Bu köprünün sağlam ve sağlıklı olabilmesi de yazarın hünerine bağlıdır. Yazar, çocukların özelliklerinin ve ihtiyaçlarının bilincinde olmalıdır. Şirin (2016) yazarlarının “çocuk bakışı”, “çocuğa görelilik” ve “çocuk gerçekliği” kavramlarına hâkim olmaları ve eserlerini bu kavramlara göre meydana getirmeleri gerektiğini belirtir. Bu sayede çocuk okur ve yetişkinler arasındaki kopukluklar giderilebilir.

Yazar, eserinde muhatabının çocuk olduğunun farkındadır. Üslubunu, seçtiği kelimeleri, konu ve temayı da buna göre belirler. Vermek istediği mesajda emredici bir tavır takınmaz. Çocuğu anlar, anladığını gösterir. Üstten bir bakışla onları izlemediğini, çocukların yanında olduğunu hissettirir.

Yazar, eseri yazmaya başlamadan önce konuyu, kahramanları, çatışmaları, diyalogları, görselleri, kısaca bir bütün olarak kitabın bütün bileşenlerin hepsini zihninde kurgular ve sonrasında yazmaya başlar (Orhan, 2020). Kitabı yazmaya başlamadan önce kitabın planını yapar.

Yazarın ismi mutlaka kapakta yer almalıdır. Yazarın biyografisine kitabın içinde yer verilmeli, yazar çocuğa tanıtılmalıdır. Biyografide yazarın yalnızca edebî yönü ön plana çıkarılmalıdır. Kitabın içinde ya da arka kapakta -varsa- yazarın diğer eserlerine yer verilmeli, eserler hakkında kısa bilgiler yer almalı bu sayede çocukta merak uyandırılmalıdır.

2.3.6 Çevirmen

Çeviri bir kitapta çevirmen, en az yazar kadar önemlidir. Yazar ile beraber çevirmenin adı da kapakta yer almalı, çevirmenin biyografisi de yazarın biyografisiyle beraber kitabın içinde yer almalıdır.

Çevirmenlik ve çocuk edebiyatı çevirmenliği sanılanın aksine uzmanlık gerektiren bir iştir. Çevirmen hem kitabın orijinal diline hem de çeviri yapacağı dile; dilin kurallarına, atasözleri ve deyimlerine, cümle yapısına hâkim olmalıdır. Yalnızca dillere hâkim olmak da yeterli değildir. Hitap edilen kitle çocuklar olduğu için çocuğa görelilik ilkelerine, çocuk psikolojisine ve bakış açısına da hâkim olunmalıdır.

Çevirmen iki ülke arasındaki köprüdür. Dünyanın bambaşka yerlerinde yaşayan iki çocuğun kültürlerini, geleneklerini, giyim tarzlarını, oynadıkları oyunları birbirlerine tanıtırken bazı değerlerin evrensel olduğunu, doğru şeylerin dünyanın her yerinde doğru kabul edildiğini de çocuk, çeviri kitaplardan öğrenir. Çocuk edebiyatında çevirmen, sadece bir dili diğerine aktarmakla kalmaz bunun yanı sıra çocuğa yabancı bir dünyanın kapılarını da aralar (Levent, 2010).

Çeviri kitapların ana dilde yazılan kitaplar gibi olmadığı ve kitap çevirmenin bazı problemleri de beraberinde getirdiği bir gerçektir (Şahbaz, 2016). Bu sebeple çevirmen, bazı durumlarda bire bir çevirme yapmaz. Hedef dilin imkânlarını kullanarak kitabı çocuğun anlayabileceği ve sevebileceği biçimde düzenler.

2.3.7 Yaş düzeyine göre çocuk kitapları

Çocuk kitapları hazırlanırken hitap ettiği kitlenin yaş düzeyi ve gelişim dönemi dikkate alınır. Çoğu zaman çocuğun okuma gelişimi ile yaş düzeyi paralel gider. Eserin edebî türü başta olmak üzere tüm özelliklerini buna göre belirler.

Çocuğun kitaplarla ilk tanışması okul öncesinde ya da okumaya başladığı zamanlarda değil, bebeklik döneminde olmalıdır. Bazı uzmanlar bu süreci bebeğin anne karnında olduğu andan itibaren ona edebi eserler okunması ve anlatılması gerektiğini savunmaktadır. Ayrıca çocuk; kendi seviyesine uygun bol resimli, üç boyutlu, renkli kitapları karıştırmalı, bu kitaplarla oynamalı ve çocuğun kendine ait kitapları olmaya başlamalıdır. Kitapçılar ve kütüphaneler çocukla gezilmeli, çocuğa tanıtılmalıdır. Ebeveynler masal, öykü, ninni ve tekerleme gibi türlerden örnekleri çocukları ile tanıştırmalıdır.

6-8 yaşlarına gelip okumayı öğrendiğinde artık kitaplarını kendi okuyup anlayabilir seviyeye gelir. Yine de dikkat süresi uzun değildir. Bu sebeple büyük puntolu kısa metinler tercih edilir. Resim oranı yazı oranından daha fazladır. Metinler yalnızca sade bir okuma için yazılmamalıdır. Çocuğun o yaşta edinmesi gereken değerler de sezdirilmelidir. Aynı zamanda çocuğun hayal gücünü de geliştirmelidir. Cümleler kısa, kelime sayısı azdır. İyi kurgulanmış, sözcükleri özenle seçilmiş, çocuklarda oluşması istenen kazanımları destekleyen temaları işleyen masal ve öykü kitapları sunulmalıdır (Kıbrıs, 2010: 37).

8-10 yaş grubunda çocukların keşfetme içgüdüleri ağır basar. Fabl, öykü, şiir gibi türlere ilgi duyarlar. Fantastik konularda yazılmış kitaplara yönelim fazladır, hayal güçleri genişir. Eleştirel düşünme becerisi gelişir. İyi, güzeli doğruyu olumlu bir yaklaşımla anlatmak

gerekir. Yasaklayıcı ve emredici olunmamalıdır. Dil gelişimi, edebî zevk ve bilincin oluşması için seçilen kitaplar önemlidir. Resimli kitaplar ilgilerini çeker.

10-12 yaşlarında çocuklar artık ortaokulludur. Bu dönemde kız ve erkek çocukların ilgi farkı belirginleşir. Kız çocuğu sosyal yaşama, aileye ilgi duyarken erkek çocuğu spora ve macera romanlarına ilgi duyar (Stebler, 2018). Gerçekçi macera romanları, öyküler, biyografi, efsane, şiir vb. türleri okumayı tercih ederler. Kitaplarda az da olsa resim bulunmalıdır.

12-15 yaş grubundaki çocuklar artık kısmen de olsa “ilk gençlik” çağına adım atmışlardır. Çocuk kitapları okumazlar ama yetişkin kitapları da onlara göre değildir. Ergenlik döneminin başında oldukları için kendilerine bir idol, bir kahraman seçme eğilimi gösterirler. Bu sebeple okuyacakları kitaplardaki kahramanlar oluşturulurken özenli davranılmalıdır. Biyografi, tavsiye edilen türdür. Polisiye hikâyeler, gençlik romanları, tarihsel romanlar okumayı sevdikleri türlerdir. Arkadaşlık duygusu ve paylaşımcılık üst düzeydedir. Konular buna göre belirlenir. Vatan-millet sevgisi, fedakârlık, meslek seçimi gibi temaların üzerinde durulur.

Görüldüğü üzere “çocuk edebiyatı” başlığı altında incelense de çocukların okuma yönelimleri ve gereksinimleri gelişim düzeylerine göre farklılık göstermektedir. Hazırlanan kitabın hedef kitlesi belirlenirken bu kriterler dikkate alınmalıdır.

2.4 Yayınevleri

Çocuk ve kitap arasındaki köprüyü yayınevleri kurar. Yazar, çevirmen ve çizer kitabı oluşturduktan sonra sorumluluk yayınevine geçer. Yayınevi kitabı çocuğa en uygun şekilde düzenlemeli ve yayımlamalıdır. Çocuğa edebi zevki tattırma, çocuğu okur yapmada çevirmen ve yayınevine sorumluluk düştüğü unutulmamalıdır (Erten, 2014).

Türkiye’de özellikle son yıllarda yayıncılık sektöründe bir gelişme vardır. Kitap fuarlarının artması bu gelişmenin en büyük sebeplerindendir. Yayınevi sayısının artması elbette olumludur fakat nicelik atarken niteliğinin düşmemesine de dikkat edilmelidir. Tanrıkulu (2021) çocuk kitabı yazarlarının Türkiye’de çocuk yayıncılığına ilişkin görüşleri üzerine yaptığı araştırmada ülkemizde yayınevlerinin gelişmesine rağmen dağıtım ve ekonomik kaygı yaşadığını, yayınevlerinin ticari kaygılarının çocuk eğitiminin önüne geçmemesi gerektiğini belirtmiştir.

2.4.1 Yapı Kredi Yayınları-Doğan Kardeş

Yapı Kredi Yayınları, yayın hayatına 1945 yılında “Doğan Kardeş” dergisi ile başlamıştır. 1946 yılında Doğan Kardeş Yayınları “Tolstoy’dan 17 Hikâye” kitabıyla yayıncılığa başlamıştır ve 1988 yılına kadar yayın hayatına devam etmiştir. 1988 yılında Yapı Kredi Yayınları (YKY) adı altında yayıncılığa başlamıştır (YKY, 2022).

“Çocuk ve Gençlik” kategorisi altında, “Doğan Kardeş” adlı seride çocuklara ve gençlik çağındakilere yönelik kitaplar yayımlanmaktadır. İnternet sitesinde kitaba dair yazar, kategori, yaş, çevirmen, ISBN, YKY’de ilk baskı tarihi, resimleyen, fiyat vb. bilgiler; “genel bilgiler” kısmında kitabın orijinal adı, sayfa sayısı, boyut, tekrar baskı gibi bilgiler yer almaktadır. Kitabın kapağı da bu sayfada görüntülenebilmektedir. “Tadımlık” kısmında ise ya kitapla ilgili kısa bir bilgi ya da kitabın kapağı ve ilk sayfalarından oluşan bir dosya bulunmaktadır.

2.4.2 Tudem

Tudem Yayın Grubu (2022), 1984 yılında yayın hayatına başlamıştır. Kendi içinde yedi ayrı markası bulunmaktadır. Bunlar Tudem Eğitim, BlokTest, Tudem Edebiyat, Uçan Balık, Desen, Deli Dolu, İyi Kitap, Tudem Başvuru ve Bilgi Küpü’dür. 2003 yılından beri “Tudem Edebiyat Ödülleri” dağıtılmaktadır. Amaç, çağdaş eserler ve yeni yazarlar kazandırmaktır. İyi Kitap dergisi, yayınevinin ücretsiz dağıtılan dergisidir.

İnternet sitesinde yayımladığı kitaplara dair bilgiler yer almaktadır. Kitabın kapağının üzerinde kitapla ilgili kısa bir açıklama, yan tarafında ise ISBN, yazar, çizer, Türkçeleştiren, sınıf/yaş, türü, temalar, baskı detayları, fiyat vb. bilgilere ulaşılabilir. Kapağın altında “tadımlık” adlı, kitabın kapağını ve ilk sayfalarını içeren bir dosya bulunmaktadır. Bazı kitaplarda bu kısmın yanında “kitap rehberi” adında kitabın tanıtım broşür dosyası vardır. Bu dosyada tanıtımın yanında tartışma soruları ve sınıf etkinliklerini de içermektedir. Sayfada bazı kitaplar için videolu tanıtım da yer almaktadır.

2.4.3 Timaş Yayınları

Timaş Yayınları (2022), 1982 yılında kurulmuştur. Edebiyat, tarih, kültür, düşünce, politika, aile, inanç ve ibadet, çocuk, genç vb. başlıklar altında kitaplarını okurlarıyla buluşturmaktadır. Çocuklar için kitap basımı yapan birçok yayınevi vardır fakat “ilk genç” kategorisinde kitaplar basması onu çoğu yayınevinden ayırır.

İnternet sitesinde basımını yaptığı kitaba dair açıklama, kapak, yazar, marka (Timaş Çocuk, Timaş Genç vb.), kitaplık (Çocuk Kitaplığı, Gençlik Kitaplığı vb.), dizi adı, sayfa/ebat,

ilk ve son baskı, baskı sayısı, çizer, ISBN, barkod, alt başlık, fiyat ve “Tadımlik Oku” dosyası yer almaktadır. Sayfada ayrıca “Kitap Detayı” başlığı altında arka kapak, editörün görüşü, en önemli cümle, bu kitap neden önemli, anahtar kelime başlıkları; yazarın katkıda bulunduğu kitaplar, dizideki kitaplar başlıkları altında açıklamalar yer almaktadır. Ek olarak kitap hakkında sosyal medya paylaşımlarının görüntülenebileceği bir alan da bulunmaktadır.

2.4.4 İş Bankası Yayınları

Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları (2022), 1956 yılında kurulmuştur. Kurucusu Hasan Âli Yücel’dir. Hasan Âli Yücel Klasikler Dizisi, Modern Klasikler Dizisi, Çocuk ve Gençlik, Araştırma ve İnceleme kategorilerinde kitaplar yayımlamaktadır.

Yayınevinin internet sitesinde kitabın kapağının yanında yazar, kategori, ISBN, puan (okurların kitaba verdikleri 5 üzerinden not), sınıf, yaş, tema, alt tema, açıklama, çevirmen, orijinal adı, (yayın) yılı, dili, genişlik, yükseklik, sayfa sayısı, resimleyen gibi bilgiler yer almaktadır.

2.4.5 Hep Kitap Yayınları

Hep Kitap Yayınevi (2022), kitap kokusunu hep sevdikleri için yayıncı olduklarını; amaçlarının kitabı hep korumak, her alanda en iyi kitapları hep yayımlamak olduğu için adını “Hep Kitap” koyduğunu belirtmiştir.

İnternet sitesinde kitabın kapağının yanında yazar, çizer, çevirmen, sayfa sayısı, ebat, basım özellikleri, yayın tarihi, ISBN, okur profili, tavsiye edilen perakende satış fiyatı ve kitaba ulaşılacak kitap satış sitelerinin bağlantıları yer almaktadır. Bunların yanında kitapla ilgili açıklama da bulunmaktadır.

2.5 İlgili Araştırmalar

Bu kısımda ilgili alan yazın taraması yapılmış, çocuk kitapları ve çocuk edebiyatı yayınları üzerine yapılan araştırmalar incelenmiştir.

Alan yazın incelendiğinde bu kapsamda herhangi bir çalışmaya rastlanmamakla birlikte benzer çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

2.5.1 Doktora tezleri

Lelli (2010) “Incorporating Domestic Violence Awareness Through an Undergraduate Reading Course Focused On Children’s Literature” adlı tezinde çocuk yazını ürünleriyle

çocukların becerilerinin nasıl geliştirilebileceğini araştırmıştır. Araştırma sonuçlarına göre çocuk kitaplarıyla işlenen derslerde “aile içi şiddet” temasında duyarlılık oluşmuştur.

Dedeoğlu Orhun (2019) “Çocuk edebiyatında estetik ölçütlerin belirlenmesi ve bir çocuk edebiyatı kitabının estetik ölçütler açısından değerlendirilmesi” adlı araştırmasında öncelikle "Eser çocuğun gelişim düzeyine uygun olmalı.", "Eserin konusu, kurgusu nitelikli olmalı.", "Eserin dış yapı özellikleri nitelikli olmalı.", "Eser sanat algısı oluşturmali.", "Eser türüne özgü özellikler taşınmalı." gibi estetik ölçütler belirlemiş olup ardından Sevim Ak'ın “Vanilya Kokulu Mektuplar.” adlı eserinin genel olarak bahsedilen estetik ölçütlere uygun olduğunu belirtmiştir.

Orhan (2020) “TÜBİTAK çocuk kitaplarının çocuk edebiyatı yönünden incelenmesi” adlı araştırmasında TÜBİTAK Popüler Bilim Yayınlarında yayımlanmış olan 75 kitabın kapak ve dokusu, hacim, cümle yapısı, metinde işlenen zaman algısı, konu, olay örgüsü gibi yönlerden yeterli; yazı karakterleri, görseller ve kitapların dış tasarımı, mizah öğeleri, söz sanatları, sıra dışı karakterlerin olması, anlatımda yaşa uygun edebî türlere yer verilmesi, özgünlük bakımından yetersiz olduğunu belirtmiştir.

2.5.2 Yüksek lisans tezleri

Berry (1999) “A content analysis of the contemporary portrayal of African Americans in children’s Picture book” adlı tezinde otuz adet resimli çocuk kitabını dil, resimleme, yazar, karakter ve bakış açısı gibi ölçütlere göre incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre kitapların yazar ve çizerleri Afrika kökenli Amerikalıları olumlu algı oluşturacak şekilde kitapları oluşturmuşlardır.

Gürel (2010) yüksek lisans tezinde, çocuk edebiyatındaki serüven romanlarını incelemiştir. Aytül Akal'ın “Süper Gazeteciler” serisini, Fatih Erdoğan'ın “Mavibulut Macera” serisini Mavisel Yener'in “Dolunay Dedektifleri” serisini, çocuk yazınında uygun görülen ölçütler dahilinde incelediği çalışmada en az iki seriden oluşan ve yasadışı olayların konu alındığı kitaplar yer almaktadır. Araştırma sonuçlarına göre incelenen kitaplarda kahramanların olumlu yönleri ön plana çıkarılmış, olumsuz davranış sergileyen karakterler cezalandırılmıştır. Kitaplarda heyecan ve merak unsurları ön plandadır.

Özgider (2010) yaptığı çalışmada 2008 yılında Türk ve İngiliz çocuk edebiyatından en çok satılan üçer yapıtın biçimsel ve içeriksel özellikleri bakımından değerlendirilmesini ve karşılaştırmasını yapmıştır. Bir yıllla sınırlandırması, yalnızca üçer eser seçmesi ve tüm eserleri

değil de çok satan eserleri incelemesi yönleriyle bu çalışmadan ayrılmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre iki ülkede yayımlanan çocuk kitaplarının iç yapı ve dış yapı özellikleri benzer niteliktedir.

Erkmen (2017) “Çocuk kütüphanelerinde en çok okunan çocuk kitaplarının çocuk edebiyatının temel ilkeleri bağlamında incelenmesi (Ankara ili örneği)” adlı tezinde 20 kütüphaneden seçtiği 25 kitabı incelemiş, 100 anne-baba ve öğrenciyle görüşme yapmıştır. Araştırma sonuçlarına göre kütüphanelerde en çok okunan kitapların çocuk edebiyatının temel ilkelerine göre gözden geçirilmeye ihtiyacı vardır.

İkiz (2017) ““Robin Hood” örneği üzerinden çeviri çocuk edebiyatında çevirmen ve yayınevi yaklaşımları” adlı araştırmasında Robin Hood adlı eserin altı farklı yayınevindeki baskılarını incelemiş, yayınevi ve çevirmenlerin çeviri kitap üzerinde kendi ideoloji ve amaçlarına göre metne yaptıkları müdahaleyi ortaya koymuştur. Kitap ve özellikle çeviri kitap yayımlarken dikkat edilmesi gereken husuları ortaya koyması bakımından önemli bir çalışmadır.

Kul (2014) “Evrensel bakış açısıyla ülkemizde 1930-2010 yılları arasında basılan resimli çocuk kitapları” adlı çalışmasında yalnızca o yıllarda basılmış olan resimli kitapları; bu kitapların resimleme özelliklerini ve yöntemlerini, çocuğa uygunluğunu ve katkılarını araştırmıştır. Kul; yayıncuların yeniliğe açık olmaları gerektiğini, “İnteraktif Medya”yı takip etmeleri gerektiğini ve ülkemizin bu döneme geçmek için hazırlık yaptığını belirtmiştir.

Gökmen (2017) “Ödüllü çocuk edebiyatı yapıtlarının çocuk edebiyatının temel öğeleri bakımından incelenmesi” adlı araştırmasında 2010-2015 yılları arasında çeşitli ödülleri almış olan öykü ve romanları resim, konu, dil ve anlatım vb. açılardan incelemiştir. Araştırma sonuçlarını; bu kitapların çocukların hayatı anlamlandırabileceği kitaplar olduğu, mesajlarının değerleri sezdirebileceği, resimlemelerinin çocuğun hayal gücünü ve resim yapma isteğini olumlu etkileyen kitaplar olarak belirtmiştir.

Dündar (2019) “Ortaokul öğrenci velilerinin çocuk edebiyatına yönelik farkındalıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi” adlı tezinde velilerin farkındalıkların “katılıyorum” düzeyinde olduğu, veli farkındalığı ve çocukların okuma alışkanlıkları arasında ilişki olduğu, velilerin öğrencilerden çok kitap okuduğu ve çocuk kitabı okuyan veli sayısının okumayandan az olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

Nergiz (2019) “Anne babaların çocuk edebiyatı ürünlerini seçebilme yeterlilikleri: Mersin ili örneği” adlı çalışmasında anne-babaların çocuk edebiyatı ürünlerinin taşınması gereken nitelikleri yeteri kadar bilip bilmediğini araştırmıştır. Çocuk kitabı seçimlerinde bu ilkelere dikkat edilip edilmediğini ortaya koymuştur.

Sel (2019) “Türkçe öğretmen adaylarının günümüz çocuk edebiyatı yazar ve şairlerine ilişkin farkındalıkları: 2000 ve sonrası” adlı tezinde öğretmen adaylarının bu konudaki farkındalıklarını araştırmış, Türkçe öğretmen adaylarının çoğunun çocuk edebiyatı yazarlarına ve şairlerine ilişkin farkındalıklarının yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Temir’in (2019) çalışmasında dijital çocuk yayınlarının çocukların öğrenmesi üzerinde etkileri incelenmiştir. Çalışmada Fatih Projesi’nin, dijital eğitim amaçlı 2.0 web sitelerinin ve sosyal ağların çocukların öğrenmesi üzerindeki etkisi ve ayrıca dijital eğitimi sağlayan akıllı tahta, tablet, mobil telefon, İnternet ve bilgisayar gibi bilişim teknolojileri incelenmiştir. Çocuk yayınlarının incelenmesi bakımından benzer olsa da bu tezde, yayımlanan kitaplar araştırılmamıştır. Bu noktada farklılaşma olduğu görülmektedir.

Batmaz (2020) “Çocuk edebiyatı eserlerinin estetik ölçütler bakımından incelenmesi” adlı araştırmasında çocuğun gelişim düzeyleri, konusu ve kurgusu, türü, dış yapı özellikleri, sanatsallığı gibi estetik ölçütlere göre seçtiği 16 romanı incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre incelenen kitapların tamamı bu ölçütlere “kısmen” uymaktadır.

2.5.3 Makaleler

Sonnenschein ve Munsterman (2002), “5 yaşındaki çocukların ev ortamında, okuma etkileşimlerinin okuma motivasyonlarına etkisini ve ilk yıllardaki okur yazarlık gelişimini” inceledikleri araştırmalarında okuma yateneğini etkileyen en önemli etkenin okuma sıklığı olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Demircan (2006), çalışmasında TÜBİTAK tarafından yayımlanan Çocuk Kitaplığı Dizisinde yer alan 36 kitabı dış yapı ve iç yapı ölçütlerine göre incelemiştir. Yalnızca bir yayınevini incelemesi ve çalışmayı 36 kitapla sınırlandırması noktasında bu çalışmadan ayrılmaktadır.

Mullan (2010) çocukların kitap okuma alışkanlığı kazanmasında ebeveynlerin okuma alışkanlığının etkisini deneysel bir çalışmayla araştırmıştır. Araştırma sonuçları, evde

ebeveynlerin 30 dakikadan çok kitap okuduğu evlerde çocukların okumaya daha çok eğilim gösterdiği yönündedir.

Gönen, Katrancı, Uygun ve Uçuş (2011), yaptığı çalışmada ilköğretim birinci kademe öğrencilerine yönelik olan, 2005-2009 yılları arasında yayımlanmış 100 adet çocuk kitabını içerik, resimleme ve fiziksel özellikleri bakımından incelemişlerdir. Birinci kademe öğrencilerine yönelik kitapları incelemeleri ve seçilen zaman aralığında yayımlanan sadece yüz kitabı incelemeleri hususunda bu çalışmadan ayrılmaktadır.

Bulut ve Kuşdemir (2013) “TÜBİTAK tarafından yayınlanan çocuk kitaplarının içerik özelliklerinin incelenmesi” adlı makalesinde 8-10 yaş grubundaki çocuklar için yazılmış olan 34 kitabı incelemiş; tamamının çeviri ve fen ve teknoloji üzerine yazılmış kitaplar olduğunu, tema ve konularının o yaş grubundaki çocuklara uygun olduğunu, dil, anlatım ve okunabilirlik düzeylerinin çocuklara uygun olduğunu, içerik özelliklerinin 8-10 yaş grubundaki çocukların ihtiyaçlarına uygun olduğunu tespit etmiştir.

Çiftçi (2013) “Çocuk edebiyatında yaş gruplarına göre kitaplar ve özellikleri” adlı çalışmasında çocuk dünyası ve kitapların dünyası arasındaki ilişkinin doğru kurulması gerektiğini belirtmiş, belli bir gelişim dönemine gelmemiş olan çocuklar için kitaplar seçilirken doğru bir strateji geliştirilmesinin gerekliliğini vurgulamıştır.

Almerico (2014) çocuk edebiyatı yoluyla karakter inşa etmeyi incelediği araştırmasında istendik yönde eğitim ve değerler eğitimin en etkili yolunun çocuk yazını olduğunu dile getirmiştir. Araştırma sonuçlarına göre çocuk edebiyatı eserleri, değerler eğitiminde etkili bir yöntemdir. Çocuk, özdeşim kurduğu karakterin benimsediği değerleri benimsemektedir.

Lüle Mert (2016) “Çocuk edebiyatı eleştirisinin Türkçe öğretmen adaylarının çocuk kitaplarını gelişim düzeylerine göre ayrıştırma becerisine etkisi” adlı makalesinde; lisans döneminde işlenen çocuk edebiyatı dersinin çocuk edebiyatı eleştirisi yöntemiyle işlenmesinin ve lisans döneminde öğretmen adaylarının çocuk kitabı okuyup bunun üzerine inceleme yapmasının ayrıştırma becerilerine olumlu katkı sağladığını belirtmiştir.

Ungan ve Demir (2016), çalışmalarında “Günümüzde yaşayan çocuk edebiyatı yazarları kimlerdir ve eserleri nelerdir?” sorusuna cevap aramışlardır. Genel tarama modelinde betimsel yapılan çalışmada, yaşayan 132 günümüz çocuk edebiyatı yazarı ve eserleri incelenmiştir. Yalnızca yaşayan yazarların eserlerini incelemesi yönüyle de bu çalışmadan ayrılmaktadır.

Çifci ve Ulutaş (2017) “İlköğretim 100 Temel Eser listesindeki kitapların hedef kitlenin düzeyine uygunluğu” adlı makalesinde 39 yayınevinde yayımlanmış 94 kitabı incelenmiş, kitapların çoğunun eğitsel, sosyolojik, dil ve basım, çocuğun ilgi ve okuma düzeyi açısından uygun olmadığını tespit edilmiştir.

Şenol, Yükselen, Üstündağ ve Ay'ın (2017) yaptığı çalışmada 2009-2014 yılları arasında yayımlanmış, 143 adet, 7-12 yaş çocuklarına yönelik çocuk kitabını içerik, resimleme ve fiziksel özellikleri açısından incelemiştir. Yaş aralığı ve örnekleme yöntemi açısından bu çalışmadan ayrılmaktadır.

Kartal ve Bilgin (2017) araştırmasında İyi Kitap dergisinin 2009-2016 yıllarında yayımlanan 89 sayısının “Çocuk Kitaplığı” bölümünde tanıtılan 776 eserin çok yönlü analizi yapmışlardır. Sadece derginin tavsiye ettiği kitapları incelemesi noktasında bu çalışmadan ayrılmaktadır.

Dumanlı Kadızade ve Nergiz (2019) çalışmalarında Türkçe öğretmenlerinin çocuk edebiyatıyla ilgili görüşlerini araştırmıştır. Araştırmanın sonunda öğretmenler büyük oranda kitap tavsiye ederken öğrencilerin gelişim seviyesini dikkate aldıklarını belirtmişlerdir. Bu alanda araştırma yapan öğretmen oranı ise yalnızca %24'tür.

Arslan ve Kargın (2021) araştırmalarında öğretmenlerin kitap önerisi yaparken kullandığı ölçütleri çocuk edebiyatının temel ilkelerine göre incelemiş ve öğretmenlerin kitap önerisinde bulunurken çocuğa görelik ilkelerine göre hareket ettiklerini, kitapların eğitici olmasını göz önüne aldıklarını, gelişim dönemine bağlı olarak kitaptan beklentilerinin farklılık gösterdiği ve öğretmenlerin daha çok öykü türünde eserleri tavsiye ettikleri sonuçlarına ulaşmışlardır.

Orhan ve Pilav (2021) TÜBİTAK tarafından 6-12 yaş grubundaki çocuklar için yayımlanmış 75 kitabı çocuk edebiyatı yönünden incelemiştir. Üç temel kriter belirlenmiştir: görsel özellikler, dil ve anlatım özellikleri, içerik özellikleri. Kitapların hiçbirisi belirlenen kriterlerin tümü açısından yeterli bulunmamıştır. Kriterleri ayrı ayrı karşılayan kitaplar mevcuttur.

2.5.4 Bildiriler

Bozdağ (2006), bildirisinde çocuk yayınlarındaki sistematik sorunları dile getirmiş ve bu sorunlara çözüm önerisi sunmuştur. Mevcut durumu betimlemiş, korsan yayıncılıktan

bahsetmiş, Avrupa Birliği ve yayın dünyası, sanal çocuk edebiyatı, sistematik yayıncılık konularına değinmiştir.

Soysal (2006), sunduğu bildirisinde çocuk ve gençlik edebiyatında uzman yayıncılık kavramını anlatmıştır. Yalnızca genel yayın yönetmeni olduğu Günışığı Yayınları üzerinde durmuştur.

Süer Sezgin'in (2006) bildirisinde çocuk ve gençlik edebiyatında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda yayınevlerinin neleri atladığı, neleri eksik yaptığı ve neleri yanlış yaptığı dile getirilmiş; tüm bu sorunlara çözüm önerisi sunulmuştur.

Tosunoğlu ve Kayadibi (2006) "Türkiye'de 2000-2005 yıllarında devlet tarafından yayımlanmış çocuk kitaplarının biçim ve içerik analizi" adlı bildirilerinde inceledikleri eserlerin daha çok 7-12 yaş aralığına uygun olduğunu, türlerin çoğunlukla hikaye ve masal olduğunu, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınlarından çıkmış olan kitaplarda resim bulunmadığını, genel olarak doğruluk, iyilik, çalışkanlık temalarının işlendiğini dile getirmişlerdir.

Canlı (2011) ise bildirisinde okuma alışkanlığı kazandırma bağlamında felsefe temelli çocuk yayınlarının işlevi üzerinde durmuştur. Çocukların okuma alışkanlığı kazanması sürecinde edebî metinler kadar bilgilendirici metinlerin de hem dil becerilerinin hem de düşünsel becerilerin gelişmesi için önemli olduğunu sonucuna ulaşmıştır.

Pilav (2018), bildirisinde okuma alışkanlığı kazandırma bağlamında çocuk yayınlarında bulunması gereken nitelikleri ve içerik özelliklerini anlatmıştır. Kültür Bakanlığının Yayın Danışma kurulunda tartışılıp kabul edilen özellikle uygun eserler yayımlandığı takdirde çocukların okuma zevk ve ihtiyacına uygun kitaplara ulaşabileceği sonucuna ulaşmıştır.

Alan yazındaki çalışmalar incelendiğinde 2018-2020 yılları arasında yayımlanan çocuk kitaplarının incelendiği bir araştırmaya rastlanmamıştır.

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, araştırmanın evreni ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi başlıkları altında araştırma süreci anlatılmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Yayınevlerinin 2018-2020 yılları arasında yayımladıkları çocuk kitaplarını incelemeyi amaçlayan bu tezin araştırması, nitel araştırma yöntemleriyle gerçekleştirilecektir. Nitel araştırma, verilerin sayılarla ifade edilmediği işe vuruk bir araştırmadır (Hughes, 2014: 2). Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi uygulanacaktır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bowen (2009) verileri anlamlandırmak için bu yöntemin etkili yollardan biri olduğunu dile getirmiştir.

Araştırmanın modeli tarama modelidir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, konu ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2009: 77). Araştırmada belirlenen beş yayınevinin Haziran 2018 ve Haziran 2020 tarihleri arasında yayımladıkları çocuk kitapları, yayınevlerinin internet sitelerindeki kitaba dair verdikleri bilgiler, belirlenen dış yapı ve bazı iç yapı unsurlarına göre taranıp ve tabloluşturulup analiz edilecektir.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini Yapı Kredi Yayınları, Tudem Yayınları, Timaş Yayınları, İş Bankası Yayınları ve Hep Kitap Yayınları'nın çocuk kitapları oluşturmaktadır. Örneklem ise olasılık dışı (amaçlı) örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile çocuk kitabı yayımlayan YKY-Doğan Kardeş (<http://kitap.ykykultur.com.tr/kitaplar/konu-dizini/dogan-kardes>), Tudem Yayınları (<https://tudem.com/>), Timaş Yayınları (<https://www.timas.com.tr/>), İş Bankası Yayınları (<https://www.iskultur.com.tr/>), Hep Kitap Yayınlarında (<https://www.hepkitap.com.tr/>) 2018 Haziran-2020 Haziran arasında yayımlanmış olan, 5 (10-11 yaş) ve 8. (13-14 yaş) sınıf öğrencilerine tavsiye edilen kitaplar oluşturmaktadır. Amaçlı örnekleme yöntemi araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır (Tavşancıl-Aslan, 2001; Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 74).

Bu beş yayınevının seçilme sebebi; son yıllarda çocuk edebiyatı alanında yayımladığı kitapların fazla olması, okurlar ve veliler tarafından tercih edilmesidir. Ayrıca internet sitelerinde araştırmanın konu olan çocuk kitaplarının taşıdığı özellikler, açık şekilde yazmaktadır. Bu sebeple verilere ulaşmak kolaylaşmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 2017). Yayınevlerinin kitapla ilgili verdiği bilgiler, araştırmanın dokümanını oluşturmaktadır. Bu bilgiler karşılaştırmalı olarak incelenip analiz edilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma verilerini, yayınevlerinin internet sitelerinde yayımladıkları çocuk kitapları ve ilgili yayınevlerinin o kitaplarla ilgili verdiği bilgiler oluşturmaktadır. Bu bilgiler kategorize edilip tablolar hâlinde sunulmuştur. Verilerin toplanmasında nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırma, tarama modeliyle gerçekleştirilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Veriler, kitapların internet sitelerinden toplandıktan sonra bulgular belirlenen kategorilere ve alt problemlere göre sınıflandırılmış, tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır. Verilerinin analiz edilmesinde ise betimsel analiz kullanılmıştır. Bu yaklaşıma göre; elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Haziran 2018 ve Haziran 2020 arasında YKY-Doğan Kardeş, Tudem Yayınları, Timaş Yayınları, İş Bankası Yayınları ve Hep Kitap Yayınlarının beşinci ve sekizinci sınıf öğrencilerine yönelik olarak yayımlamış olduğu çocuk kitapları tarama modeliyle tespit edilmiştir. Belirlenen tarih aralığında yayınevlerinin toplamda 600 kitap yayımladığı saptanmıştır. Kitaplar, yayınevlerinin internet sitelerinden alınan bilgilere göre analiz edilmiştir. Önce yayınevlerinin sınıf seviyesine göre yayımladıkları kitap sayısı tespit edilmiş ve tablolaştırılmıştır. Bazı yayınevlerinin aynı kitabı her iki sınıf düzeyi için de tavsiye ettikleri saptanmıştır. Bu kitapların istatistikleri de tablo hâlinde sunulmuştur. Kitapların baskı sayıları, çeviri ve telif kitap sayıları, telif kitapların yazarları, çeviri kitapların yazarları, yabancı yazarların milliyetleri, çevirmenler, kitapların sayfa sayısı dağılımı, kitapların boyutları, türleri,

temaları ve çizerlerine yönelik bilgiler hem yayınevleri hem de sınıf seviyesine göre karşılaştırmalı olarak sunulmuştur.

Elde edilen bulgular tabloleştirilip açıklandıktan sonra tartışma kısmında yorumlanıp alan yazındaki araştırmalarla karşılaştırılarak tartışılmıştır. Araştırmanın sonuçları “Sonuç” başlığı altında verilmiştir. Sonuçlar ışığında bazı öneriler sunulmuştur.

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

Bu bölümde Yapı Kredi Yayınlarının Doğan Kardeş serisindeki 220 kitap, Tudem Yayınlarının yayımladığı 78 kitap, Timaş Yayınlarının yayımladığı 64 kitap, İş Bankası Yayınlarının yayımladığı 172 kitap, Hep Kitap Yayınlarının yayımladığı 76 kitap; toplamda 600 kitap çeşitli yönlerden incelenmiş ve kategorileştirilmiştir.

Yayınevlerinin sınıf seviyesine göre yayımladıkları kitap sayısı, her iki sınıf seviyesi için de tavsiye edilen kitap sayısı, baskı sayılarına göre kitap sayısı, çeviri ve telif yayımladıkları kitap sayısı, yerli yayımladıkları kitapların yazarları, çeviri yayımladıkları kitap sayısı ve yazarları, yabancı yazarların milliyetleri, çevirmenlere yönelik bulgular, kitapların sayfa sayısı dağılımı, kitapların boyutları, kitapların türlere göre dağılımı, kitapların temalara göre dağılımı ve resimleyenlerin frekansları sınıf seviyelerine göre (5-8) kategorileştirilerek tablolandırılmıştır. Tabloların açıklamaları altlarında yer almaktadır.

Tablo 1. Yayınevlerinin sınıf seviyesine göre yayımladıkları kitap sayısı

	5. SINIF (10-11 YAŞ)	8. SINIF (13-14 YAŞ)
YKY (Doğan Kardeş)	140 (%34,3)	80 (%41,4)
TUDEM	61 (%14,9)	17 (%8,8)
TİMAŞ	46 (%11,3)	18 (%9,3)
İŞ BANKASI	110 (%27)	62 (%32,1)
HEP KİTAP	50 (%12,2)	16 (%8,2)
TOPLAM <i>f</i> (%)	407 (%67,8)	193 (%32,1)

Yapılan analiz sonucunda Yapı Kredi Yayınlarının “Doğan Kardeş” başlığı altında 5. sınıf öğrencileri için 140, 8. sınıf öğrencileri için 80 kitap yayımladığı saptanmıştır. Tudem Yayınlarında 5. sınıf öğrencileri için 61, 8. sınıf öğrencileri için 17; Timaş Yayınlarında 5. sınıf öğrencileri için 46, 8. sınıf öğrencileri için 18; İş Bankası Yayınlarında 5. sınıf öğrencileri için 110, 8. sınıf öğrencileri için 62; Hep Kitap Yayınlarında 5. sınıf öğrencileri için 50, 8. sınıf öğrencileri için 16 kitap yayımlandığı görülmektedir.

En fazla kitap yayımlayan, toplamda 172 kitapla İş Bankası; en az yayımlayan ise 66 kitapla Hep Kitap Yayınevidir. Yayınevleri 5. sınıf öğrencileri için toplamda 407, 8. sınıf öğrencileri için toplamda 193 kitap yayımlamıştır. Bu yayınevleri 5 ve 8. sınıf öğrencileri için toplamda 600 kitap yayımlamıştır.

Tablo 2. Her iki sınıf düzeyi için tavsiye edilmiş kitap sayısı

YAYINEVİ	KİTAP SAYISI (f)
YKY (Doğan Kardeş)	35 (%29,6)
TUDEM	9 (%7,6)
TİMAŞ	0 (%0)
İŞ BANKASI	62 (%52,5)
HEP KİTAP	12 (%10,1)
Toplam	118

Yayınevleri, 118 kitabı hem 5. sınıf seviyesi için hem de 8. sınıf seviyesindeki çocuklar için önermiştir. YKY 35 kitabı, Tudem Yayınları 9, Hep Kitap Yayınları ise 12 kitabı her iki sınıf düzeyi için de önermektedir. Timaş Yayınları hiçbir kitabı iki sınıf düzeyi için de önermemiştir. İş Bankası Yayınları ise 8. sınıf için önerdiği tüm kitapları, aynı zamanda 5. sınıf öğrencileri için de önermektedir.

Tablo 3. Baskı sayılarına göre kitap sayıları

SINIF SEVİYESİ	YKY		TUDEM		TİMAŞ		İŞ BANKASI		HEP KİTAP		TOPLAM f (%)
	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	
BASKI SAYISI											
1	7	11	54	13	0	11	76	30	44	16	262 (%43,6)
2-10	115	49	4	4	22	7	34	32	6	0	273 (%45,5)
11-20	10	9	3	0	15	0	0	0	0	0	37 (%6,1)
21-30	4	5	0	0	9	0	0	0	0	0	18 (%3)
31-40	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (%0,6)
41-50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0 (%0)
51-60	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (%0,6)
61-70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0 (%0)
71-80	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,3)
81+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0 (%0)

Yayınevleri 2018-2020 yılları arasında, 5 ve 8. sınıf öğrencileri için 600 kitap yayımlamıştır. Bu yıllar arasında yeni çıkan ya da çevirisi yeni yapılan, kısacası ilk baskısını

yapan 262 kitap bulunmaktadır. Bu sayının toplam kitap sayısına oranı %43,6'dır. 2-10. baskısını yapmış olan 273 kitap vardır. En fazla kitap bu aralıkta yayımlanmıştır ve bu kitapların tüm kitaplara oranı %45,5'tir. 11-20. baskısını yapan 37, 21-30. arası 18, 31-40. ve 51-60. arası 4, 71-80. baskısını yapan 2 kitap vardır. 41-50., 61-70., 81 ve daha fazla baskı yapmış kitap yoktur.

5. sınıf öğrencileri için en fazla 1. (181 adet) ve 2-10. (181 adet) baskısını yapmış kitap vardır. 362 kitap, bu aralıkta baskı yapmıştır. 8. sınıf öğrencileri için ise en fazla 2-10. (92 adet) baskı yapmış kitap vardır. Bunu 81 kitapla ilk baskısını yapmış olan kitaplar takip eder.

Tablo 4. Yayınevlerinin yayımladıkları çeviri ve telif kitap sayısı

	YKY		TUDEM		TİMAŞ		İŞ BANKASI		HEP KİTAP		
SINIF SEVİYESİ	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	TOPLAM f (%)
TELİF	69	53	40	6	45	12	9	3	21	2	260 (%43,3)
ÇEVİRİ	71	29	21	11	1	6	101	59	27	14	340 (%56,6)

İki yıl içinde yayımlanan 600 kitabın 260 tanesi yerli yazarlarımızın eseri iken 340 tanesi çeviri yoluyla edebiyatımıza kazandırılmıştır. Telif kitaplar, toplam kitapların %43,3'ünü oluştururken çeviri eserlerin tüm kitaplara oranı %56,6 ile daha fazladır.

5. sınıf öğrencileri için yayımlanan yerli kitap sayısı 184, çeviri kitap sayısı 76'dır. 8. sınıf öğrencileri için yayımlanan yerli kitap sayısı 76, çeviri kitap sayısı 264'tür. 5. sınıf öğrencileri için daha çok telif kitaplar yayımlanırken 8. sınıf öğrencileri için çeviri kitaplar yayımlanmıştır.

5. sınıf öğrencileri için en çok yerli kitabı YKY (69), en çok çeviri kitabı İş Bankası Yayınları (101) yayımlamıştır. 8. sınıf öğrencileri için ise aynı şekilde, en çok yerli kitabı YKY (53); en çok çeviri kitabı İş Bankası Yayınları (59) yayımlamıştır.

Tablo 5. Yayınevlerinin yayımladıkları telif kitap sayısı ve yazarlar

YKY	TUDEM	TİMAŞ	İŞ BANKASI	HEP KİTAP
-----	-------	-------	------------	-----------

SINIF SEVİYESİ	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	TOPLAM f (%)
YAZARLAR											
Alaaddin Beken	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,8)
Alper Akal	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Ari Çokona	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,4)
Aşkın Güngör	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Arslan Sayman	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5 (%2)
Asuman Portakal	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Aygül Bahar Yılmaz	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Ayla Çınaroğlu	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2 (%0,8)
Ayla Hacıoğulları	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Aysun Bertay Özmen	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,4)
Aysegül Kocabıçak	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2 (%0,8)
Aytül Akal	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,4)
Behçet Necatigil	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Beyza Akyüz	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Bilgin Adalı	8	4	0	0	0	0	0	0	5	0	17 (%7)
Birsen Ekim Özen	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	5 (%2)
Cemal Süreya	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Cevat Çapan	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2 (%0,8)
Çiğdem Kaplangı	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5 (%2)
Dilek Sever	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Dilek Yardımcı	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2(%0,8)
Doğan Gündüz	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Doğukan İşler	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,4)
Dursun Ege Göçmen	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Ece Ayhan	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Edip Cansever	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Ege Erim	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Elvan Uysal Bottoni	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Erol Büyükmeriç	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)

Esra Ağaoğlu	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,4)
Esra Ağaoğlu- Esra Kireğci	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,4)
Faruk Duman	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,4)
Faruk Nafiz Çamlıbel	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Fazıl Hüsni Dağlarca	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Ferda İzbudak Akıncı	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Figen Gülü	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
<u>Filiz Özdem*</u>	9+ 1*	3	0	0	0	0	0	0	0	0	13 (%5)
Fuat Sevimay	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2 (%0,8)
Füruzan	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Görkem Kantar Arsoy	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Görkem Yeltan	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,4)
Güldem Şahan	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Gülten Akın	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
<u>Gülten Dayıoğlu</u>	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (%1,6)
Gürsel Korat	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Güzin Öztürk	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Habib Bektaş	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Haldun Taner	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Hanzade Servi	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3 (%1,2)
Havva Tekin	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,4)
Hikmet Altınkaynak	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,4)
Hilal Gürsu	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2 (%0,8)
İtir Arda	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
İclal Dikici	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
İlhan Berk	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
İsmail Bilgin	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	10 (%4,1)
İpek Çalışlar	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Kâmuran Demirkesen	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Kayahan Demir	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2 (%0,8)
Kerem Işık	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)

Koray Avcı Çakman	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	4 (%1,6)
Mavisel Yener	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Mehmet Atilla	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Memet Fuat	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Melek Özlem Sezer	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2 (%0,8)
Miyase Sertbarut	0	0	5	2	0	0	0	0	0	0	7 (%2,9)
Mustafa Orakçı	0	0	0	0	28	0	0	0	0	0	28 (%11,6)
Mustafa Yoğurtçu	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,4)
Muzaffer Özgüleş	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Nâzım Hikmet	2+ 1*	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (%1,6)
Nermi Uygur	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Nezihe Meriç	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (%1,6)
Nilay Özer	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Nursel Duruel*	1*	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Nursel Erdoğan	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Nurullah Ataç	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Oktay Rifat	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Orhan Veli Kamık	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Orhan Pamuk	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Ömer Seyfettin	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Özdemir Asaf	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Özge Lokmanhekim	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2 (%0,8)
Özgür Balpınar	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,4)
Pelin Güneş	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Pınar Akseki- Şeniz Baş	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2 (%0,8)
Rana Demiriz	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,4)
Refik Durbaş	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,4)
Sabahattin Ali	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3 (%1,2)
Sabahattin Kudret Aksal	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Selçuk Ceylan	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2 (%0,8)

Seran Demiral	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	4 (%1,6)
Sibel Çelik	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2 (%0,8)
Sibel Şengül	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Suat Çağlayan	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2 (%0,8)
Tomris Uyar	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Toprak Işık	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Turgut Uyar	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Turgut Yasalar	0	0	0	0	0	0	4	1	0	0	0	5 (%2)
Vüs'at O. Bener	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,4)
Yalvaç Ural	15	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16 (%6,6)
Yaşar Kemal	4	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10 (%4,1)
Zübeyir Tokgöz	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2 (%0,8)

Yanlarında (*) işareti bulunan yazarlar o kitabın yazarı değil, derleyeni yahut hazırlayanıdır.

Kitabı yayımlanan 102 Türk yazar vardır. Bazıları kitabın yazarı değil, hazırlayanı yahut derleyenidir. Bazı kitapların ise birden çok yazarı vardır. En çok kitabı yayımlanmış olan yazar, 28 kitabıyla Mustafa Orakçı'dır. Yazarın tüm kitapları Timaş Yayınlarından çıkmıştır ve tamamı 5. sınıf seviyesindedir. Yazarın kitaplarının tüm kitaplara oranı %11,6'dır.

Mustafa Orakçı'yı 17 kitapla (%7) Bilgin Adalı takip etmektedir. Yazarın 12 eseri YKY'de, 5 eseri Hep Kitap'ta yayımlanmıştır. Yalvaç Ural'ın 16 eseri (%6,6) YKY'de yayımlanmıştır. Filiz Özdem'in 13 (%5) eseri yayımlanmıştır. Bu eserlerden birinin hazırlayanıdır ve kitapların tamamı YKY'de yayımlanmıştır. Bu isimleri onar kitapla (%4,1) İsmail Bilgin ve Yaşar Kemal takip eder. İsmail Bilgin'in tüm eserleri Timaş Yayınevinde, Yaşar Kemal'in tüm eserleri YKY'de yayımlanmıştır.

Alper Akal, Ari Çokona, Aşkın Güngör, Asuman Portakal, Aygül Bahar Yılmaz, Aysun Berktaş Özmen, Aytül Akal, Behçet Necatigil, Beyza Akyüz, Dilek Sever, Doğukan İşler, Dursun Ege Göçmen, Ece Ayhan, Edip Cansever, Ege Erim, Erol Büyükmeriç, Esra Ağaoğlu, Esra Ağaoğlu-Esra Kireççi, Faruk Duman, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Ferda İzbudak Akıncı, Figen Güllü, Füzünan, Görkem Kantar Arsoy, Görkem Yeltan, Güldem Şahan, Gülten Akın, Güzin Öztürk, Havva Tekin, Hikmet Altınkaynak, İtir Arda, İlhan Berk, Kâmuran Demirkesen, Kerem Işık, Memet Fuat, Mustafa Yoğurtçu, Muzaffer Özgüleş, Nermi Uygur, Nurullah Ataç, Oktay Rifat, Orhan Pamuk, Ömer Seyfettin, Özdemir Asaf, Özgür Balpınar, Pelin Güneş, Rana

Demiriz, Refik Durbaş, Sabahattin Kudret Aksal, Sibel Şengül, Tomris Uyar, Toprak Işık, Turgut Uyar, Vüs'at O. Bener adlı yazarların yalnızca birer kitabı yayımlanmıştır.

Tablo 6. Yayınevlerinin Yayımladıkları Çeviri Kitap Sayısı ve Yazarları

SINIF SEVİYESİ YAZARLAR	YKY		TUDEM		TİMAŞ		İŞ BANKASI		HEP KİTAP		TOPLAM <i>f (%)</i>	
	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.		
A. A. Milne	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Alexander McCall Smith	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,2)
Alexandra Pastéris	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Alex Shearer	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2 (%0,5)
Alex T.Smith	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,2)
Ali Sparkes	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	6 (%1,7)
Alphonse Daudet	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Andrea Camilleri	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Andreas Steinhöfel	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	3 (%0,8)
Andy Mulligan	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Angela Nanetti	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Anna Humphrey	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Anna Sewell	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Angela Sommer- Bodenburg	0	0	0	0	0	0	0	0	9	5	0	14 (%4,1)
Anna Wilson	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	4 (%1,1)
Anne Cassidy	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Anne Fine	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Annie Dalton	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Annie Kelsey	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2 (%0,5)
Antoine de Saint-Exupéry	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
B. F. Parry	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 (%0,8)
Carlo Collodi	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Cary Fagan	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Carly Wilson	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1 (%0,2)
Cat Jordan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1 (%0,2)
Catherine Coe	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	4 (%1,1)

Charles Dickens	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,2)
Christian Tielmann	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Chloe Daykin	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Cornelia Franz	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Cuca Canals	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Dagmar Geisler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2 (%0,5)
Daniel Pennac	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Darren Simpson	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
David Stabler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	3 (%0,8)
Dermot O'leary	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4 (%1,1)
E. B. White	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
E. Coombe	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4 (%1,1)
Élisabeth Brami	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
E. L. Young	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Eileen O'hely	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Emily R. King	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1 (%0,2)
Emma Young	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1 (%0,2)
Erminia Dell'Oro	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Felix Salten	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,2)
Frances Hodgson Burnett	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2 (%0,5)
Francis Bacon	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Franjo Terhart	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1 (%0,2)
Frédéric Bosc	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Fyodor Mihaylovič Dostoyevski	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,2)
Geronimo Stilton	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7 (%2)
Gianni Rodari	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Gillian Cross	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Glenn Murphy	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4 (%1,1)
Guido Sgardoli	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (%1,1)
H. C. Andersen	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)

H. G. Wells	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,2)
Holly Webb	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	6 (%1,7)
Howard Pyle	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	3 (%0,8)
Hubert Reeves	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Ian McEwan	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Isabella Paglia	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,2)
Italo Calvino	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Ívan Sergeyevich Turgenyev	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,2)
J. D. Oswald	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3 (%0,8)
J.K. Rowling	8	9	0	0	0	0	0	0	0	0	17 (%5)
J.K. Rowling, Jack Thorne, John Tiffany	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
J. Torres	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,2)
Jack London	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Jane Clarke	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4 (%1,1)
Jean-Claude Grumberg	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Jennifer Weiner	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2 (%0,5)
Jessica Ennis- Hill	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Jessica Miller	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,2)
Jim Davis	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10 (%2,9)
Johanna Spyri	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,2)
John Agard	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
John Boyne	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Jonathan Meres	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4 (%1,1)
Jules Verne	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3 (%0,8)
Julia Boehme	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Kamini Khanduri	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Karen Langtree	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	4 (%1,1)
Karen McCombie	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4 (%1,1)
Kari Smeland	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Katherine Woodfine	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)

Kazu Kibuishi	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Kwaangwoong Lee	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,2)
Leonardo da Vinci	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Lev Nikolayevič Tolstoy	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3 (%0,8)
Liam O'Donnell	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	4 (%1,1)
Linwood Barclay	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,2)
Lily Murray	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2 (%0,5)
Linwood Barclay	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Liz Pichon	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Lodovica Cima	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Luca Azzolini	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Lucia Tumiatì	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Lucy Coats	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	4 (%0,2)
Matt Brown	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2 (%0,2)
Meg Rosoff	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3 (%0,8)
Michael Broad	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	4 (%1,1)
Michael Morpurgo	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Michael Scott	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2 (%0,5)
Michelle Magorian	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Miriam Dubini	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Neal Layton	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	3 (%0,8)
Newt Scamander	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Nick Falk	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2 (%0,5)
Nigel Smith	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (%0,2)
Nikolay Vasilyevič Gogol	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Nina Hundertschnee	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Norton Juster	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Patricia Elliott	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2 (%0,5)
Paula Harrison	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2 (%0,5)

Peter Brown	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,2)
Philip Reeve	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Raina Telgemeier	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	4 (%1,1)
Ralf Butschkow	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,2)
Robert Louis Stevenson	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2 (%0,5)
Robin Etherington	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	6 (%1,7)
Roger Norman	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Roland Chambers	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Rosa Navarro Duràn	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Rosalba Troiano	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Rudyard Kipling	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3 (%0,8)
Ruth Fitzgerald	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Samantha M. Clark	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Sam Nixon, Mark Rhores	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Sandra Regnier	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Salah Naoura	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Sean Connolly	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	3 (%0,8)
Sharon M. Draper	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Silvia Vecchini	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Sir Arthur Conan Doyle	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2 (%0,5)
Soonbong Heo	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2 (%0,5)
Sun-Mi Hwang	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Oscar Brenifier	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Tagrid en-Neccar	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Tamsin Cooke	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Terry Pratchett	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3 (%0,8)
Tracey Corderoy	0	0	0	0	0	0	4	4	0	0	8 (%2,3)
Will Mabbitt	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)

Wolf Erlbruch	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,2)
Victor Hugo	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	3 (%0,8)
Vincent Villeminot	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Vivian French	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4 (%1,1)
Vivian French, David Melling	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Zanna Davidson	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	8 (%2,3)
TOPLAM	67	28	21	12	1	6	100	59	27	14	335 (+5) 340
	+4						+1				

*5 tane de derleme kitap var.

Yayınevlerinin iki yıl içinde yayımladıkları 600 kitabın 360'ı çeviri yoluyla edebiyatımıza kazandırılmıştır. Çeviri kitap sayısı, telif kitap sayısından daha fazladır. Tabloda bu eserlerin yazarları görülmektedir.

En fazla kitabı çevrilen yazar, J.K. Rowling'tir. Yazarın 17 eseri çeviri yoluyla edebiyatımıza kazandırılmıştır. Bu eserler tüm kitapların %5'ini oluşturur ve tamamı YKY'de yayımlanmıştır. Onu 14 eserle (%4,1) Angela Sommer-Bodenburg takip eder. Jim Davis'in 10 (%2,9), Tracey Corderoy ve Zanna Davidson'un sekizer (%2,3), Geronimo Stilton'un 7 (%2) kitabı Türkçeye çevrilmiştir.

Alexander McCall Smith, Alexandra Pastéris, Alex T. Smith, Alphonse Daudet, Andrea Camilleri, Andy Mulligan, Angela Nanetti, Anna Humphrey, Anna Sewell, Anne Cassidy, Anne Fine, Annie Dalton, Antoine de Saint-Exupéry, Carlo Collodi, Cary Fagan, Carly Wilson, Cat Jordan, Charles Dickens, Chloe Daykin, Cuca Canals, Darren Simpson, E. B. White, Eileen O'hely, Emily R. King, Emma Young, Erminia Dell'Oro, Felix Salten, Francis Bacon, Franjo Terhart, Frédéric Bosc, Fyodor Mihayloviç Dostoyevski, Gianni Rodari, Gillian Cross, H. C. Andersen, H. G. Wells, Hubert Reeves, Ian McEwan, Isabella Paglia, Italo Calvino, İvan Sergeyeviç Turgenyev, J.K. Rowling, Jack Thorne, John Tiffany, J. Torres, Jack London, Jean-Claude Grumberg, Jessica Miller, Johanna Spyri, Kamini Khanduri, Kari Smeland, Katherine Woodfine, Kazu Kibuishi, Kwaangwoong Lee, Leonardo da Vinci, Linwood Barclay, Linwood Barclay, Liz Pichon, Lodovica Cima, Luca Azzolini, Michael Morpurgo, Michelle Magorian, Newt Scamander, Nikolay Vasilyeviç Gogol, Nina Hundertschnee, Peter Brown, Ralf Butschkow, Rosalba Troiano, Samantha M. Clark, Sandra Regnier, Salah Naoura, Sharon M. Draper, Silvia Vecchini, Sun-Mi Hwang, Will Mabbitt, Wolf Erlbruch, Vincent Villeminot adlı yazarların yalnızca bir eseri Türkçeye çevrilmiş ve beş yayınevinden birinde yayımlanmıştır.

Tablo 7. Yabancı yazarların milliyetleri

SINIF SEVİYESİ	YKY		TUDEM		TİMAŞ		İŞ BANKASI		HEP KİTAP		TOPLAM f (%)
	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	
ÜLKE											
ABD	3	2	3	2	0	2	3	1	3	3	22 (%11,7)
ALMANYA	0	0	2	1	0	0	6	4	3	1	17 (%9)
AVUSTRALYA	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	3 (%1,5)
AVUSTURYA-MACARİSTAN	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,5)
CEZAYİR	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,5)
ERİTE	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,5)
FİLİSTİN	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,5)
FRANSA	3	3	0	0	0	0	3	1	0	0	10 (%5,3)
GÜNEY KORE	0	0	0	0	0	1	0	0	2	1	4 (%2,1)
İRLANADA	0	0	1	1	0	0	2	2	0	0	6 (%3,1)
İSKOÇYA	0	1	0	0	0	0	3	1	0	0	5 (%2,6)
İSPANYA	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2 (%1)
İSVİÇRE	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,5)
İTALYA	13	2	0	0	0	0	1	0	1	0	17 (%9)
İNGİLTERE	5	5	8	2	0	2	31	25	3	2	83 (%44,1)
İNGİLTERE-ZİMBABWE	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,5)
JAPONYA	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,5)
KANADA	0	1	1	0	0	0	3	1	0	2	8 (%4,2)
RUSYA	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	4 (%2,1)

Bulgular incelendiğinde en çok çeviri yapılan ülkenin İngiltere olduğu görülmektedir. Tüm yayınevleri, her iki sınıf düzeyi için (Timaş Yayınları'nın 5. sınıf öğrencileri için çeviri yoluyla yayımladığı kitaplar hariç) İngiliz edebiyatı eserlerinden kitapları yayımlamıştır. Toplamda 83 kitap, İngiliz yazarlara aittir ve bu oran tüm kitapların %44,1'ini oluşturur. Bu ülkeden en fazla çeviriyi, İş Bankası Yayınları yapmıştır; 56 kitapla en yüksek oran, bu yayınevine aittir.

İngiltere'den sonra en çok çeviri yapılan ülke, 22 kitapla ABD'dir. Bu ülkeden çevrilen kitapların tüm kitaplara oranı %11,7'dir. Her yayınevi, bu ülkeden çeviri kitaplar yayımlamıştır. Almanya ve İtalya'dan on yedişer (%9) kitap çeviri yoluyla edebiyatımıza

kazandırılmıştır. Fransa'dan 10 kitap, Kanada'dan 8 kitap, İrlanda'dan 6 kitap çevrilip yayınevlerince basılmıştır.

Sadece bir yazarından tercüme yapılmış olan 7 ülke bulunmaktadır. Uyrukları Avusturya-Macaristan, Cezayir, Erite, Filistin, İsviçre, İngiltere-Zimbabve, Japonya olan yazarların sadece 1 eseri Türkçeye çevrilmiştir.

Tablo 8. Çevirmenlerin frekanslarının dağılımına yönelik bulgular

SINIF SEVİYESİ	YKY		TUDEM		TİMAŞ		İŞ BANKASI		HEP KİTAP		TOPLAM <i>f</i> (%)
	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	
ÇEVİRMENLER											
A. Sait Aykut	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Ahu Ayan	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	4 (%1,1)
Alican Saygı Ortanca	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Alkım Doğan	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Anıl Ceren Altunkanat	0	0	0	0	0	0	8	8	0	0	16 (%4,7)
Arif Cem Ünver	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Aslı Konaç	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Ayberk Erkay	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Aylin Gergin	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	3 (%0,8)
Ayşe Berktaç Hacimirzaoğlu	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,2)
Bahar Siber	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,2)
Banu Irmak	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Bengü Ayfer	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Berrak İdiman	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	5 (%1,4)
Betül Kadıoğlu	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Beyza Altay	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2 (%0,5)
Bilgin Adalı	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Burcu Uğuz	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Bülent O. Doğan	0	0	0	0	0	0	8	3	0	0	11 (%3,2)
Cenk Pamay	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	8 (%2,3)

Damla Kellecioğlu	0	0	4	1	0	0	0	0	0	0	5 (%1,4)
Deniz Ekin Diele	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Devrim Çetinkasap	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Dilek Başak	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Dürdane Tekin	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Eda Açalın	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	3 (%0,8)
Elif Dinçer	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	6 (%1,7)
Elif Gökteke	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8 (%2,3)
Emili İlemre	0	0	4	0	0	0	0	0	0	1	5 (%1,4)
Emre Yavuz	0	0	0	0	0	0	4	3	0	0	7 (%2)
Ergin Altay	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	4 (%1,1)
Erkal Ünal	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Ersel Kayaoğlu	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,2)
Esmā Fethiye Güçlü	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Esra Kökkılıç	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1 (%0,2)
Esra Özdoğan	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (%1,1)
Filiz Emre	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4 (%1,1)
Filiz Özdem	20	1	0	0	0	0	0	0	0	0	20 (%5,8)
Fügen Yavuz	0	0	0	0	0	0	14	14	0	0	28 (%8,2)
Fusun Önen	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Gizem Şakar	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Gülay Sert	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,2)
Gülderen Pamir	0	0	0	0	0	0	0	0	9	5	14 (%4,1)
Güven Turan	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Hadiye Deniz Ülker	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	4 (%1,1)
Hasret Parlak Torun	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Handan İnci	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Hazel Bilgen	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Hilâl Aydın	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)

Irmak Taştan Kaplan	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
İpek Güneş Çıgay	0	0	2	2	0	0	0	0	2	2	8 (%2,3)
Kemal Atakay	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Kıymet Erzincan Kına	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Mehmet Demirtaş	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Mehmet Küçük	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Meltem Aydın	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	9 (%2,6)
Mert Batırbaygil	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Mert Gürel	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4 (%1,1)
Meryem Mine Çilingiroğlu*	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	4 (%1,1)
Neyyire Gül Işık	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Nihal Tokinan Gökçe	0	0	0	0	0	0	5	5	0	0	10 (%2,6)
Niran Elçi	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	4 (%1,1)
Olcağ Mağden Ünal	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	4 (%1,1)
Onur Kaya	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	3 (%0,8)
Orçun Türkey	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Osmancan Sarıyurt	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Ozan Kıziler	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,5)
Özlem Tutar	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,2)
Özlem Yüksel	2	5	0	0	0	0	0	0	0	0	7 (%2)
Perihan Sevde Nacak	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Pınar Savaş	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Recep Özbay	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	6 (%1,7)
Saliha Nazlı Kaya	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2 (%0,5)
Sema Savaş	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,2)
Serap Gülerçin Karluk	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Sevgi Athhan	0	0	0	0	0	0	6	1	0	0	7 (%2)
Sevgi Sonkan	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,2)

Sevin Okyay	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5 (%1,4)
Sevin Okyay-Gül Sarıoğlu	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Sevin Okyay-Kutlukhan Kutlu	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8 (%2,3)
Sibel Doğru	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2 (%0,5)
Simlâ Ongan	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Siren İdemen	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Şahika Tokel	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Süheyla Kaya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1 (%0,2)
Şebnem Aykaç Ömeroğlu	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2 (%0,5)
Şilan Evirgen	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Tahsin Yücel	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)
Tarık Demirkan	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (%1,1)
Ülkü Tamer	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (%1,1)
Ülker Yıldırımcan	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (%0,2)
Yasemin Akbaş	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Yelda Gürlek	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Yonca Aşçı Dalar	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	4 (%1,1)
Zeynep Büşra Bölükbaşı	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,5)
Ziya Celayıroğlu	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,2)

Tablo 8’de 340 kitabın çevirmenleri alfabetik sırada verilmiştir. 96 çevirmen vardır ve en çok çeviriyi Fügen Yavuz yapmıştır. Toplamda 28 kitap çevirmiştir ve yaptığı çeviriler tüm kitapların %8,2’sini oluşturur. Çevirmenin tüm eserleri İş Bankası Yayınlarında yayımlanmıştır. Onu, çevirdiği 20 kitapla (%5,8) Filiz Özdem takip eder. Filiz Özdem’in çevirdiği tüm eserler YKY’de yayımlanmıştır.

Anıl Ceren Altunkanat’ın çevirdiği 16 kitap, İş Bankası Yayınları tarafından yayımlanmıştır. Gülderen Pamir’in çevirdiği 14 kitap Hep Kitap Yayınları tarafından, Bülent O. Doğan’ın çevirdiği 11 kitap İş Bankası Yayınları tarafından, Nihal Tokinan Gökçe’nin çevirdiği 10 kitap da İş Bankası Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

Arif Cem Ünver, Ayberk Erkay, Ayşe Berktaş Hacımiraçoğlu, Bahar Siber, Banu İrmak, Betül Kadıoğlu, Dilek Başak, Dürdane Tekin, Ersel Kayaoğlu, Esmâ Fethiye Güçlü, Esra Kökkılıç, Gizem Şakar, Gülay Sert, Güven Turan, Handan İnci, Hilâl Aydın, İrmak Taştan Kaplan, Kemal Atakay, Kıymet Erzincan Kına, Mehmet Demirtaş, Mehmet Küçük, Neyyire Gül Işık, Özlem Tutar, Perihan Sevde Nacak, Pınar Savaş, Sema Savaş, Serap Gülerçin Karluk, Sevgi Sonkan, Sevin Okyay-Gül Sarıoğlu, Simlâ Ongan, Siren İdemem, Şahika Tokel, Süheyla Kaya, Tahsin Yücel, Ülker Yıldırımcan, Ziya Celayiroğlu adlı çevirmenlerin yalnızca çevirdikleri 1 eser yayımlanmıştır.

Çevirmenlerden Bilgin Adalı ve Filiz Özdem, aynı zamanda adı geçen yayınevlerinde kitapları yayımlanmış yazarlardır.

Tablo 9. Kitapların sayfa sayısı dağılımları

SINIF SEVİYESİ	YKY		TUDEM		TİMAŞ		İŞ BANKASI		HEP KİTAP		Toplam f (%)
	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	
SAYFA ARALIĞI											
0-50	18	1	3	0	2	0	2	0	8	0	34 (%5,6)
51-100	53	13	14	0	43	1	39	4	16	1	184 (%30,6)
101-150	30	36	21	3	1	3	26	21	12	3	156 (%26)
151-200	15	4	15	3	0	8	18	16	12	6	97 (%16,6)
201+	24	26	8	11	0	6	24	21	3	6	129 (%21,5)

Tablo 9’da kitapların sayfa sayısı dağılımları görülmektedir. 0-50 sayfa arasında toplamda 34 kitap yayımlanmıştır. Bu sayının tüm kitaplara oranı %5,6’dır. 51-100 sayfa yayımlanan kitap sayısı 184’tür ve tüm kitapların %30,6’sını oluşturmaktadır. 101-150 sayfa 156 kitap yayımlanmıştır. Bu sayının tüm kitaplara oranı ise %26’dır. 151-200 sayfa arasında yayımlanan kitap sayısı 97’dir ve yayımlanan tüm kitaplara oranı %16,6’dır. 201 sayfa ve üzeri 129 kitap yayımlanmıştır ve tüm kitaplara oranı %21,5’tir. En çok kitap yayımlanan sayfa aralığı 51-100’dür. En az ise 0-50 sayfa arası kitap yayımlanmıştır.

YKY’nin, 5. sınıf öğrencileri için en fazla kitap yayımladığı sayfa aralığı 51-100 iken (53 kitap) 8. sınıf öğrencileri en fazla 101-150 sayfa aralığıdır. (36 kitap) Tudem Yayınları, 5.

sınıf öğrencileri için en fazla 101-150 sayfa aralığında kitap yayımlarken (21) 8. sınıf öğrencileri için en fazla 200 sayfa ve üzeri (11) kitap yayımlamıştır. Tudem yayınlarının 8. sınıf öğrencileri için 0-50 ve 51-100 sayfa aralığında yayımladığı hiç kitabı yoktur. Timaş Yayınları, 5. sınıf öğrencileri için en fazla 51-100 sayfa aralığında kitap yayımlamış (43), 8. sınıf öğrencileri için ise en fazla 151-200 sayfa aralığında (8) kitap yayımlamıştır. Bu yayınevi, 5. sınıf öğrencileri için 151-200 ve 201 sayfa üzeri ve 8. sınıf öğrencileri için 0-50 sayfa aralığında hiç kitap yayımlamamıştır. İş Bankası Yayınları 5. sınıf öğrencileri için en fazla 51-100 sayfa aralığında (39) kitap yayımlarken 8. sınıf öğrencileri için en fazla 101-150 ve 201 sayfa ve üzeri (21) kitap yayımlamıştır. İş Bankası Yayınlarının 8. sınıf öğrencileri için 0-50 sayfa aralığında yayımladığı kitabı yoktur. Hep Kitap Yayınları, 5. sınıf öğrencileri için en fazla 51-100 sayfa (16) kitap yayımlarken 8. sınıf öğrencileri için en fazla 151-200 ve 201 sayfa ve üzeri (6) kitap yayımlamıştır. Bu yayınevinin 8. sınıf öğrencileri için 0-50 sayfa aralığında yayımladığı kitap bulunmamaktadır.

Dört yayınevi (Tudem hariç) 5. sınıf öğrencileri için en fazla 51-100 sayfa aralığında kitap yayımlamıştır. Yayınevlerinin 8. sınıf öğrencileri için en fazla kitap yayımladıkları sayfa aralığı 200 sayfa ve üzeridir.

Tablo 10. Kitapların boyutları

SINIF SEVİYESİ	YKY		TUDEM		TİMAŞ		İŞ BANKASI		HEP KİTAP		TOPLAM f (%)
	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	
BOYUTLAR (cm)											
11,5x19	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,1)
12x17	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,1)
12,3x21	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,1)
12,5x17,5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,3)
12,5x19,5	0	0	0	0	46	4	93	54	0	0	197 (%32,8)
13,5x18	23	2	0	0	0	0	0	0	0	0	25 (%4,1)
13x19,5	0	2	0	0	0	0	0	0	36	11	49 (%8,1)
13,5x19,5	63	63	56	15	0	0	7	5	2	0	211 (%35,1)
13,5x20.4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,3)

13,5x20,5	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	8 (%1,3)
13,5x21	2	4	0	0	0	4	0	0	0	4	14 (%2,3)
13,5x21,6	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,3)
14x21	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5 (%0,8)
14x21,5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5 (%0,8)
14,5x18,6	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7 (%1,1)
14x22	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,1)
14,5x21,5	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,3)
14,8x21	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2 (%0,3)
15x19	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2 (%0,3)
15x19,5	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,1)
15x20,5	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2 (%0,3)
15x21	2	0	4	2	2	0	1	0	0	0	11 (%1,8)
16x21	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,1)
16,5x21,5	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,1)
16,5x22	6	2	0	0	0	0	0	0	0	0	8 (%1,3)
17x22	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,1)
17x23	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3 (%0,5)
17,5x23	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,1)
17x24	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,1)
18,8x25	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	3 (%0,5)
19,5x27,5	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,1)
20x27,5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,1)
20,3x27	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6 (%1)
20,5x24,5	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	4 (%0,6)
20,5x27	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,3)
21,5x27,5	1	1	0	0	0	0	1	0	2	0	5 (%0,8)
22x22	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,3)
24x29,7	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (%0,1)
25x28,5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,1)
27,3x22,9	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (%0,6)
27,5x37,5	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (%0,3)

Kitapların boyutları incelendiğinde en fazla kitap yayımlanmış boyut 211 kitapla 13,5x19,5 cm'dir. Bu kitaplar tüm kitapların %35,1'ini oluşturur. Timaş Yayınlarının bu boyutlarda hiç kitabı yoktur. Bunu 197 kitapla 12,5x19,5 cm kitaplar takip etmektedir. Oranı ise %32,8'dir. Bu kitaplar yalnızca Timaş ve İş Bankası Yayınevleri tarafından yayımlanmıştır. 13x19,5 cm boyutlarında 49 kitap yayımlanmıştır ve bu kitaplar Hep Kitap Yayınevi tarafından yayımlanmıştır. Bu kitapların tüm kitaplara oranı %8,1'dir.

Yalnızca bir adet kitap basılmış olan 14 boyut vardır. Bunlar: 11,5x19, 12x17, 12,3x21, 14x22, 15x19,5, 16x21, 16,5x21,5, 17x22, 17,5x23, 17x24, 19,5x27,5, 20x27,5, 24x29,7, 25x28,5 cm boyutlarıdır.

5. sınıf kitapları genel olarak 13,5x19,5 cm ve 12,5x19,5 cm boyutlarında basılmıştır. 237 5. sınıf kitabı bu boyutlardadır. 8. sınıf kitapları en çok 13,5x19,5 cm boyutlarında yayımlanmıştır. 83 adet 8. sınıf kitabı bu boyuttayken hiçbiri Timaş ve Hep Kitap Yayınevlerine ait değildir.

Tablo 11. Kitapların türlere göre dağılımı

SINIF SEVİYESİ TÜRLER	YKY		TUDEM		TİMAŞ		İŞ BANKASI		HEP KİTAP		TOPLAM f (%)
	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	
Anı	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,1)
Başvuru	0	0	7	3	2	0	0	0	0	0	12 (%1,8)
Bilim	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	4 (%0,6)
Bilim Kurgu	0	0	0	0	0	0	18	16	0	0	34 (%5,1)
Biyografi	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	10 (%1,5)
Çizgi Roman	8	0	2	1	0	0	9	0	0	0	20 (%3)
Deneme	2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	6 (%0,9)
Destan	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	12 (%1,8)
Efsane	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (%0,3)
Eğitim	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,1)
Etkinlik	7	2	0	0	0	0	0	0	0	0	9 (%1,3)
Gençlik	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (%0,6)
Gezi	1	3	0	0	16	0	0	0	0	0	20 (%3)
Grafik Roman	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2 (%0,3)
Hikâye-Öykü	19	12	7	0	34	7	12	1	29	4	125 (%18,9)
İlkgençlik	11	9	0	0	0	3	0	0	0	0	23 (%3,4)

Macera	0	0	0	0	0	6	5	0	0	0	11 (%1,6)
Masal	9	1	2	0	0	1	1	0	0	0	14 (%2,1)
Mektup	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (%0,1)
Mitoloji	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,1)
Popüler Fen	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2 (%0,3)
Resimli Öykü	44	4	0	0	0	0	0	0	0	0	48 (%7,2)
Resimli Roman	9	2	0	0	0	0	0	0	0	0	11 (%1,6)
Roman	21	17	44	13	10	13	60	44	5	6	233 (%35,3)
Roman/Öykü	0	0	0	0	0	0	11	0	15	5	31 (%4,7)
Röportaj	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3 (%0,4)
Seçme Parçalar	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,1)
Seçme Yazılar	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (%0,1)
Şiir	2	13	2	0	0	0	0	0	0	0	17 (%2,5)

Veriler incelendiğinde bazı kitaplar için birden fazla kategori/tür yazıldığı görülmüştür. Bu sebeple frekans hesabı 659 üzerinden yapılmıştır. Türler 31 başlık altında kategorileştirilmiştir. “macera” gibi bazı temalar, yayınevlerince “tür” başlığı altında kategorileştirilmiştir.

En fazla kitap yazılan tür 233 kitapla romandır. Bu tür, tüm kitapların %35,3’ünü oluşturmaktadır. “resimli roman” ve “grafik roman” türleri de dâhil edildiğinde bu sayı 246’ya çıkmaktadır. Romandan sonra en fazla öykü türünde eser yazılmıştır. Bu türde “resimli öykü” türüyle beraber, toplamda 173 kitap yayımlanmıştır. Bu kitaplar, tüm kitapların %26,1’ini oluşturur. Bazı kitaplar İş Bankası ve Hep Kitap Yayınevlerinde “roman/öykü” kategorisinde kabul edilmiştir. Bu kategoride 31 adet (%4,7) kitap yayımlanmıştır.

Bu kategorileri 34 kitapla bilim-kurgu kitaplar takip etmektedir. Kitapların tamamı İş Bankası Yayınlarında yayımlanmıştır. Bu kitaplar, tüm kitapların %4,8’ini oluşturmaktadır. İlkgençlik türünde 23, gezi ve çizgi roman türlerinde yirmişer kitap yayımlanmıştır.

Şiir türünde 17 (%2,5) kitap yayımlanmıştır. 15 tanesi YKY’de, 2 tanesi Tudem Yayınları’nda basılırken Timaş, İş Bankası ve Hep Kitap Yayınevlerinde bu türde yayımlanmış kitap yoktur.

En az kitap yayımlanmış olan türler: anı, eğitim, mektup, mitolojidir. Bunların yanı sıra YKY’de “seçme parçalar” ve “seçme yazılar” kategorisinde birer kitap yayımlanmıştır.

Tablo 12. Kitapların temalarına göre dağılımları

YAYINEVLERİ	YKY		TUDEM		TİMAŞ		İŞ BANKASI		HEP KİTAP		TOPLAM
	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	
SINIF DÜZEYİ											
TEMALAR											
Adalet	0	0	4	2	0	0	0	0	1	0	7
Aile İlişkileri	13	18	23	3	3	0	12	5	11	9	97
Annelik	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	4
Arayış	2	3	2	0	0	1	30	21	2	1	62
Arkadaşlık	2	23	16	3	0	3	14	7	22	9	99
Azim	1	1	0	0	0	0	0	0	2	1	5
Bağımsızlık	1	1	0	0	10	0	0	0	0	0	12
Benzerlik ve Farklılık	0	0	0	0	6	1	0	0	0	0	7
Beşerî Ortam	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	4
Bilim ve Teknoloji	4	0	8	5	1	0	3	1	2	0	24
Birey ve Toplum	1	0	0	0	14	5	0	0	0	0	20
Bölgemizi Tanıyalım	0	0	0	0	28	0	0	0	0	0	28
Büyüme ve Olgunlaşma	1	0	4	2	0	0	0	0	0	0	7
Cesaret	3	2	5	0	0	1	2	2	6	3	24
Çevre Bilinci	4	1	4	1	37	0	1	0	3	0	51
Dayanışma	10	0	10	1	25	0	5	3	12	3	59
Değer	0	1	0	0	9	0	0	0	0	0	10
Değişim ve Sürekliliği Algılama	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
Doğa Olayları	0	1	0	0	0	0	2	0	1	0	4
Doğal Ortam	6	2	0	0	15	0	0	0	0	0	23
Doğal Yaşam	5	2	5	0	0	0	0	0	10	1	23
Doğanın Dengesi	11	1	0	0	0	1	1	0	0	0	14
Doğaüstü Unsurlar	23	17	3	3	0	0	3	2	11	9	71
Duygular	31	34	5	1	14	0	1	0	10	9	105
Dürüstlük	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	2
Efsane ve Söylenceler	6	4	4	0	0	0	1	1	2	2	20
Egemenlik	2	1	0	0	10	0	0	0	0	0	13
Eleştirel Düşünme	0	1	6	0	0	0	0	0	0	0	7

Empati	1	0	8	1	0	0	0	0	1	0	11
Engelli Yaşam	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Etik Değerler	2	1	3	3	0	0	0	0	1	0	10
Ev Yaşamı	1	0	2	0	0	1	2	1	0	0	7
Farklılıkların Zenginliği	2	1	9	3	0	0	1	0	0	0	16
Fedakârlık	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	3
Gelenek	0	0	0	0	23	0	0	0	0	0	23
Geçmişimi Öğreniyorum	9	4	0	0	10	0	2	0	0	0	25
Gezenler	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	3
Girişimcilik	1	1	0	0	12	0	1	0	0	0	15
Gizem	18	10	11	1	0	6	17	13	10	6	92
Gözlem	0	0	0	0	16	1	2	2	0	0	21
Güzel Sanatlar	0	0	7	1	0	0	0	0	0	0	8
Hafıza	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3
Hak ve Özgürlükler	2	0	5	1	0	0	0	0	0	0	8
Hayal Gücü	4	3	16	6	29	1	5	3	5	0	72
Hayvan Sevgisi	11	1	7	2	0	0	5	4	4	1	35
Hep Birlikte	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	7
Işık Hızı	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Işık ve Ses	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
İç ve Dış Göç	0	0	3	2	0	0	0	0	0	0	5
İletişim	1	0	4	0	1	1	1	0	2	0	10
İnsanlar ve Yönetim	1	1	0	0	7	0	0	0	0	0	9
İnternet Kullanımı	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
İyi ve Kötü	9	4	5	0	0	0	0	0	1	0	19
Karar Verme Becerisi	1	0	0	0	10	0	0	0	0	0	11
Kendini Tanıma	6	2	15	4	8	2	0	0	3	1	41
Keşfetmek	18	8	0	0	0	1	9	5	0	0	41
Komşuluk İlişkileri	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2
Kültürel Değerler	3	3	3	2	45	0	0	0	2	0	58
Madde ve Isı	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1

Maddenin Değişimi ve Tanınması	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Maddenin Hâlleri	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Mekânı Algılama	0	0	0	0	15	0	1	0	0	0	16
Merak ve Araştırma	25	6	11	5	0	2	4	2	6	4	65
Meslek Seçimi	0	0	1	1	0	0	0	0	2	1	5
Mizah	8	0	8	3	0	0	1	0	4	1	25
Mücadele	3	5	9	5	0	0	1	9	1	0	33
Müzik	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
Ortak Miras	4	3	0	0	15	0	0	0	0	0	22
Okul Yaşamı	2	0	12	2	0	1	0	0	5	1	23
Okuduğunu Anlama	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	4
Okuma ve Yazma Kültürü	3	3	6	1	3	1	12	2	4	1	36
Oyun ve Spor	1	0	0	0	13	0	1	0	0	0	15
Ölüm	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3
Önyargılar	0	0	7	1	0	0	0	0	0	0	8
Özgüven	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	10
Paylaşma	0	0	0	0	0	0	1	1	3	0	5
Resim Çizme	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Sağlıklı Yaşam-Sağlık ve Çevre	1	0	2	0	11	0	0	0	0	0	14
Saygı	3	1	0	0	0	0	0	0	3	0	7
Savaş ve Barış	8	7	3	2	0	0	0	0	0	0	20
Serüven	57	33	17	3	0	9	93	49	31	10	302
Sesin Özellikleri	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Seyahat	7	5	0	0	0	0	1	1	5	1	20
Sevgi	14	20	0	0	0	0	2	0	1	0	37
Sığınmacılık	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	4
Sıra dışılık	0	6	0	0	0	1	32	17	0	0	55
Sivil Toplum Kuruluşu	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	10
Sorumluluklar	7	8	1	1	15	4	0	0	2	1	39
Sorun Çözme	23	14	9	2	51	0	11	10	8	2	130
Spor Kültürü	2	0	3	0	0	0	1	0	5	1	12
Tarih ve Kültür	4	3	0	0	10	1	1	0	0	0	19

Tarih ve Medeniyet	10	4	6	3	0	1	0	0	3	1	28
Toplumsallık	2	0	0	0	5	0	1	0	0	0	8
Turizm	0	4	0	0	11	0	0	0	0	0	15
Türkçeyi Doğru ve Etkin Kullanma	0	4	0	0	1	0	0	0	0	0	5
Unutkanlık	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3
Umut	6	2	0	0	0	1	2	1	0	0	12
Uzay	0	0	0	0	0	0	4	3	1	0	8
Üretim ve Tüketim	0	0	2	1	0	0	3	0	1	0	7
Üretkenlik	0	0	0	0	1	0	3	2	0	0	6
Vatan	3	2	0	0	10	0	0	0	0	0	15
Yalnızlaşma	5	20	2	1	0	1	1	1	1	0	32
Yaratıcılık	2	0	13	3	28	1	2	1	5	0	55
Yardımseverlik	2	1	0	0	10	0	2	1	0	0	16
Yaşadığımız Yer	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	4
Yazma ve Yazarlık	3	3	0	0	0	1	2	1	2	0	12
Yeniliğe Açıklık	2	1	0	0	10	0	2	1	0	0	16
Yerleşme	0	0	0	0	11	0	0	0	0	0	11
Yön	0	0	0	0	15	0	0	0	0	0	15
Zaman ve Kronolojiyi Algılama	4	1	0	0	16	1	2	2	0	0	26
Zorbalık	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	4

Tabloda kitapların temalara göre dağılımı görülmektedir. Bir kitapta birden fazla tema işlendiği için frekansları verilmemiştir. Toplamda adı geçen 111 tema vardır ve tabloda alfabetik sırada verilmiştir.

Kitaplarda en çok işlenen tema “serüven” temasıdır. Bu temada 302 kitap yazılmıştır. “Sorun çözme” temasıyla 130 kitap yayımlanmıştır. Üçüncü olarak 105 kitapla “duygular” teması işlenmiştir.

Kitaplarda en çok işlenen temalardan biri de “arkadaşlık”tır. Doksan dokuz kitapta bu tema vardır. “Aile ilişkileri” 97 kitapta işlenirken “gizem” teması 92 kitapta işlenmiştir. “Hayal gücü” teması 72 kitapta, “doğüstü unsurlar” 71 kitapta, “merak ve araştırma” 65 kitapta,

“arayış” teması 62 kitapta, “dayanışma” teması 59 kitapta, “kültürel değerler” 58 kitapta,” sıra dışılık” ve” yaratıcılık” temaları 55 kitapta, “çevre bilinci” 51 kitapta işlenmiştir.

Kitaplarda en az işlenen temalar “ışık hızı”, “ışık ve ses”, “internet kullanımı”, “madde ve ısı”, “maddenin değişimi ve tanınması”, “maddenin hâlleri”, “resim çizme”, “seyahat”, “sesin özellikleri”dir. Bu temalar yalnızca birer kitapta işlenmiştir.

Tablo 13. Kitapların çizerlere göre dağılımları

ÇİZERLER	YKY		TUDEM		TİMAŞ		İŞ BANKASI		HEP KİTAP		TOPLAM f (%)
	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	
Aleksei Bitskoff	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Alessandra Roberti	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Alex T. Smith	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	3 (0,6)
Ali Benice	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Allison Cole	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Amelie Glienke	0	0	0	0	0	0	0	0	9	5	14 (3,1)
Andrea Rivola	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Anastasia Kurtuluş	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Andy Rowland	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Anne Hemstege	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Anthony Browne	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Antoine de Saint-Exupéry	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Aslı Yönter Tiryakioğlu	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (0,2)
Aurélie Grand	0	0	0	0	0	0	3	2	0	0	5 (1,1)
Aysu Koçak	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Aysun Berktaş Özmen	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (0,2)
Ayşın Delibaş Eroğlu	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 (0,6)
Başak Eralp Gür	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
Berk Öztürk	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2 (0,4)
Betül Sayın	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Brett Bean	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	4 (0,9)
Brett Hudson	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Briony May Smith	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)

Buket Topakoğlu	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (0,9)
Burcu Yılmaz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (0,2)
Can Göknil	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Can Tuğrul	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Cansu Kaykaç	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Cary Fagan	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Cemal Eker	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
Cem Kızıltuğ	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Charles Barbant	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
Charles Robinson	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
Chiara Nocentini	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (0,2)
Chris Wormell	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Christine Roussey, Laurent Richard, Sylvie Bessard	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Çağrı Odabaşı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (0,2)
Dagmar Geisler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2 (0,4)
Dağistan Çetinkaya	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2 (0,4)
Danilo Barozzi, Silvia Bigolin, Giuseppe di Dio, Giuseppe Guindani, Barbara Pellizzari, Umberta Pezzoli ve Piemme arşivi	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Dave Kurtz Williams	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
David Hancock	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
David Melling	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4 (0,9)
Deniz Üçbaşaran	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	4 (0,9)
Derya Işık Özbay	0	0	0	0	28	0	0	0	0	0	0	28 (6,3)
Dilek Yördem Ceylan	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Doogie Horner	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	3 (0,6)
Doğa Can Ertürk	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Ege Karadayı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3 (0,6)
Doğan Gençsoy	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Elena Prette	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)

Elif Balta Parks	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (0,9)
Elif Deneç	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Ella Okstad	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Emili İlemre	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1 (0,2)
Emine Bora	9	1	0	0	0	0	0	0	0	0	10 (2,2)
Emre Karacan	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	6 (1,3)
Enrico Macchiavello	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Enrico Mazzanti	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
Erdoğan Oğultekin	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	8 (1,8)
Eren Caner Polat	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3 (0,6)
Erica-Jane Waters	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Esra Kökkılıç	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1 (0,2)
Estelle Billon-Spagnol	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
E. H. Shepard	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Fabiano Fiorin	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Federico Maggioni	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Feridun Oral	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5 (1,1)
Francesca Carabelli	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Francesco Mattioli	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3 (0,6)
Fusun Önen	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Garth Williams	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
George Newnes	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
George Roux	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
Gill Mclean	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Giulia Orecchia*	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Gizem Malkoç	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Gökçe Akgül	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Gökçe İrtten	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (0,2)
Gökçe Yavaş Önal	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Gözde Eyce	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Grace Easton	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3 (0,6)
Gül Sarı	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Güneş Bloedorn	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)

Hannah Whitty	0	0	0	0	0	0	4	4	0	0	8 (1,8)
Hazal Avcı	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (0,2)
Hazar Ata	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Hemad Javadzade	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Herdis Albrecht	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Heoseok Song	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2 (0,4)
https://www.shutterstock.com/**	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Hüseyin Sönmezay	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (0,2)
Hyejo Lee	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (0,2)
Ilaria Urbinati	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Iris Hardt	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
İpek Güneş Çıgay	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	3 (0,6)
James Brown	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4 (0,9)
Jan Bielecki	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	6 (1,3)
Jim Davis	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10 (2,2)
Jim Field	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4 (0,9)
Jim Kay	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (0,9)
Jules Feiffer	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Kate Hindley	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (0,2)
Kate Larsen	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Kazu Kibuishi	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
K. Ertan Sevgi	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
Kıymet Ergöçen	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Laurent Richard, Rémi Saillard, Sylvie Bessard	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Lisa Cinar	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
Liz Pichon	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Lizzie Finlay	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Loïc Méhée	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Lucy Kemp-Welch	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
Maria Brzozowska	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Mark Beech	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3 (0,6)
Marta Kissi	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Matteo Piana	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)

Mavisu Demirağ	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	4 (0,9)
Maya Fidavi	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Mehmet Baltaoğlu	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Melanie Williamson	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	8 (1,8)
Mercé Arànega	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Mert Tugen	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	4 (0,9)
Merve Atılğan	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Merve Özdoğan	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (0,2)
Mike Philips	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4 (0,9)
Moira Munro	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Mona Brekke	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Murat Palta	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1 (0,2)
Mustafa Deliöğlü	9	7	1	0	0	0	0	0	2	0	19 (4,2)
Müjde Başkale	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	3 (0,6)
Nedda Castronai	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Neal Layton	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4 (0,9)
Neil Packer	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Nick East	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4 (0,9)
Nicky O’Hely	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Nuray Çiftçi	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2 (0,4)
Nurten Deliorman	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Peter Brown	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (0,2)
Peter Cottrill	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Raina Telgemeier	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	4 (0,9)
Ralf Butschkow	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
Rana Mermertaş	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Renée Kurilla	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	4 (0,9)
Robert James	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Ronan Badel	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Ross Collins	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Rudolf Münger	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
Sara Menetti	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Sarah Horne	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (0,9)
Sarah Mcintyre	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)

S. C. Hulme Beaman	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
Scott Mcowen	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
Seçil Çokan	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Sedat Girgin	5	4	0	0	0	0	0	0	0	0	9 (2)
Semih Poroy	4	0	0	0	0	0	0	0	1	1	6 (1,3)
Sernur Işık	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	5 (1,1)
Simone Massoni	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Sualzo	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Süheyla Kaya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1 (0,2)
Şilan Evirgen	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Oliver Jeffers	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Pat Lewis	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Peter Schössow	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Piemme Arşivi**	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Thilo Krapp	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Tomislav Tomic	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 (0,4)
Tony Flowers	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
Tony Ross	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2 (0,4)
Uğur Köse	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	10 (2,2)
Ümran Kargı	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
William Henry Drake, John Lockwood Kipling	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1 (0,2)
Wolf Erlbruch	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1 (0,2)
Valeria Petrone	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Vicki Gausden	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Volker Fredrich	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Yalvaç Ural	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Yılmaz Aysan	0	0	0	0	0	0	4	1	0	0	5 (1,1)
Zeynep Feyzi	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 (0,2)
Zeynep Özatalay	0	0	5	0	0	0	1	1	0	0	2 (0,4)
Zülal Öztürk	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	4 (0,9)
(ekip)	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 (0,9)

*Fotoğraflayan

** Arşiv

Beş yayınevinin yayımladığı toplam 600 kitabın 443 tanesi resimli ya da fotoğraflıdır. Kimlerin resimlediği ve çizerlerin kaç kitabı hangi yayınevinin kitabı için resimlediği tabloda yüzdelerle beraber gösterilmiştir. Bazı kitapların çizeri birden fazladır. Bazı kitapların resimleyeni değil fotoğraflayanı tabloda verilmiştir. Arşivden alınan ya da bir ekip tarafından resimlenmesi yapılan kitaplar da tabloda gösterilmiştir.

İncelenen kitapların en çok çizerliğini yapmış olan çizer, 28 Derya Işık Özbay'dır. Resimlediği kitapların tamamı Timaş Yayınları 5. sınıf düzeyindeki öğrenciler içindir. Onu 19 kitabın çizerliğini yapmasıyla Mustafa Delioğlu, 14 kitapla Amelie Glienke takip eder. Onar kitabı da Emine Bora, Jim Davis, Uğur Köse resimlemiştir. Geriye kalan çizerlerin resimlediği kitap sayıları tabloda gösterilmiştir.

Bazı kitapların yazarı ve çizeri aynı kişidir. Alex T. Smith, Peter Brown, Dagmar Geisler, Aysun Berktaş Özmen, Wolf Erlbruch, Ralf Butschkow, Raina Telgemeier, Liz Pichon, Kazu Kibuishi, Jim Davis, Antoine de Saint-Exupéry yazdıkları kitapları resimlemişlerdir.

BÖLÜM 5

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen sonuçlara ve önerilere yer verilmiş, sonuçlar tartışılmıştır.

5.1. Tartışma

Çalışmada; Yapı Kredi Yayınları, Tudem Yayınları, İş Bankası Yayınları ve Hep Kitap Yayınları'nın ortaokul 5 ve 8. sınıf düzeyindeki öğrenciler için yayımladıkları kitaplar karşılaştırılmalı olarak incelenerek analiz edilmiştir. Beş yayınevi, iki sınıf düzeyi için 2018-2020 yılları arasında toplamda 600 kitap yayımlamıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 2005 yılında kurulan TEDA Türk Kültür, Sanat ve Edebiyat Eserlerinin Dışa Açılımını Destekleme Projesi ile Türk kültür, sanat ve edebiyatıyla ilgili yayımlanmış eserlerin, çeviri ve yayım marifetiyle yurt dışında tanıtılmasını sağlamak için yurt dışında faaliyet gösteren yayıncılara çeviri, yayım ve tanıtım desteği sağlanmaya başlanmıştır. Desteklenen 2.970 eserin 550'si çocuk ve ilk gençlik kitabıdır (TEDA, 2020).

YKY; 5. sınıf öğrencileri için 140 kitap yayımlarken 8. sınıflar için 80 kitap yayımlanmıştır. Tudem 5. sınıflar için 61 kitap basarken 8. sınıflar için 17; Timaş 5. sınıflar için 46 kitap basarken 8. sınıflar için 18; İş Bankası Yayınları 5. sınıflar için 110 kitap basarken 8. sınıflar için 62; Hep Kitap Yayınları 5. sınıflar için 50 kitap yayımlarken 8. sınıflar için yalnızca 16 kitap yayımlamıştır. 5. sınıflar için 407 kitap yayımlanırken 8. sınıflar için 193 kitap yayımlanmıştır. Arada yaklaşık olarak üç katı fark bulunmaktadır ve bu durum 8. sınıf düzeyindeki öğrenciler için bir ihmalin olduğunu düşündürmektedir. Bu sonucun farklı sebepleri vardır:

Akla gelen ilk sebep 8. sınıf öğrencilerinin sınava hazırlanmasıdır. SBS, TEOG, LGS gibi yıllara göre adı ve yöntemi değişse de sonuç olarak ortaokulun sonunda öğrencileri bir merkezî sınav beklemektedir. Dolayısıyla öğrenciler, sene boyu bu sınava hazırlanmaktadır. Satın alınan kitaplar da okuma kitabından ziyade test kitaplarıdır. Bu sınavlarda okuduğunu anlamının önemi sadece Türkçe dersi ile sınırlı değildir. Sınavdaki tüm soruları yapabilmek için önce o soruyu doğru okumak ve anlamak gerekmektedir. Sonuç olarak sınav bahane edilmemeli, okumaya ara verilmemelidir. 8. sınıf düzeyinde olan, 13-14 yaşındaki çocuklar için yazılan ve yayımlanan kitap sayısı artırılmalıdır.

Trim (2004, s. 77) çocukluk ve ilk gençlik dönemlerinde kavram bilgisinin arttığını, çok boyutlu ve geniş düşüncelerin başladığını belirterek bu dönemlerde çocuk edebiyatı ürünlerinin ne denli önemli olduğunu vurgulamıştır.

Stebler'e (2018) göre, 12-15 yaş dönemindeki çocuğu edebiyat dünyasının mümkün olduğu kadar çok isimle tanıştırmak gerekir. Türk ve dünya klasiklerinin çok karmaşık olmayan baskıları bu iş için uygun olacaktır. Dolayısıyla yayınevleri bu yaş grubundaki öğrencileri daha çok yazarla ve kitapla tanıştırmak için daha çok kitap yayımlamalıdır.

Beş yayınevinde son iki yılda yayımlanmış 600 kitabın 118 tanesi hem 5 hem 8. sınıf öğrencileri için tavsiye edilmiştir. En fazla ortaklık 62 kitapla İş Bankası Kültür Yayınlarında iken Timaş Yayınlarının her iki sınıf düzeyi için de tavsiye ettiği kitap bulunmamaktadır. Bunun sebebi de yayınevinin "Timaş Çocuk" ve "Timaş Genç" adlı iki ayrı kategoride kitap yayımlamasıdır.

Çocuk kitaplarının düzeyleri, çocuğun içinde bulunduğu gelişim dönemine göre belirlenmektedir. Çocuğun belli gelişim dönemlerinden geçtikten sonra yetişkin olabileceği, bu gelişim evrelerine uygun kitaplar yazılmasını zorunlu kılınmıştır (Erdal, 2008). Çiftçi'ye (2013) göre bu zorunluluğa uyulmadan kitap çocuğa sunulursa eser değer sunmak yerine yıkıcı ve uzaklaştırıcı bir etki yapacaktır. Santrock (1998, s. 84) çocuğun ergenlikte yeni bir döneme girdiğini ve kimlik arayışında olduğunu, bir yandan da çocukluk özelliklerini sürdürdüğünü belirterek bu yaş grubundaki çocukların gelişiminin her yönden desteklenmesi gerektiğinin altını çizmektedir.

Çocukların gelişim düzeylerine bağlı olarak okuma ilgileri de değişmektedir. 10-12 yaş aralığındaki çocuklar daha çok aile yaşamı ve sosyal yaşam, spor ve macera konulu romanları, masallar, duygusal yazılar, gülmeceler, çizgi romanlar okumak isterler. 12-15 yaş grubundaki çocukların ise polisiye hikâyeler, gençlik romanları, bilim-kurgu romanları, tarihsel romanlar, fantastik yazılar ilgisini çekmektedir. Hem konu hem tür olarak iki düzey birbirinden ayrılmaktadır.

4 ve 5. sınıflarda çocuk romanları, tarih öyküleri, gezi yazıları, biyografiler, anılar, büyükler için yazılmış ünlü eserlerin bu yaş çocuğuna göre uyarlanmış baskıları, şiir kitapları, piyesler, vb., 8. sınıfta şiir, öykü, anı, makale, roman, deneme, söyleşi, eleştiri, destan türlerinde metinler ilgi çekmektedir (Gündüz ve Şimşek, 2011). Görüldüğü üzere sınıf düzeyleri ve gelişim düzeyleri, okunması gereken kitapların türlerinde önemli değişiklikler yaratmaktadır.

Mills'e (2016) göre değerler çocuk edebiyatıyla da aktarılmaktadır. Farklı yaş gruplarında aktarılması gereken değerler ve aktarıma yardımcı olacak olan kitaplar da farklı olmalıdır. 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin farklı gelişim dönemlerinde olduğu göz önüne alınırsa bir kitabın her iki sınıf düzeyi için de uygun olabilmesi zor gözükmektedir. Bu 118 kitabın düzeyi yeniden gözden geçirilmelidir.

Parsons'un estetik gelişim evrelerine (1987) göre çocuklar 2-9 yaş aralığında "öznel-kendine özgü" evrededirler ve sevdikleri nesnelere duyarlıdırlar. Araç gerecin önemi yoktur ve yargılar kişisel tercihe göre şekillenmektedir. 7-9 yaş aralığında "akılcı-gerçekçi" evrededirler ve bu evrede bildikleri konulara ilgi duyarlar (ev, kuş vb.). Gördükleri resimdeki duyguları yaşama eğilimi gösterirler. İdeal gerçekçi resimlemeler yapılmalıdır. 9-12 yaş aralığında "estetik karmaşa biçim güzelliği ile konu güzelliğini karıştırma" evresindedirler. Bu evrede hayvanlara karşı duyarlı, ilginç ve yaşam/ölüm gibi konularla ilgililerdir. Çizerin duygu ve özgürlüğüne ilgilidirler. Farklı olma isteği ile karmaşık duygular yaşarlar. "Estetik Görüş ve Anlayış: Eğitilmiş yetişkinler" evresinde ise mecaz konular ilgi çeker, sanatsal konulara duyarlılık vardır. Her çeşit araç gereç kullanılabilir. "Estetik eleştiri" evresinde eğitilmiş sanatçılar, eleştirmenler yer alır. En idealini değerlendirirler. Her çeşit gereçle yapılabilir. Konular hakkında bilgi sahibi olmak isterler.

Resimleyenlerin Parsons'un Estetik Gelişim Evre Tablosu'nu dikkate almaları mühimdir. Tablo incelendiğinde farklı gelişim düzeyindeki çocuklar için farklı resimlemeler yapılması gerektiği görülmektedir. Bu sebeple farklı gelişim düzeyinde olan çocuklara tavsiye edilen ortak kitaplar yeniden gözden geçirilmelidir. Kitapların resimlemeleri, hitap ettiği düzeye göre yapılmaktadır.

Geriye kalan 482 kitabın tavsiye edildiği sınıf ve yaş düzeyi aynı değildir. Beşinci ve sekizinci sınıf düzeyindeki öğrencilerin gelişim düzeylerinin farklı olması göz önüne alındığında normal olan da budur.

Yayınevlerinin iki yılda yayımladığı 600 kitaptan 262'si ilk baskısını yapmıştır. 2-10 arası baskısını yapan 273 kitap bulunmaktadır. 1-10 arası baskı yapan kitaplar, tüm kitapların %89,1'ini oluşturmaktadır. Geriye kalan %10,9'u; 11-20, 21-30, 31-40, 71-80 arası baskı yapan kitaplar oluşturmaktadır. 61-70 ve 81-101+ baskı yapan kitap bulunmamaktadır.

En çok baskı yapan kitap, YKY'de yayımlanmış olan "Harry Potter ve Felsefe Taşı" kitabıdır. Bu kitap hem 5 hem 8. sınıflar için tavsiye edilmiş ve 72 kez basılmıştır. Yazarı J. K.

Rowling'dir. Algül (2021) yaptığı araştırmada çocukların en çok etkilendikleri kitabın Harry Potter olduğunu belirtmiştir.

Yayıncı, kitapların niteliğinden sorumludur. Baskı konusunda tasarım, matbaa, ciltleme, pazarlama konularında ekip ve uzman varlığını iyi belirlemeli ve sürecin sağlıklı işlemesi için koordinasyonu sağlamalıdır (Neydim,t.y.: 292). Levent (2010); Türkiye'de 50'den fazla yayınevi olduğunu fakat çocuklar için kitap basan yayınevlerinin az olduğunu, bu yayınevlerinin de daha çok Türk yazarların eserlerini bastığını belirtmiştir. 2010'dan bugüne çocuklar için kitap basan yayınevlerinin sayısı artmıştır ve çalışmamızın bulgularında da görüldüğü üzere çeviri kitap basımı daha fazladır. Bulgular, alan yazındakiyle paralellik göstermektedir.

Gönen'e (2011) göre ülkemizde çocuk yayınlarının ayrı bir uzmanlık alanı olması, çocuk kitabevleri, çocuk kütüphaneleri, çocuk kitabı fuarlarının, çocuklara yönelik yayın yapan yayınevlerinin açılması ve sayılarının artması çocuk edebiyatı için oldukça önemlidir. Bir çocuk kitabı hazırlanırken yazar, çizer, editör, eğitimci ve varsa çevirmen iş birliği içerisinde çalışmalıdır. Bu iş birliği içinde kitabın basımını, dağıtımını hatta reklamını yapan yayınevinin rolü oldukça büyüktür.

Veriler bize yayınevlerinin daha çok yeni kitaplar yayımladığını göstermektedir. Bu durum çocuk edebiyatının gelişmesi, kendini yenilemesi bakımından önemlidir. Öte yandan kitapların yeni baskı yapılmaması üzerine de düşünülmelidir. Yeni kitapların çıkması kadar çıkan kitapların okunması, tavsiye edilmesi, yayılması, sevilmesi ve bu sayede yeni baskılarının yapılması önemlidir. Kitaplar, bu yollarla "klasik kitap" hâline gelecektir.

Veriler incelendiğinde, yayımlanan 600 kitabın 340 (%56,6) tanesi çeviri yoluyla edebiyatımıza kazandırılmıştır. Geriye kalan 260 (%43,3) adet kitap, Türk yazarlarımızın eserleridir. Adı geçen beş yayınevi arasında en az çeviri kitap yayımlayan Timaş'tır. Timaş'ın 5. sınıflar için tavsiye ettiği kitapların yalnızca 1 tanesi, 8. sınıflar için tavsiye ettiği kitapların 6 tanesi çeviridir. En çok çeviri kitap yayımı yapan yayınevi ise İş Bankasıdır. 5. sınıflar için 101, 8. sınıflar için 59 kitabı çeviridir. Toplamda 24 kitabı yerlidir. En çok yerli kitap yayımlayan yayınevi ise 5. sınıflar için 69, 8. sınıflar için 53 kitapla YKY'dir. Yayınevleri daha çok çeviri kitap yayımlamayı tercih etmişlerdir. Şahbaz (2016), yalnızca çocuk kitabı yayımlayan yayınevlerinin daha çok Türk yazarların kitaplarını yayımladıklarını belirtmiştir.

Çocuk Vakfının (2006) yaptığı araştırmada ise çeviri kitapların oranının son on beş yılda %60-75 arasında olduğu saptanmıştır.

Toplumlar arasında köprü olabilmesi, kültür etkileşimi sağlayabilmesi için çeviri kitapların önemi büyüktür. Çocuklar çeviri kitaplar sayesinde farklı ülkelerdeki çocukların yaşam tarzını, düşünce yapılarını, hayal dünyalarını, kültürlerini öğrenme fırsatı bulabilmektedirler. En önemlisi de geçiş dönemindeki bir toplumun kendi çabalarıyla oluşturamadığı kültür değişimini gerçekleştirir “Schimi de (1989) bu görüşlere paralel olarak, kendi görüşünde, çevirinin kültürlerarasındaki yabancılaşmayı ortadan kaldırdığını, halklar arasındaki sınırları yıktığını, kültürel farklılıkları aştığını belirtmektedir” (Baykan, 2005:190). Türk edebiyatında, Tanzimat Döneminden itibaren bir disiplin olduğu kabul edilen çocuk edebiyatı alanında, birebir bu disiplin içerisinde ve tam bir çocuk eğitimi şuuru içerisinde olmasa da yerli sözlü edebiyat ürünleriyle beraber yine Tanzimat’la birlikte dışarıdan yapılan çeviriler söz konusu olmuştur (Baş, 2012: 14-15). O günden bu zamana kadar yerli eserlerin okutulması kadar çeviri eserlerin okutulmasının önemi de daha iyi kavranır hâle gelmiştir. Mert, Albayrak ve Serin (2013) araştırmalarında çeviri çocuk kitaplarının farklı çevreleri, kültürleri tanınmasının yanında kendi kültürlerinin de farkına varabilmelerine yardımcı olduğunu da belirtmiştir. Çocuklar bu sayede farklı çevreler arasında kendilerini bulabilme imkânı bulacaklardır.

Farklı toplumlarda çocuk edebiyatı alanında gelişen eğilimler çeviriler aracılığıyla hem farklı çocukların toplumlarına ulaşabiliyor hem de tek tek ülkelerin çocuk edebiyatlarını etkileyebiliyorlar (Atayman, Dilidüzgün, Kurultay, 1993: 11). Bu sayede dünyanın herhangi bir yerinde ortaya çıkan bir düşünce yahut eğilim, bambaşka bir yerdeki yazarı ve dolayısıyla çocuğu etkileyebilmektedir. Çeviri çocuk edebiyatı, çocuğun ufkunun genişlemesi, dünyanın sadece onun gördüğü kadarıyla sınırlı olmamasını, okulunun ve evinin dışında başka dünyalar, başka hayatlar olduğunu anlaması bakımından önemlidir. Çeviri kitaplar okuyan çocuğun farklılıklara saygısı artacak, dünyaya başka gözden bakmaya başlayacaktır.

Waldmann’a (1999) göre edebî metinler, kültürün insanlara sunduğu harika bir zenginliktir. Şimdiye kadar bilinmeyen fantezi ve duygu dünyaları tanınır, yeni duygusal ve estetik deneyimlerle karşılaşılır, denenmemiş bireysel ve toplumsal olanaklar sorgulanır. Edebî metinler kültür aktarımında önemli öğelerden biri olarak kabul edilebilir.

Çeviri edebiyatın zor yönleri de vardır. Söz konusu kitaplar çocuk kitapları olunca, çevirmenin yükü birkaç kat daha artmaktadır. Çevirmen dikkatli olmalı, her kelimeyi her ifadeyi özenle seçmelidir. Yazılı metinlerle yeni yeni iletişim kurmaya başlayan, metinlerin dünyasına yetişkinler kadar aşına olmayan, bambaşka bir gerçeklik algısına sahip bu kitle için metin yazmak ve çevirmek farklı bir bakış açısı gerektirir (Dilidüzgün, 2003b).

Demircan (2006), TÜBİTAK'ın yayımladığı 36 çocuk kitabının sadece bir tanesinin çeviri olmadığını söylemiştir. Ortaokul çağındaki çocukların çeviri eserler okuması, onlarla da tanışması elbette önemlidir fakat öğrenci kendi kültürünü bu yaşlarda tanır, öğrenir ve hayatına aktarır. Bu sebeple Türk yazarların kitaplarını da okumalı, özümsemelidir. Yayınevleri kitapları bu düşüncelerden ayrılmadan yayımlamalı; öğretmenler, aileler hatta dergiler kitapları buna göre tavsiyelerde bulunmalıdır.

Yazmak, yazar olmak; yetenek ve ustalık gerektiren bir iştir. Çocuk edebiyatı yazarı olmak ise bambaşka bir ustalık alanıdır. Çocuk edebiyatı, usta yazarlar tarafından özellikle çocuklar için yazılmış olan ve üstün sanat nitelikleri taşıyan eserlere verilen genel addir (Oğuzkan, 2001). Çocuk kitabı yazarları çocuk okuyucularını hayatın içine sokmalı, kuru bilgilerle çocuğu sıkmamalıdır (Kale, 2000). Çocuğu edebiyatla tanıştıran, edebiyatı sevdiren, öğreten ama öğrettiğini belli etmeyen, toplumsal ve evrensel değerleri çocuğa kazandıran kişidir çocuk edebiyatı yazarı. Gelişigüzel yazılar yazamaz, rastgele karakterler oluşturamaz. Çocuğun bilişsel ve duyuşsal özelliklerine uygun kitaplar yazmalıdır. Kendi inançlarını da savunmamalıdır. Aslında unutulmaması gereken; çocuk kitabı yazarının bir düşüncenin, inancın peşinde koşan, o düşünce ya da inancın doğruluğuna çocukları inandırmaya çalışan bir söyleyici olmadığıdır (Sever, 2003:23). Yazar, çocuk kitabında bulunması gereken özellikleri bilmeli, kitabını bu ölçütlere göre oluşturmalıdır. Tüm bunları bir araya getirip nitelikli bir çocuk kitabı meydana getirmek elbette nitelikli yazarların yapabileceği bir iştir. Ülkemizde çeviri faaliyetleriyle başlayan çocuk edebiyatı, zamanla kendi yetkin yazarlarını oluşturmuştur. Bugün çocuk edebiyatı yazarlarımızın sayısı artarak devam etmektedir.

Yayımlanan 260 yerli kitap, 102 yazara aittir. Kitapları Timaş Yayınlarında yayımlanmış olan Mustafa Orakçı, 28 kitapla en çok kitabı yayımlanan Türk yazar olmuştur. Kartal, Güner, Çelik, Soyuçok ve Beşer (2019), araştırmalarında öğrencilerin okuma tercihlerini ve kütüphaneden beklentilerini incelemişler ve kütüphaneden en sık eser ödünç alan 12 öğrenciden 3'ünün okumaktan hoşlandıkları yazarın, "Levent" dizisinin yazarı Mustafa

Orakçı olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Öğrenciler tarafından sevilen bir yazar olması bulgularla doğru orantılıdır.

Farklı yayınevlerinde kitapları olan Bilgin Adalı'nın 12 eseri yayımlanmıştır. Bilgin Adalı'nın kitaplarındaki kahramanlar, karakterleri bakımından çocuklara örnek olabilecek niteliktedirler. Yazar, kültürel öğelere sık sık yer vererek eserlerine olan ilgiyi artırmakta, eserlerini daha eğlenceli, keyif verici hâle getirmektedir. Düş-gerçek arasındaki Adalı'nın yapıtlarında, bilinmeyen zamanlarda bilinmeyen kahramanlarla buluşturulan çocuk okurun zihinsel ve kültürel gelişimi desteklenmiştir (Kavan ve Akın, 2020). Adalı kitaplarında eleştirel düşünmeyi kazandırmaya uygun davranışlara yer vermiştir (Cihaner, 2007). Bunların yanı sıra yalnızca 1 eseri yayımlanmış olan 53 yazar vardır.

Karakuş (2006), yaptığı araştırmada öğrencilerin kitap seçerken %83'ünün yazarına dikkat ettiğini, %17'sinin yazarına dikkat etmediğini saptamıştır. Öğretmenler ve veliler bu oranı attırmak için çalışmalar yapmalı, öğrenci kimin kitabını okuduğunu bilmelidir. Okuduğu kitabın yazarını tanımalıdır. Kitabın yazarının ismi kapakta mutlaka yazılmalıdır. Kitabın içinde veya arka kapağında yazarın resmi ve yazarla ilgili bilgilerin yer alması, çocuğun yazarı tanınması bakımından önemlidir.

Sel (2019) Türkçe öğretmen adaylarının günümüz çocuk edebiyatı yazar ve şairlerine ilişkin farkındalıkları üzerine yaptığı araştırmasında adayların çoğunun çocuk edebiyatı yazar ve şairlerine ilişkin farkındalıklarının yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çocuklara kitapların ve yazarların tanıtılması, öncelikle öğretmenlerin ve velilerin yazarı tanınmasına bağlıdır. Bu yazarları önce onlar tanımalı, kitapları önce onlar okumalı, sonra çocuğa okutmalı/anlatmalıdır. Maden ve Dündar (2020) araştırmalarında veli ve öğrencinin okuduğu ortak bir eser tespit edememişlerdir.

Arslan ve Alemdar'ın (2011) yaptığı araştırmada öğretmen adaylarının en çok bildiği çocuk edebiyatı yazarlarının Gülten Dayıoğlu, Yalvaç Ural, Ömer Seyfettin, Kemalettin Tuğcu, Eflatun Cem Güney, Muzaffer İzgü ve İpek Ongun olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu isimler Türk çocuk edebiyatının en önemli isimlerinden olsa da genel olarak güncel yazarlar olmadığı görülmektedir. Her zaman için, çocuk ve gençlik edebiyatında öne çıkmış olan önemli yeni yazar ve eserleri, çocuk ve gençlere kazandırmaya çalışmalıdır (Yağcı, 2007). Öğretmenler ve öğretmen adayları bilgilerini güncellemeli, yeni çıkan çocuk kitaplarını ve onların yazarlarını takip etmelidir.

Tanzimat döneminin başında çeviri ağırlıklı olan çocuk edebiyatı, sonraları telif eserlerin verilmeye başlanmasıyla gelişimini sürdürür. Çocuk edebiyatı ile ilgili çalışmaların ülkemizin modernleşme ve gelişme süreciyle koşut olarak Cumhuriyet'in ilanından sonra nitelik ve nicelik olarak arttığını belirtmek gerekir (Nergiz, 2019).

Bulgular incelendiğinde telif kitaptan çok çeviri kitap yayımlandığı görülmektedir. Yayımlanan 600 kitaptan 340 tanesi çeviridir. 340 kitabın toplam 150 yazarı (5 tanesi derleyen) vardır. Kitabı en çok çevrilen yazarlar; 17 kitapla J.K. Rowling, 14 kitapla Angela Sommer-Bodenburg, 10 kitapla Tracey Corderoy ve Zanna Davidson'dur. Yalnızca 1 eseri Türkçeye çevrilmiş olan 74 yazar vardır. 2000'li yıllara gelindiğinde J. K. Rowling'in tüm dünyada 400 milyon adetten fazla satılarak dikkat çeken Harry Potter dizisi büyük ilgi görmüştür (Arslan, Şimşek ve Yakar, 2018). Listeyi incelediğimiz zaman 70'lerde çevrilen çocuk edebiyatı eserlerinin başında, Jules Verne gelmekte olup, daha sonra ise Enid Blyton ve La Fontaine onu takip etmektedir. 80'li yıllarda ise sırasıyla Jules Verne, Andersen, Grimm Kardeşler, Enid Blyton ve yine La Fontaine'i listenin baş taraflarında görmekteyiz. Bu dönemlerin hepsini bir araya topladığımızda en çok baskısı yapılan yazar Jules Verne, daha sonra Grimm Kardeşler ve Andersen'dir (Neydim, 1995). Görüldüğü üzere yayınevlerinin çevirisini yapacağı kitaplarda ve yazarlarında yıllar içinde değişim olmuştur.

1945'ten sonra başlayan klasiklerin çevrilmesi çalışmalarının çeviri çocuk edebiyatını da 50'lilerden sonra kapsayarak, çeviri çocuk edebiyatını tekrar merkezi bir konuma çektiğini söylemektedir (Neydim, 1995).

Öğrenciler, yerli kitaplarda olduğu gibi çeviri kitapların da yazarlarını tanımalıdır. Öğrencilere bu yazarları tanıtmaya görevi de öğretmenlerin, velilerin ve kitapçı/kütüphanecilerindir. Öğrenciler bu yazarlar sayesinde evrensel değerleri öğrenecek, farklı kültürleri tanıyacaktır. Farklılıklara saygı göstermeyi de bu yolla öğrenebilirler. Öğretmen adaylarının %53'ü, çocuk edebiyatı dersinde yeterince telif ya da çeviri çocuk kitabı örneği gösterilmediğini düşünmektedir (Kanat. 2020). Üniversitede çocuk edebiyatı dersinde telif ve çeviri eser tanıtımları da artmalıdır.

Çocuğun kitabın yazarını bizzat kitabın kendisinden tanıması diğerlerine göre daha pratik bir yoldur. Kitabın arka kapağında yahut içinde yazarla ilgili bilgiler verilmesi, kısaca çocuğa tanıtılması ve diğer eserlerinden bahsedilmesi yerinde olacaktır. Levent (2010), çalışmasında yazarın hayatından ve eserlerinden bahsederek okura yazar hakkında bilgi veren

kitapların okur için daha iyi olduğunu, bu sayede okuduğu metnin çeviri olduğunu çabucak anlayabildiğini belirtmiştir. Demircan (2006), TÜBİTAK tarafından yayımlanan Çocuk Kitaplığı Dizisinde yer alan kitapların, bir çocuk kitabının taşınması gereken ölçütleri ne ölçüde taşıdığını ortaya koymak için yaptığı çalışmada 36 kitabın 35'inin çeviri olduğunu ve bu kitaplarda yazara ilişkin bilgilerin yeterli ölçüde verildiği saptamıştır. Tüm yayınevlerinin aynı şekilde yazarlarla ilgili tanıtıcı yazılara yer vermesi yerinde olacaktır.

Bir yapıtın yazınsal değer taşıyıp taşımadığına karar veren de yetişkindir. Metnin çocuğa göreliğini, yararlarını ve zararlarını belirleyen, ona sansür uygulayan ya da metne müdahale eden kişi, yazarıyla, çizeriyle, yayıncısıyla, eğitimcisiyle, kütüphanecisiyle, eleştirmeniyle yetişkindir (Neydim, 2005). Dolayısıyla bir kitabın türlü aşamalardan geçip çocuğa ulaştığı zincirde çocuk son halkadır. Bu halkaya gelene kadar kitap kimin elinden geçiyorsa, eserin bir çocuk için yaratıldığını unutmamalıdır. Her ne kadar eser, çocuk için olsa da eseri hazırlayanlar, çocukluğunu yıllar önce geride bırakmış kimselerdir. Bu sebeple bir eser ortaya koymak, çevirmek, yayımlamak meşakkatli bir iştir.

Bir önceki kısımda Türk yazarlar için değinilen tüm durumlar, yabancı yazarlar için de geçerlidir. Yazar, “çocuk edebiyatı” kavramına, ilkelerine, gerekliliklerine hâkim olmalıdır. Eserlerinde evrensel değerleri savunmalı, anlatmalı yahut sezdirmelidir. Çevirisi yapıldığında başka bir milletten olan çocuğu olumsuz etkileyecek unsurlar bulundurmamalıdır. Yayınevleri ve çevirenler de bu konuda hassas davranmalı, her kitabı çevirip yayımlamamalıdır.

Yabancı bir kültürde doğmuş büyümüş bir yazar tarafından, yine o yabancı kültürde doğmuş büyümüş çocuklar için yazılan bir metnin, bir başka kültüre ait yabancı bir hedef kitle tarafından algılanması çok zor, hatta kimi zaman imkânsızdır (Bakkalbaşı, 2009). Yayınevleri ve çevirmenler; çevrilecek olan eserleri özenle seçmeli, eserin evrensel değerler taşınmasını gözetmelidir.

“Ben bir Viyanalı çocuk kitabı yazarının evini gördüm, şaşırdım. Dünya çocuk literatürü oradaydı. Sonra ülkemizde bir yazarın evine gittim, yine şaşırdım. Sadece kendisiyle doluydu” (Alpay, 1991:17). Meral Alpay'ın da ifade ettiği gibi yazar, alan yazına hâkim olmalıdır. Ülkeden ülkeye ekonomik unsurlardan kaynaklı değişiklikler görülebilmektedir. Bu farkı kapatmak ve çocuklara yeni ufuklar açabilmek için de çeviri kitaplar önem arz etmektedir.

Aslan (2020) çocuk edebiyatında “çocuk felsefesi” ne Jackson konsepti açısından bir yaklaşımı incelediği çalışmasında söz konusu kitaplarda yabancı yazarlara ait kitaplardan elde

edilen bulgunun daha fazla olduğunu saptamıştır. Bunun nedenini Türk çocuk yazınında çocuklar için felsefe temalı kitapların yeteri kadar fazla olmaması olarak belirtmiştir.

Çevrilen 340 kitaptan 83 tanesi Birleşik Krallık'ta yazılan kitaplardan çevrilmiştir. Yayınevlerinin çeviri için sık tercih ettiği ülkedir. İngiliz yazarların çevrilen kitaplarının oranı, tüm çeviri kitapların %44,1'ini oluşturur. İngiltere'yi; ABD, Almanya, İtalya, Fransa, Kanada ve İrlanda'nın çocuk edebiyatı eserleri takip etmektedir. Bu ülkelerin yanı sıra Avustralya, Güney Kore, İskoçya, İspanya ve Rusyalı yazarların çocuk edebiyatı eserlerinden de çeviriler yapılmıştır. Avusturya-Macaristan, Cezayir, Erite, Filistin, İsviçre, İngiltere-Zimbabve, Japonya'dan yalnızca birer yazarın kitapları çeviri yoluyla okuyucuya sunulmuştur. Çevirilerin neredeyse hepsi birkaç istisna haricinde Türkiye'nin batısındaki ülkelere yapılmıştır. Çocuk Vakfının (2006) yaptığı araştırmaya göre çeviri kitapların çoğu Avrupa kökenli yazarlara aittir.

Öncü'nün (2018) yaptığı çalışmada Alman edebiyatından en çok çeviri yapan yayınevleri arasında 48 kitapla Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları ve 42 kitapla Yapı Kredi Yayınları vardır. Yaptığımız çalışmada da buna paralel olarak İş Bankası Yayınları, çocuklar için Almandan çevrilmiş 10 kitap yayımlamıştır.

Toplamda 19 ülkenin yazarlarından çeviriler yapılmıştır. Bu da çocuklar için en az 19 farklı kültür demektir. Çocuk edebiyatı kültürü dünya çocuklarını ortak edebiyat zevkine ulaştırmaktadır (Şirin, 2000:11). Bu kitapları okuyan öğrenciler başka milliyetten olan, başka yaşam biçimi olan çocukların hayatlarını öğrenebilecek, onlarla empati kurabilecek ve en önemlisi de farklılıklara saygı duyma becerisi gelişecektir. Farklı kültürlerle ait olan yazınsal metinler çeviri yoluyla toplumlar arası köprü işlevi görerek toplumları birbirine yaklaştırmaktadır (Mert, Albayrak ve Serin, 2013).

Öğreticilik ve genel kültür açısından da çeviri çocuk kitaplarının önemi büyüktür. Çocuk, başka ülkeden bir çocuğun bir gününün nasıl geçtiğini, giyim tarzını, alışkanlıklarını, hobilerini, oyunlarını, örf-adet ve geleneklerini kısaca o kültüre ait unsurları farkında olmadan öğrenmiş olur. Mert, Albayrak ve Serin (2013) çalışmalarında çocukların hem günlük hayatta çoğu kültürde olan ortak yerlerle (salon, otel vb.) karşılaşması mümkünken hem de Mississippi Irmağı, Avrupa, Londra Köprüsü gibi yeni ve farklı yer, şehir ve ülke adlarıyla tanışmasının merak unsurunu arttırması yönünden önemini vurgulamışlardır. Çocuklar bunları gizil olarak öğrenirken anlamını bağlamdan çıkaramadıkları kelimeleri veya olguları araştırıp yeni bilgiler edineceklerdir. Nitelikli çocuk kitapları; çocukların farklı insan ve hayvan tiplerini

tanınmasına, başka ülkeler ve toplumlar hakkında bilgi edinmesine, evrensel kültüre dair zengin bilgiler edinmesine olanak sağlar (Çetinkaya ve Durmaz, 2020).

Bir ülkenin yaşadığı politik, sosyal ve ekonomik dönüşümler o ülkenin toplumsal hayatını derinden etkilemektedir (İkiz, 2017). Bu etkilerin kitaplara ve çocuk kitaplarına yansımaları doğaldır. İdeoloji çocuğun hiç anlamayacağı bir konudur. Çocuğu geleceğin militanı yapmayı hedefleyen bu yaklaşım çocuğun ve ülkenin istikbali açısından son derece tehlikelidir (Çılgın, 2007: 79). Yayınevleri çevirisini yaptırıp yayımlayacağı kitabı seçerken özenli davranmalı, hakaret ve ırkçılık söylemleri varsa o kitabı yayımlamamalıdır. Bu durum basım sürecinde hem yazarın hem çevirmenin hem yayınevinin, kitap seçme sürecinde kitapçı ve kütüphanecilerin, öğretmenin ve velinindir. Çocuk, bu tür olumsuzluklara maruz bırakılmamalıdır.

Yapılan araştırmada yayımlanan 340 çeviri kitabın 96 çevirmeni olduğu saptanmıştır. En çok kitap çevirisini İş Bankası Yayınlarının 28 kitabını çevirerek Fügen Yavuz yapmıştır. İkinci sırada ise YKY'de yaptığı 20 kitap çevirisiyle Filiz Özdem vardır. Onu İş Bankası Yayınlarında yaptığı 16 kitap çevirisiyle Anıl Ceren Altunkanat takip eder. Gülderen Pamir ise Hep Kitap yayımları için 14 kitabın çevirmenliğini yapmıştır. Bunların yanı sıra 36 çevirmen yalnızca 1 adet kitap çevirmiştir.

Çevirmen, sahip olduğu donanımla, tarihin herhangi bir döneminde üretilmiş eserleri günümüze, farklı coğrafyalara taşır (ÇEVİRİ, 2018). Bu sebeple çevirmenlerin farklı coğrafyaların etkileşimi açısından önemi büyüktür.

Çeviri, kültürler arası etkileşim için oldukça önemlidir. Çocuk edebiyatı eserlerinin çevirisi ise daha hassas ve önemlidir. Çevirmenin görevi, yazınsal kaynak metindeki şiirselliği, yazınsal öğeleri, kendi dilinin ve yazın geleneğinin olanakları elverdiğince tomurcuklandırmaktır. Özgün metinle çeviri metin arasında tomurcuklanma sözcüğüyle açıklamaya çalıştığım canlı bir ilişkiyi sağlamak olmalıdır (Aksoy, 2001, s. 3). Burada da devreye çevirmenin yetkinliği girer. Çevirmen, yazarın o dildeki sesidir. Bu sebeple en az yazar kadar önemlidir. Kitabın bahsinin geçtiği her yerde yazarla birlikte çevirmene de yer verilmelidir. 2010-2018 yılları arasında TRT Çocuk Dergisi'nde 103 çeviri kitap tanıtılmasına karşın, kitapların çevirmenleri hakkında bilgi verilmediği dikkat çekmektedir (Karagöz, 2019). Kartal ve Bilgin'in (2017) çalışmasında da tanıtılan 449 çeviri kitabın 7 tanesinin çevirmen

bilgisinin yer almadığı görülmüştür. Bu durum çevirmenlere verilen değer açısından olumsuz görülmüştür.

Çevirmen, her iki kültürün de diline hâkim olmalıdır. Çetinkaya ve Durmaz (2020) çeviri kitaplar üzerinden yaptıkları araştırmada, çevirmenlerin metinlerdeki deyimlere dilimizde tam karşılığıyla yer verilmesi sebebiyle iki kültüre ait dil bilgisindeki başarılarının altını çizmişlerdir. Ancak her iki dilin kurallarını da iyi bilmesi yetmez, aynı zamanda çocuk edebiyatının ilkelerine hâkim olmalı, çocuğun kavrama düzeyini bilmeli ve çevirilerinde estetik kaygı gütmelidir. Çocuk edebiyatı çevirmenleri, çeviri çocuk edebiyatına saygı ile yaklaşmalı, eserini çevirdiği yazarla özdeşleşmeli ve çevirdikleri eserlerin her birini ayrı ayrı bir değer olarak algılamalıdır (Sağlam, 2009).

Yılmaz (2014) araştırmasında Anton Çehov'dan "Seçme Hikâyeler" kitabının Timaş ve Duru Yayınlarından çıkan iki ayrı baskısında işlenen temaların farklı olduğunu belirtmiştir. Timaş Yayınları'nda adalet, özlem, yanlış anlaşılma, menfaat, disiplin, ölüm korkusu, hayal kırıklığı; Duru Yayınlarında ise arkadaşlık, evlat acısı, hırs, doğa, macera ve yoğunluk temaları işlenmiştir. Ortak işlenen yalnızca iki tema vardır. Mesnevi'den Hikâyeler kitabında da benzer bir durum vardır.

Çocuk edebiyatı eserleri yayımlayan yayınevleri genellikle telif ücreti ödememek ve çeviri zahmetini azaltmak için klasiklerin çevirisini yayımlamaktadır. Neydim (2003) yaptığı çalışmada araştırmaya katılan yayınevlerinin çevirisi yapılacak olan kitapların seçiminin çevirmenler tarafından değil, yayınevi sahiplerinin yurt dışındaki fuarlarda belirleyip seçtiği kişiler tarafından yapıldığını belirtmiştir. Çalışmada incelenen beş yayınevinde böyle bir durum gözlenmemiştir. Çevrilen 340 kitabın neredeyse hiçbiri klasiklerden değildir. Bu da yayınevlerinin klasiklere bağlı kalmayıp piyasaya yeni, farklı ve güncel kitaplar arz etmesi bakımından olumlu bir gelişmedir.

Çocuk, okuyacağı kitabı genellikle büyükleriyle beraber seçer. Ailesinin ya da öğretmenin tavsiyeleri doğrultusunda kitaba ulaşır. Bu sebeple çocukların olduğu kadar yetişkinlerin de bir çocuk edebiyatı eserinden ne beklediklerini çevirmenin iyi bilmesi gerekir. Oittinen çocukların deneyimlerini, becerilerini ve beklentilerini göz önünde bulundurmanın zor bir işlem olduğunu bunun için çevirmenin çocuk algısına ve ayrıca toplumun çocuk algısının ne olduğu bilgisine başvurması gerektiğini belirtir. Çevirmen, çocuk edebiyatının yetişkinleri de kapsayan ikili okur kitlesinin farkında olmalıdır (O'Sullivan 2013: 454).

Pascua-Febles'e (2006) göre çevirmenler, çocukların beklentilerini gözetererek çocuğun ailesi ve yayıncı gibi gizli aktörlerin beklentilerini de göz önüne almalıdır. Çeviri kitaplarda, diğer kitaplarda olduğu gibi göz önünde bulundurulması gereken ilk şart basım masrafı ve getirisi değil, çocuk edebiyatı ilkelerine uygunluğu olmalıdır. Çevrilecek kitaplarda söz hakkı yayıncıların değil, çevirmenlerin olmalıdır. Ülkemizde son yıllarda telif eserlerin sayısında artış olsa da asıl ağırlık hâlâ çeviri eserlerdedir. Dolayısıyla çevirmenlere düşen görev de büyüktür. Çocuklar farklı kültürleri çevirmenin dilinden görür ve tanır, o ülke hakkında bilgi edinir. Çocuk edebiyatı çevirmenin kaynak metnin dilini çok iyi bilmesi yeterli değildir. Zamanda kaynak metnin oluşturulduğu kültürü ve o kültüre ait özellikleri de iyi tanınmalı ve çevirisini erek kültürde alıcı konumda olan çocuğa göre yapmalıdır (İkiz, 2017).

Çocuk edebiyatı çevirisinin dayandığı iki temel ilke vardır:

a) Metni, toplumun “çocuk için iyi” diye tanımladığı şekilde yani çocuğa uygun ve yararlı olarak düzenlemek.

b) Olay örgüsünü ve dili, çocuğun kavrama düzeyine indirgeyerek onun okuma yetisine göre düzenlemek (Shavit,1991:19).

Çeviri eseri okuyan çocuk, bir yandan anlatılanların farklı bir kültüre ait olduğu ayırımına varırken diğer yandan da verilmek istenen iletiyi veya tanıtılan farklı dünyayı anlamalıdır (Zivtci, 2007: 357). Çocuk, eserin farklı bir ülkeye, farklı bir kültüre ait olduğunu anlayıp kendi kültürüyle karşılaştırma yapabilmeli ve farklı kültürlerde aynı konuda farklı uygulamaların da olabileceğini anlayabilmelidir. Bu sayede farklılıklara saygı göstermeyi de öğrenmiş olacaktır.

Alvstad'e (2010: 23) göre çevirmenin çevirirken çeviri kararlarının metnin alıcısı olan çocuğun entelektüel gelişimi açısından hayatî önem taşımaktadır. Çocuğun bakış açısını çevirmenin dili ve üslubu belirlemektedir. Çevirmen, bazı durumlarda olaya müdahale etme esnekliğine sahiptir. Bunu kendi düşüncesine ve bakış açısına hizmet için değil, kaynak metni çocuğa daha iyi aktarabilmek amacıyla yapmalıdır. Lathey (2006) de çevirilerin arasında çocuk kitapları çevirisinin en transparan ve en görünmez çeviri, çevirmenin de en görünmez çevirmen olduğunu söyler.

Çocuk kitaplığı bölümünde toplam 449 çeviri eser tanıtılmış ancak eserlerden yedisinin çevirmen bilgisi belirtilmemiştir. Çevirmen bilgisi belirtilen 442 eser toplam 220 çevirmen

tarafından Türkçeye kazandırılmıştır (<http://www.iyikitap.net/>). Derginin yedinci sayısının “Çocuk Kitaplığı” bölümünde hiç çeviri esere yer verilmediği belirlenmiştir. Eserler arasında aynı çevirmenin en fazla 11 eserinin tanıtıldığı, bunu ikinci sırada 9 eseri, üçüncü sırada ise 8 eseri tanıtılan çevirmenlerin izlediği belirlenmiştir. Tanıtılan 144 (%33) eserin çevirmenin sadece bir eserine yer verilmiştir.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında en fazla kitap yayımlanan sayfa aralığının 51-100 olduğu görülmektedir. 5 yayınevının yayımladığı toplam 600 kitaptan 184 tanesi bu aralıkta sayfa sayısına sahiptir. En az ise 0-50 sayfa arasında kitap yayımlanmıştır. Bu aralıkta yalnızca 34 kitap yayımlanmıştır.

5. sınıflar için en fazla kitap yayımlanan sayfa aralığı 51-100'dür. Bu aralıkta 5. sınıf seviyesindeki öğrenciler için 165 kitap yayımlanmıştır. 5. sınıflar için en az kitap yayımlanan sayfa aralığı ise 33 kitapla 0-50'dir. 8. sınıf seviyesindeki öğrenciler için ise en fazla kitap yayımlanan sayfa aralığı 200 sayfa ve üzeridir. Bu aralıkta 70 kitap yayımlanmıştır. 8. sınıf seviyesindeki öğrenciler için 0-50 sayfa aralığında yalnızca 1 kitap yayımlanmıştır.

Öğrenciler için kitapların sayfa sayısı ve kalınlığı zaman zaman kitaba karşı ön yargı oluşturabilmektedir. Fazla kalın kitapları öğrenci -puntosu büyük ve resim sayfası çok olsa da-seviyesinin üzerinde görebilir yahut seviyesine uygun olsa da kitap çok ince olduğu için seviyesinin altında olduğunu düşünebilmektedir. Ya da tam tersi, öğrenci kalın bir kitabı, yine resim sayfası çok olduğu için kalın olsa da okuduğu için kendini daha öz güveni yükselebilir; seviyesine uygun ince bir kitabı görünce de yaş seviyesinin altında diye düşündüğü için okumaktan vazgeçebilir.

Uyar (2019) Hasan Kallımcı'nın Destan Romanlar Serisi'ni incelediği araştırmasında serideki tüm kitapların çocuklar için kısaltıldığını gözlemlemiştir. Orijinali 294 sayfa olan Manas 109, 910 sayfa olan Don Kişot 307, 542 sayfa olan Safahat 415 sayfa olarak dönüştürülmüştür.

Cevher (2015) yaptığı çalışmada kütüphanecilerin kalın kitap okuma konusunda çocukları motive ettiğini saptamıştır. Yıldız'ın (2007) araştırmasında ilköğretim ikinci kademe öğrencileri %56 oranla kitap okurken sayfa sayısının çok olmasının okumalarını olumsuz etkilemediğini belirtmiştir. Araştırmadaki kitapların sayfa sayıları, 28-40 arasında değişmektedir. Bu kitapların sayfa sayıları, çocukların rahatlıkla okuyabilecekleri miktardadır

(Gönen, 2017). Görüldüğü üzere öğrencilerin kitap seçiminde onları doğru yönlendirmek de oldukça önemlidir.

İlk okuma yazma öğrenen çocuklar için 200-300 sayfalık kitaplar yazmak da okuma seviyesi ilerlemiş ortaokul çocukları için 15-20 sayfalık kitap yazmak da doğru bir tercih değildir (Yüksel, 2020). Hem çocukların kitap okumaya motive olması hem de içerik olarak da seviyelerine uygun kitapları okumaları için doğru kitap seçimi önem arz etmektedir.

Çeviri metinler arasında bir karşılaştırma yapıldığında şüphesiz ilk dikkat çeken nokta, öncelikle fiziksel karşılaştırmasını yaptığımız metinlerin uzunlukları, başka bir söyleyişle sayfa sayılarıdır (Bakkalbaşı, 2009). Çeviri metinlerde özellikle o kültürün dinsel ve kültürel öğelerine yer verilen uzun kısımlar özetlenerek kısaltılmaktadır. Ayrıca özetleme yapıldığında sayfa sayısı düşmüş olduğundan basım maliyeti de azalmaktadır. Duymaz'ın (2020) John Ronald Reuel Tolkien'in "The Hobbit" adlı eserinin Türkçe çevirilerinin yeniden çeviri varsayımı ve çocuk edebiyatı kapsamında incelediği çalışmasında orijinal eserin 285 sayfa olduğunu; sonraki çevirilerin sırasıyla 325, 324, 425 ve 333 sayfa olduğunu belirtmiştir. Aynı kitabın sayfa sayıları çevirmenden çevirmene ve yayınevinden yayınevine değişiklik gösterebilmektedir. Bazı yayınevleri basım maliyetini azaltabilmek için orijinal metni kısaltabilmektelerdir. Ya da sayfa sayısının düşmesi için puntoyu küçültebilmektelerdir. Bu doğru bir yaklaşım değildir. Her yaş grubunun punto aralığı bellidir ve sabittir. Aksi durumlar çocuklar için olumsuzluğa yol açacaktır.

Er Quilichini (2020) yurt dışındaki Türk çocuklarına yönelik çocuk edebiyatı eserleri üzerine ortaokul öğrencileri seviyesi için yazdığı tezde Altın Kitaplar, Bilgi Çocuk, Can Çocuk, Eksik Parça, Erdem Çocuk, Günışığı Kitaplığı, Kırmızı Kedi, Kök Yayıncılık, Mavi Bulut, Tudem, Yapı Kredi Doğan Kardeş yayınevlerinin 70 farklı kitabını incelemiştir. Bu kitapların sayfa sayısı 48-240 arasında değişmektedir. Yağmur (2019) ise Türk çocuk edebiyatında doğa-çocuk ilişkisini 30 farklı kitapta incelemiştir. Bu kitapların sayfa sayısı 41-214 arasında değişmektedir. İpek (2017), çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi çerçevesinde Numan Kartal'ın eserlerini incelediği çalışmasında 10 kitabı incelemiş ve sayfa sayılarının 80-96 arasında değiştiğini saptamıştır. Gökmen (2017), ödüllü 17 çocuk edebiyatı yapıtını çocuk edebiyatının temel öğeleri bakımından incelediği çalışmasında sayfa sayılarının 39-216 arasında değiştiğini gözlemlemiştir. Çelik (2016), Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın 13 tarihî çocuk romanını çocuk edebiyatının temel öğelerine göre incelediği çalışmasında kitapların sayfa sayısının 141-207 arasında değiştiğini saptamıştır. Karagözoğlu (2010) Mustafa Ruhi Şirin'in Mustafa Ruhi

Şirin'in Çocuk Edebiyatına Dair Görüşleri ve Eserleri adlı tezinde yazarın çocuk kitaplarının sayfa aralığını 71-138 olarak bulmuştur. Erkmén (2017) çocuk kütüphanelerinde en çok okunan çocuk kitaplarını incelediği çalışmasında 6-9+ yaş aralığındaki 25 kitabın sayfa sayılarının 38-212 arasında değiştiğini belirlemiştir.

Erşahan İspirt'in (2019) çalışmasında ise Michael Ende'nin kitaplarının çevirisinin sayfa aralığı 200-511 olarak tespit edilmiştir. Bilgin'in (2020) çağdaş çocuk edebiyatı eserlerinde teknolojinin sunuluş biçimlerini incelediği araştırmasındaki kitapların sayfa aralığı ise 64-197'dir. Namazcı (2020) Türk çocuk edebiyatı eserlerinde üç kuşakta değişen aileyi 15 kitap üzerinden incelemiştir. Bu kitapların sayfa aralığı 88-265 olarak saptanmıştır. Coşkun (2019) Çetin Öner'in 6 öyküsünü incelemiş, sayfa aralıklarını 45-86 olarak tespit etmiştir. Kılıç (2019), Roald Dahl'ın çocuk edebiyatı eserlerini incelediği çalışmasında kitapların sayfa aralığının 56-256 olduğunu belirtmiştir. Düzenli (2019) Hidayet Karakuş'un 13 hikâyesini çocuk edebiyatının temel unsurları bakımından incelediğinde en az sayfalı kitabın 48, en kalın kitabın 248 sayfa olduğunu belirtmiştir. Karakurt İpek (2019) ise Nur İçözü'nün 9 romanını çocuk edebiyatının temel öğeleri bağlamında incelemiş ve sayfa aralığını 96-188 olarak saptamıştır.

İyi Kitap Dergisi'nin Çocuk Kitaplığı bölümünde tanıtılan eserlerin en az 10, en fazla 690 sayfa olduğu belirlenmiştir (Kartal ve Bilgin, 2017). Tekşan ve Çinpolat, (2020) Miyase Sertbarut'un 10 kitabını incelemiştir. Bu kitapların 8 tanesi Tudem Yayınlarından çıkmıştır ve araştırmadaki kitaplar 128-224 sayfa arasındadır. Mert, Albayrak ve Serin'in (2013) incelediği beş kitabın sayfa aralığı 85-126'dır. İncelenen çalışmalardaki bulgular genel anlamda çalışmadaki bulgularla paralellik göstermektedir.

Kitap boyutları öğrencilerin kitabı okurken, taşırken ve muhafaza ederken zorluk yaşamayacağı şekilde tasarlanmalıdır. Öğrenci; kitabı okurken eliyle kolay tutabilmeli, taşırken veya çantasına koyarken sorun yaşamamalı, kitaplık boyutlarıyla da okuduğu kitap uyumlu olmalıdır. Öğrencinin kitabı kolay okuyabilmesi, onunla bağ kurabilmesi ve kütüphane oluşturabilmesi için bu konu önemlidir. Kitapların değişen boyutları hacim ve ağırlık bakımından çocuklara sorun oluşturmamalı, çocukların el yapılarına uygun olmalıdır. Çocuklar tıpkı bir oyuncak gibi kitapların istedikleri yere kolayca taşıyabilmelidir (Sever, 2007). Çocuğun eline aldığı kitabı taşıyamaması çocuk kitap ilişkisini engelleyebilir. Bu nedenle, kitabın boyutu çocuğun algısına ve fiziksel gelişimine uygun olmalıdır (Çer, 2016).

Araştırma sonuçlarına göre kitapların boyutları incelendiğinde en çok 13,5x19,50 cm boyutlarında çocuk kitabı yayımlanmıştır. İncelenen 600 kitaptan 211 tanesi bu boyutlardadır ancak incelenen beş yayınevinden biri olan Timaş'ta bu boyutlarda çocuk kitabı yoktur. 12,5x19,5 cm boyutlarında ise Timaş ve İş Bankası Yayınevlerinde 197 kitap yayımlanmıştır. Hep Kitap Yayınları ise 49 kitapla en çok 13x19,5 cm boyutlarında kitap yayımlamıştır. Bahsi geçen 14 boyutta yalnızca birer kitap yayımlanmıştır. 5. sınıf için önerilen 237 kitap 13,5x19,5 cm ve 12,5x19,5 cm boyutlarında yayımlanmıştır. 8. sınıf kitaplarının 83 tanesi 13,5x19,5 cm boyutlarında yayımlanmıştır.

Çocukların sürekli aynı boyutlardaki kitaplardan hoşlanmadıkları bilinmektedir (Oğuzkan, 2010). Bu yüzden kitaplar tek boyutlu olarak üretilmemektedir. Çalışmada 41 farklı kitap boyutu bulunmaktadır.

Çocuk kitaplarının ebatları kolay elde tutulabilen, ilgiyi canlı tutabilecek ölçülerde olmalıdır. 16x23 cm boyutlarındaki kitaplar en uygun olanlardır. Çocuklar bu boyutlardaki kitaplara karşı ilgi ile yaklaşacak, onların sayfalarını karıştırmaktan mutluluk duyacaklardır (Ciravoğlu, 2000: 187; Yardımcı ve Tuncer, 2002: 46; Gürel, Temizyürek, Şahbaz, 2007: 34)

7-12/14 yaş grubundaki çocuklar için kitapların Gürel vd. (2007), Kantemir (1979) ve Oğuzkan (1987) 16x23 cm büyüklüğünde olmasını uygun görmekteyiz. Çakmak ve Sofuoğlu (1997) Türkçe yayımlanmış olan resimli öykü kitapları inceledikleri çalışmalarında boyut açısından iyi durumda olduklarını ifade etmişlerdir. Varışoğlu ve Tuzcuoğlu Aksin (2019) Bunun Adı Findel adlı eseri inceledikleri çalışmalarında kitabın 12x18 cm boyutunda olduğunu ve bu boyutun kitaplık oluşturma ve düzen alışkanlığı için uygun olduğunu belirtmişlerdir. Kitabın boyutları 12,5x19 cm'dir (Demiryürek, 2006).

2018-2020 yılları arasında beş yayınevinin yayımladığı 600 kitabın 246 tanesi roman-resimli roman-grafik roman türündedir. Öykü-resimli öykü türünde ise toplam 173 kitap yayımlanmıştır. Şiir türünde ise yayımlanan kitap sayısı 17'dir. Bunların dışında anı, başvuru, bilim, bilim kurgu, biyografi, çizgi roman, deneme, destan, efsane, eğitim, gençlik, gezi, ilk gençlik, macera, masal, mektup, mitoloji, popüler fen, roman/öykü, röportaj, seçme parçalar, seçme yazılar türlerinde yayımlanmış eserler mevcuttur.

Roman türünde her yayınevinin iki sınıf düzeyi için de yayımladığı en az 5 kitap vardır. Öykü türünde de her yayınevi -Tudem Yayınlarının 8. sınıf öğrencileri için yayımladığı kitaplar hariç- en az 1 kitap yayımlanmıştır. Masal ve şiir türünde bir ya da iki sınıf düzeyi için de kitap

yayımlanmamış olan yayınevleri vardır. 5. sınıf öğrencileri için en fazla kitap yayımlanmış olan tür 151 kitapla roman + grafik roman + resimli romandır. Onu 145 kitapla öykü + resimli öykü takip etmektedir.

Çocuk edebiyatı türleri, Türkçe öğretiminin özel amaçları içerisinde yer alan “kitap okuma zevki”nin oluşmasında da önemli yere sahiptir (Temizyürek, 2003). Sever’e (2003) göre çocukların edebiyat kültürünün oluşması için onları düşünmeye sevk edecek, eleştirme ve karşılaştırma gibi üst düzey düşünme becerilerini geliştirecek, gerçeklere sanatçı bakışıyla bakabilecek ve değerlendirebilecek eserler seçip okumalıdır.

9-11 yaşlar arasında en etkili tür olarak kısa romanlar ve öyküler karşımıza çıkmaktadır. Çocuklar olayları ‘neden’, ‘niçin’ ve ‘nasıl’ sorularıyla değerlendirir. Bu dönem çocukların masal çağından, serüven çağına geçiş dönemidir (Güleryüz, 2006:195). Bu dönem için etkili olan bir diğer tür de fabllardır. Fabllar, çocuklara tokgözlülük, yetingenlik, özveri, yardımseverlik gibi iyi insan davranışlarını kazandırma bakımından eğitici yanı güçlü eserlerdir (Oğuzkan, 2001). İncelenen eserlerde roman ve öykülerin yeterli sayıda olduğu ancak fabl türünde yazılmış eser sayısının yetersiz olduğu görülmektedir. 13-15 yaş grubundaki çocuklar ya içine kapanmakta ya da isyankâr olmaktadır. Çocukları bu durumlardan arındırmak için seçilebilecek tür biyografilerdir (Özkan, 2001:17). Biyografi türünde yazılmış eser sayısının da yetersiz olduğu görülmektedir.

Karagöz (2019) TRT Çocuk Dergisi’ndeki kitap tanıtımlarını incelemiş ve en çok hikâye türünde eserlerin tanıtıldığını belirtmiştir. Bu türü şiir kitapları takip etmektedir. Roman, eğitici kaynak/eser, masal türlerinde 10’dan fazla eser tavsiye edilmişken gezi yazısı, deneme, günlük, destan, tekerleme türlerinde en fazla 3’er kitap tavsiye edilmiştir.

4 ve 5. sınıflarda çocuk romanları, tarih öyküleri, gezi yazıları, biyografiler, anılar, büyükler için yazılmış ünlü eserlerin bu yaş çocuğuna göre uyarlanmış baskıları, şiir kitapları, piyesler, vb.; 8. sınıfta şiir, öykü, anı, makale, roman, deneme, söyleşi, eleştiri, destan türlerinde metinler okunmalıdır (Gündüz ve Şimşek, 2011). Bu sınıflandırma dikkate alındığında incelenen 600 kitabın türlerinin roman ve öyküyle sınırlı kaldığını görmekteyiz. Diğer türlerde yayımlanmış olan kitap sayısı yeterli değildir. Çocukların kitap okuması kadar farklı türlerde kitap okuması; kendini farklı yönlerden geliştirmesi, dünyaya farklı açılardan bakabilme becerisi kazanmaları da önemlidir. Bibliyoterapi sürecinde yalnızca tek bir yazınsal türe bağlı kalınmamalı, bu süreçte farklı türlerin çocuk psikolojisi üzerindeki etkisinden de

yararlanılmalıdır. Özellikle masal ve şiir türlerinin çocuklar üzerinde oldukça etkili olduğu bilinmektedir (Karagül, 2018).

Öğretmenlerin farklı türleri tanınması, bilgi sahibi olması öğrencilerin edebiyat yapıtlarına eleştirel yaklaşarak seçici oldukları okuma süreçlerini beraberinde getirir (Dilidüzgün, 2004: 92).

100 Temel Eser’de 34 roman, 25 öykü, 12 masal, 10 şiir, 5 anı, 3 tiyatro, 3 deneme, 1 vecize ve 7 (deyim, atasözü, bilmece, ninni, türkü, mâni ve tekerleme) seçkiden oluşan türler yer almaktadır. (MEB, 2005). Karataş’ın (2020) araştırmasına göre de çocukların kendini yazarak ifade etme becerisini geliştiren mektup türü, çocuk edebiyatımızda ihmal edilmiş bir türdür. Görüldüğü üzere 100 Temel Eser’de mektup türünde bir eser bile yoktur. Çalışmada ise yalnızca 1 eser vardır, İş Bankası Yayınları 5. sınıf öğrencileri için yayımlamıştır.

Çocuk Vakfı’nın (2006) yaptığı araştırmaya göre Türkiye’de kızlar hikâye, erkekler çizgi roman okumayı daha çok seviyor. Gönen vd. (2004) 5, 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin en fazla roman ve hikâye türünde kitaplarını, erkeklerin çizgi romanı kızlardan fazla tercih ettiklerini saptamıştır.

Orhan (2020) TÜBİTAK çocuk kitaplarını incelediği araştırmasında 10 yaşındaki çocukları için tavsiye edilen beş kitabın 2 tanesinin biyografi, 1 tanesinin bilgilendirici metin, 1 tanesinin günlük, 1 tanesinin gezi yazısı türlerinde yazıldığını belirtmiştir. Erkmen (2017) yaptığı araştırmada, araştırmaya konu olan 25 kitabın 12 tanesi öykü, 5 tanesinin fantastik, 2 tanesinin otobiyografi, birer tanesinin şiir ve günlük, 5 tanesinin diğer türlerde olduğunu saptamıştır. Açık Önkaş’ın (2009) çocuk edebiyatı kitaplarında şiirin yerini incelediği çalışmasında belirttiği gibi şiir türü çocuğun belleğini geliştirmektedir. Kitaplar hazırlanırken bu türe yer verilmelidir ve hazırlanırken de özenli davranılmalıdır.

İncelenen 600 kitap, 111 temada yazılmıştır. Birden fazla temayla yazılan kitaplar da vardır. Bu kitaplarda en çok işlenen tema “serüven” temasıdır. 302 kitap serüven temasıyla kaleme alınmıştır. Serüven temasını 130 kitapla “sorun çözme” teması ve 105 kitapla “duygular” teması takip etmektedir. Bunların yanı sıra en çok işlenen temalar; arkadaşlık, aile ilişkileri, doğaüstü unsurlar, merak ve araştırma, arayış, dayanışma, kültürel değerler, sıra dışılık ve yaratıcılık en çok işlenenler arasındadır.

5. sınıf seviyesinde en çok kitap yazılan tema 198 kitapla serüvendir. 8. sınıf seviyesindeki kitaplarda da benzer şekilde 104 kitapla en fazla kitap yazılan temadır. 5. sınıf seviyesindeki öğrenciler için serüven teması dışında en fazla sorun çözme temasında kitaplar yazılmıştır. 102 kitabın teması, sorun çözmedir. Bu tema 8. sınıf öğrencileri için yazılan kitaplarla paralellik göstermemektir. Bu temada bu sınıf seviyesi için yalnızca 28 kitap yayımlanmıştır. 5. sınıf öğrencileri için aile ilişkileri ve dayanışma temalarında 62 kitap yayımlanmıştır. 8. sınıf öğrencileri için ise bu temalarda 35 ve 7 kitap yayımlanmıştır. Duygular temasında 5. sınıf için 61, 8. sınıf için 44 kitap yayımlanmıştır. 5. sınıf seviyesindeki öğrenciler için hayal gücü temasında 59, gizem temasında 56, arkadaşlık temasında 54 kitap yayımlanmıştır. 8. sınıf seviyesinde ise arkadaşlık temasında 45 kitap yayımlanmıştır.

Khan (2018) çocuk kitaplarını temalarına ve özelliklerine göre sınıflandırmayı doğru bulmuştur. Çocuklar aynı yaş grubunda olsalar da çoğu yönden farklılaşmaktadırlar. Bu sebeple çocuklar kendi gelişimleri ve ilgileri doğrultusunda kendisine uygun olan kitabı bulabileceklerdir.

Mardi (2006) çocukların kitaptaki karakterlerle özdeşim kurduğu ve onların olumlu davranışlarını hayatlarına yansıttıkları için kitapların önemine dikkat çekmişlerdir. Bu yüzden çocuğun okuduğu kitabın teması ve karakterlerinin davranış biçimleri oldukça önemlidir.

Beaty ve Pratt (2003) çocukların kitapları dinlerken yalnızca dinleyici konumunda pasif bireyler olmadığını, bilgiyi ve anlatılanları zihinlerinde yapılandırdıkları için aktif olduklarını belirtmişlerdir. Bu sebeple temalar da çocuklara göre seçilmelidir.

Şimşek (2014) sevgi, şefkat ve merhamet çocukluk hayalleri, hayata bağlılık, yaşama sevinci, doğa olayları, arkadaşlık, çocukluğa özlem, aile, okul, vatan ve bayrak sevgisi, inanç, ahlak, çalışkanlık, teknolojik gelişmeleri takip etmenin ülke kalkınmasındaki önemi, vatan sevgisi, mikrobun zararları, çocuk felsefesi ve çocuk bakışı, anne, baba ve kardeş sevgisi; mevsimler, doğaya ve doğadaki varlıklara duyulan sevgi, dünyanın değişik coğrafyalarında yaşayan çocukların yaşadıkları sıkıntılar, oyun duygusu, doğa olayları, öksüz ve yetim çocukların sorunları, kişisel haklar, yardımseverlik, yoksulluk, barış ve mutluluğun çocuk edebiyatı tarihi boyunca en çok işlenen temalar arasında olduğunu belirtmiştir.

Canatak (2001) İbrahim Alâettin Gövsa'nın "Çocuk Şiirleri" adlı eserinde Allah sevgisi, din duygusu, vatan, tarih duygusu, anne sevgisi, iyilik-doğruluk-ahlak, tabiat ve hayvan sevgisi temalarının işlendiğini saptamıştır. Kahraman, Kartal ve Yıldız (2020) çocuk hakları temasıyla

yazılan resimli çocuk kitaplarının alt temalarını yaşama, gelişime, korunma ve katılım hakları olarak belirlemişlerdir.

Bazı yayınevlerinde onlarca kitap basılan temalarda diğer yayınevleri hiç kitap basmamış olabilmektedir. Örneğin “bölgemizi tanıyalım” temasında Timaş yayınları 28 kitap yayımlamış, diğer yayınevleri bu temada hiç kitap yayımlamamıştır.

Çocuk kitaplarında işlenen temalar hem evrensel hem de kültürel değerleri aktarmalıdır. Politik ve ideolojik fikirler işlenmemelidir. Bunu yaparken çocuğa emredici bir üslup kullanılmamalı, anlatılmak istenen sezdirilmelidir. Çocuğun içinde bulunduğu bilişsel dönem dikkate alınmalı, gerekirse pedagoğlarla iş birliği yapılmalıdır.

Kıymaz (2010) çevrelerinde model alınabilecek birilerini arayan ilk gençlik çağındakiler için kahramanlık temalı öykülerdeki kahramanların oldukça uygun olduğunu söylemiştir. Bu temada yazılan kitapların azlığı dikkat çekmektedir. Özellikle ergenlik çağındaki çocuklar için oldukça önemli bir temadır. Yayınevleri 8. sınıf seviyesindeki öğrenciler için bu temada daha fazla kitap yayımlamalıdır.

Çocuklar için hazırlanan okuma kitaplarında, çocuğu eğlendiren ve düşündürten temaların yanı sıra kültürel ve evrensel değerler, ahlak kuralları, gelenek ve göreneklere de yer verilmelidir (Dilidüzgün, 2000). Bu sayede çocuk hem kitap okuma sevgisi kazanır hem keyifli vakit geçirir hem de birçok değeri kazanmış olur.

Temalar incelendiğinde temel değerler olarak görülen ve okullarda da sık sık üzerinde durulan dürüstlük, adalet, paylaşma, saygı gibi temalara kitaplarda az yer verildiği dikkat çekmektedir. Ayrıca Türkçeyi doğru ve etkili kullanma, yaratıcılık ve eleştirel düşünme vb. temalarda yazılan kitap sayısı da oldukça azdır.

Davis’e (1986) göre ölüm temasıyla yazılmış olan kitapları okuyan çocuklar, ölüm ve yaşam kavramlarını anlama ve yas ile ilgili gelenekler konusunda bilgi sahibi olma açısından avantajlıdırlar. Bu temada yalnızca 2 yayınevi toplamda 3 kitap yayımlamıştır. Oldukça hassas bir tema olduğu gerçeği yadsınamaz fakat hayatın içinden bir konu olduğu için geri plana atılması da doğru değildir.

Demiryürek (2012), TRT Çocuk Dergisi’nin yapısal özelliklerini incelemiş ve temaların çocukların seviyesine uygun olduğunu, temaların gerçekliğinin çocuklara uygun olduğunu, temaların anlaşılabilir olduğunu ve dergide konu-tema uyumu olduğunu belirtmiştir. Bulut ve

Kuşdemir (2013) araştırmalarında TÜBİTAK'ın yayımladığı 8-10 yaş yaş aralığındaki çocuklar için yayımlanmış kitapların tema bakımından çocuklara uygun olduğunu saptamıştır.

Çiftci ve Ulutaş (2017); araştırmalarında inceledikleri kitapların 28 tanesinin çocuklara uygun olmadığını; bu kitaplarda politik ve ideolojik fikirlerin yer aldığını, çocukların seviyelerine uygun iletilerin yer almadığını, şiddet, cinsellik ve toplumu ayrıştırırmaya yönelik fikirlerin yer aldığını belirtmişlerdir. Çocuk Vakfı'nın 2006 yılında yaptığı araştırmada tema, içerik ve anlatım bakımından çocuklara uygun olmayan 22 kitap tespit edilmiştir. 100 Temel Eser listesinde olan bu kitapların çocuğun edebiyatla ve kitapla ilişki kurmasını engelleyeceği söylenmiştir (Çocuk Vakfı 2009: 10). Çocukların okuduğu her yayın, temaları ve işlendiği konu bakımından dikkatle incelenmelidir. Çocuklar için uygun olmayanlar piyasaya sürülmemelidir.

Çocuklar için yazılan eserlerde ulusal değerlerin yanında evrensel temalara da yer vermek kaçınılmaz bir zorunluluktur (Kıbrıs, 2000:29). İncelenen kitaplarda vatan, Türkçeyi doğru ve etkin kullanma, tarih ve kültür, tarih ve medeniyet, efsane ve söylenceler, bölgemizi tanıyalım gibi ulusal temaların yanında, kitapların büyük çoğunluğu ulusal temalarda yazılmıştır.

Çocuk Vakfı'nın (2006) yaptığı araştırmaya göre romanlarda en çok işlenen tema gençlik sorunlarıdır. Araştırmamızdaki 130 kitap da sorun çözme temasındadır. Çocuk yaşlarımızdan itibaren sorunlarla karşılaşırız ama bu sorunların çoğunu ailemiz bizim yerimize çözer. Yaş ilerledikçe çocuklar, sorunlarla baş başa kalır ve bu sorunlarla baş etmeyi, kendi sorunlarını çözmeyi öğrenmesi gerekmektedir. Bu sebeple gençlik sorunları, diğer sorunlar ve bu sorunların çözüm yollarıyla kitaplarda karşılaşması oldukça değerlidir.

Lukens, Smith, Coffel ve Cynthia (2013) tema olarak zorunlu göç süreçleri işlenen kitaplarda kahramanların çeşitli yönlerden işlenmesinin, kitabı okuyan ya da dinleyen çocuğun karakterle özdeşim kurup kitabı yeniden okumak veya dinlemek istemesi bakımından önemli olduğunu; bu sebeple de kahramanların inandırıcı işlenmesinin önemini vurgulamışlardır. İncelenen kitaplardan 5 tanesi iç ve dış göç, 4 tanesi sığınmacılık temalarındadır. Ülkemizde sığınmacı çocukların sayısı oldukça fazladır. Çocukların onlara nasıl davranması gerektiğini öğrenmesi bakımından oldukça önemli bir temadır. Bu sebeple bu temada yazılan kitap sayısı artırılmalıdır.

Neydim, fantastik çocuk yazınının çocukların hoşuna gitmesini şöyle açıklamaktadır: “Fantastik edebiyat metinleri çocukla daha kolay iletişim kurar. Gerçek düzlemde onları

rahatsız eden ve yüz yüze gelmekten kaçındıkları sorunlarla gerçek üstü düzlemde daha kolay karşılaşılabirler ve hesaplaşılabirler” (Neydim, 2003:174). İncelenen kitaplar arasında da doğaüstü unsurlar temasında toplamda 105 kitap yayımlanmıştır. Çocukların ilgisini çeken bu türde yazılan kitap sayısı fazladır ama daha da artırılabilir.

Okay (2006) yaptığı araştırmada, ilk sayısı 1913 yılında çıkan Çocuk Dünyası dergisinin, dönemindeki diğer dergilerin konularına paralel olarak milliyetçilik/millilik temalarında yayımlandığını saptamıştır. II. Meşrutiyet sonrasındaki neşriyatta, zaman zaman vatanseverlik, Türkçülük, milliyetçilik, kahramanlık, zafer, şan ve şöhret gibi temalara öncelik verilmiş, eğlence ve eğitim ikinci plana itilmiştir (Köse, 2015). İncelenen 600 kitaptan 16 tanesi vatan, 47 tanesi tarih ve kültür-tarih ve medeniyet, 12 tanesi bağımsızlık temalarında yazılmıştır. Çocukların vatani duygularının gelişmesi bakımından önemli temalardır.

İncelenen kitapların 443 tanesinin resimli ya da fotoğraflı olduğu saptanmıştır. En çok çizim yapan Derya Işık Özbay’dır. Mustafa Delioğlu, Amelie Glienke, Emine Bora, Jim Davis, Uğur Köse de 10’dan fazla kitapta resimleri bulunan çizerlerdir. Kartal ve Bilgin (2017) araştırmalarında tanıtılan eserleri en çok resimleyen kişileri Mustafa Delioğlu, Behiç Ak, Tony Ross ve Desideria Guicciardin, David Roberts, Trond Bredesen ve Regis Faller Charlotte Roederer olarak tespit etmişlerdir. Sayısız çocuk kitabı ve kitap (roman) kapağı illüstrasyonu yapan Mustafa Delioğlu yaptığı çalışmalarından dolayı 1990 yılında Türk Çocuk Vakfı tarafından hizmet ödülüne layık görülmüştür (Soydan, 2014:47).

Resimli kitaplar daha çok 5. sınıf öğrencileri için yayımlanmıştır. Yaşı küçük çocuklar, okuduklarından/dinlediklerinden öğrendikleri kadar resimlerden de birçok şey öğrenir. Çocuklar; okuyacakları kitaba, kitabın kapağına, adına ve resimlerine bakarak karar verirler. Onların dikkatini çekmesi bakımından kitabın çizimleri önemlidir. Çizer, çocuğa görelilik ilkelerini bilmeli, kitapları ona göre resimlemelidir. Yazar ve çizerin aynı kişi olmadığı kitaplarda yazar ve çizerin iş birliği oldukça önemlidir.

Karşılaştırmalı olarak incelenen kitaplarda daha çok 5. sınıf seviyesindeki öğrenciler için resimli kitap yayımlandığı görülmüştür. Sınıf seviyesi düştükçe resimli kitap ve kitaplardaki resim oranı artar. “Çocuk kitapları yalnız resimli, çok resimli az yazılı, az resimli çok yazılı olabilirler. Fakat hiçbir zaman resimsiz olamazlar, olmamalıdır. Bu nedenle yazarı da çizeri de otorite olmalıdır” (Özdemirci, 2000).

Bir çocuk kitabının yazarı kadar çizeri de önemlidir. Yaş seviyesi düştükçe yazı azalır resim arttığı için çizerin önemi de artmaktadır. Lüle Mert'in (2016) yaptığı araştırmada Türkçe öğretmenlerinin çocuk kitabı seçimlerinde yayınevlerine, yazara ve çizere dikkat ettiğini saptamıştır. Çocuklar okumak için bir kitaba yönelindiklerinde, yazarın, çizerin, yayınevinin vb. adına bakma alışkanlığı kazandırmalıdır (Nas, 2004).

Kitabın oluşum sürecinde yazar-çizer-editör- yayın evi iş birliği içinde çalışmalıdır. "İyi bir çocuk kitabı yazar, çizer, tasarımcı, yayıncı ve eğitim bilimcilerin iş birliği ile yaratılır" (Sever, 2008: 186). Kapakta yazarın olduğu gibi çizerin de adı yer almalıdır. "İyi ve nitelikli çocuk kitabının kaynağında, çocuktaki büyüklüğü sezebilen yazar ve çocuk edebiyatı çizeri yer almaktadır" (Şirin, 2000:11).

Çocuk kitaplarında yazar ve çizer iş birliği çok önemlidir. Bazı kitaplarda ise kitabın yazarı, aynı zamanda çizeridir. Bu tür eserlerde yazar-çizer uyumsuzluğu doğal olarak ortadan kalkar. Bu da görseller ve metin arasındaki uyumu güçlendirmektedir. Neydim'e (t.y.) göre bu tür kitaplar daha niteliklidir ama tersi de olabilmektedir. İncelenen kitaplardan bazılarının da yazarı ve çizeri aynı kişidir. Alex T. Smith, Peter Brown, Dagmar Geisler, Aysun Berktaş Özmen, Wolf Erlbruch, Ralf Butschkow, Raina Telgemeier, Liz Pichon, Kazu Kibuishi, Jim Davis, Antoine de Saint-Exupéry kitaplarını hem yazmış hem de resmetmiştir.

Karagöz (2019) araştırmasında da yedi eserin yazarının ve çizerinin aynı olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca yine onun araştırmasına göre sekiz yıl içinde Türk çizerlerin yabancı çizerlere oranı %61 Türk çizer olacak şekilde artmıştır. Çocukların zengin ve renkli hayal dünyalarını yansıttığı "Yağmurlu Bir Gün" (2014) gibi kitaplarıyla Feridun Oral çizer olmasının da getirdiği ayrıcalıkla rengârenk, düşsel tablolar oluşturur (Şimşek, 2014).

Kitaplardaki resimler aynı zamanda çocuğun sanatla tanışması niteliğindedir. Çocuğun hayal gücü bu resimlerle gelişecektir. Çocukta hem bir estetik duygu oluşacak hem de resim yapma isteği doğacaktır. Gökmen'e (2017) göre görseller sade biçimde oluşturulursa çocukta resim yapma isteği oluşacak nitelikte olabilir. Resimler sanatsal kaygı taşımalı, çocukların gerçek yaşamla bağ kurabilmesini sağlayarak, hayal gücü oluşumunu destekleyici olmalıdır (Arıcı, 2016, 51). "Eğer çocukta estetik bir kaygı uyanması, bu yolla kendini gerçekleştirme ve ondan duyan, düşünen, duyarlı insan olması isteniyorsa; onunla buluşturacağımız bütün uyaranların ona göre olması ve estetik kaygılar güdülerken hazırlanması gerekir." (Özer, 2007: 427). Dilidüzgün (2006) çocuk kitaplarındaki resimlemelerin özensiz, zevksiz, tekdüze

olmasına karşı çıkmış; estetik olması gerektiğini savunmuştur. Ayrıca kitaplarda yalnızca resim değil; fotoğraf, grafik, karikatür vb. olmasını belirtmiştir.

İyi bir çizer, yalın bir anlatımla akılda kalan, metne görsel değer katan, çocuğun görsel eğitimine katkı sağlayan ve sanat değeri taşıyan eserler ortaya koyan kişidir (Kaya, 2000). Çizer, renklendirmelere dikkat etmeli, okuyucunun beş duyusunu da harekete geçirebilecek renkler tercih etmelidir. Çocuk resimlemeleri incelerken renk uyumunu ve sanatsal bir resmin özelliklerini de görebilmelidir (Yılar ve Celepoğlu, 2013). Tüm bu gerekçelere dayalı olarak çocuk edebiyatı çizerinin eserlerinde estetik bir kaygı taşıması gerektiği, çizimlerinde çocuğun hayal gücünü geliştirici olması gerektiği görülmektedir.

Çocuklar kitabı okuduklarıyla-dinledikleriyle olduğu kadar gördükleriyle de anlar, algılar. Okurken ya da dinlerken anlayamadığı yerleri ya da kafasında oluşan boşlukları kitaptaki görsellerle tamamlar. Resimlemelerdeki canlılık ve etkili anlatım, verilmek istenen iletiyi ulaştırmada etkin bir rol üstlenmektedir (Schallert, 1980).

Yağcı'ya (2007) göre çocuk 6-13 yaş döneminden sonra okuyacağı kitaplara büyük oranda kendisi karar vermektedir. Çocuk, hangi kitabı okuyacağına kendi karar verse de bu kitabı etrafından seçer. Bu noktada aile ve öğretmenlerin bilinçli davranması, yazar ve çizerleri iyi tanınması önemli hâle gelmektedir.

Sonuç olarak çocuk edebiyatı eserlerinde çizer, yazar kadar önemlidir. Kapakta ismi olmalıdır. Çizer, çocuğa yönelik ilkelerine göre kitabı yazmalı ayrıca çizimler çocuğun hayal gücünü geliştirici nitelikte olmalıdır. Kitaptaki resimler sanat değeri taşımalı, çocukta estetik haz oluşturmali, çocuğun görsel eğitimine katkıda bulunmalıdır. Resimlemeler, kitabın konusunu ve içeriğini destekleyici ve açıklayıcı nitelikte olmalı, yazar ile iş birliği içerisinde gerçekleşmelidir.

5.2. Sonuç

Araştırmada YKY, Tudem Yayınları, Timaş Yayınları, İş Bankası Yayınları ve Hep Kitap Yayınlarının 2018-2020 yılları arasında yayımlanmış olduğu 600 çocuk edebiyatı eseri belirli kriterlere göre incelenmiştir.

Çocukların edebiyatla, sanatla ve kitapla ilk karşılaşması sayılabilecek nitelikte olan çocuk kitapları oldukça önemlidir. Bu kitapların niteliği kadar niceliği de önemlidir. Çocuğun eline gelene kadar olan her aşama titizlikle incelenmelidir. Dış ve iç yapı özellikleri çocuğa

göre düzenlenmeli, çocuğun ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalıdır. Kitap seçiminde veli, öğretmen ya da kütüphaneci dikkatli davranmalı; çocuğun içinde bulunduğu gelişim dönemi göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu çalışmada seçilen yayınevlerindeki 5 ve 8. sınıf düzeyindeki öğrenciler için yayımlanan kitaplar karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Araştırma verilerinden hareketle elde edilen sonuçlar şu şekilde ifade edilmiştir:

1. Yayınevleri kitapları ağırlıklı olarak 5. sınıf seviyesindeki 10-11 yaş grubundaki çocuklar için yayımlamıştır. Bu seviyedeki çocuklar için 407 kitap yayımlarken 8. sınıf düzeyindeki 13-14 yaş grubundaki çocuklar için 193 kitap yayımlanmıştır. Arada neredeyse üçte bir oranında fark vardır. İlk gençlik dönemindeki öğrenciler için yazılan-çevrilen ve basılan kitap sayısını artırılması gerekli görülmektedir.

2. İncelenen kitapların bazıları yayınevleri tarafından hem 5 hem de 8. sınıf öğrencileri için tavsiye edilmiştir. İncelenen 600 kitabın 118'i bu kitaplardır. Timaş Yayınevi hariç dört yayınevinde de bu durum gözlenmiştir. Çocukların gelişim düzeyleri ve ilgileri dikkate alınmalı, bu kitapların hedef kitlesi gözden geçirilmelidir.

3. Kitapların baskı sayısına bakıldığında yayımlanan kitapların genellikle yeni kitaplar olduğu görülmektedir. İlk baskısını yapan kitap sayısı 262, 2-10. baskısını yapan kitap sayısı 273'tür. En fazla tekrar baskı yapan eser, 72 baskı ile "Harry Potter ve Felsefe Taşı"dır.

4. Telif ve çeviri yoluyla edebiyatımıza kazandırılan çocuk kitabı sayısına baktığımızda telif kitaptan daha çok çeviri kitabın yayımlanmış olduğu gözlenmektedir. 340 adet kitap çeviriyken 260 kitap telif eserdir. Telif eserlerin sayısı yeterli değildir.

5. Yayımlanan 260 telif eserin 102 farklı yazarı vardır. En çok kitabı yayımlanmış olan yazar, Timaş Yayınevinden çıkan 28 kitabıyla Mustafa Orakçı'dır. Yayınevlerinin kitabını yayımlayacakları yazarları titizlikle seçtikleri dikkat çekmektedir.

6. Yayımlanan 340 çeviri eserin 150 farklı yazarı bulunmaktadır. Kitabı en çok çevrilen yazarlar J. K. Rowling ve Angela Sommer-Bodenburg'tur. Yalnızca 1 eseri Türkçeye çevrilmiş olan 74 yazar vardır. En çok baskısı yapılan kitapların yazarlarıyla en çok kitabı çevrilen yazarlar arasında doğru orantı vardır.

7. Çevrilen 340 kitabın 83'ü Birleşik Krallık'taki yazarlardan çevrilmiştir. Toplamda 19 farklı ülkenin yazarlarından çeviriler yapılmıştır. Bu sayı dünyadaki ülke sayısına oranlandığında oldukça az kalmaktadır.

8. Çeviri bir kitabın yazarı ve çizeri kadar çevirmeni de önemlidir. Çeviri yoluyla çocuk edebiyatımıza kazandırılan 340 kitabın 96 farklı çevirmeni bulunmaktadır. En fazla kitap çeviren çevirmen Fügen Yavuz'dur. İş Bankası Yayınlarında 28 kitabın çevirisini yapmıştır. Filiz Özdem ise YKY'de 20 kitap çevirmiştir.

9. Araştırma sonuçlarına göre en fazla kitap yayımlanan sayfa aralığı 51-100 sayfa aralığıdır. 184 kitabın sayfa sayısı bu aralıkta yer almaktadır. 5. sınıf seviyesindeki öğrenciler için de en fazla kitap bu sayfa aralığında yayımlanmıştır. 8. sınıf seviyesindeki öğrenciler için ise en fazla kitap yayımlanan sayfa aralığı 200 sayfa ve üzeridir. Öğrencilerin gelişim düzeyleri dikkate alındığında yayımlanan eserlerin sayfa sayılarının olması gerektiği düzeyde olduğu gözlenmektedir.

10. Yayımlanan kitapların boyutları incelendiğinde en fazla 13,5x19,50 cm boyutunda kitaplar yayımlandığı saptanmıştır. Kitapların 211 tanesi yani üçte birinden daha fazlası bu boyutta yayımlanmıştır. 12,5x19,5 cm boyutlarında yayımlanan kitap sayısı ise 197'dir. Bu boyutlardan başka 39 farklı boyutta kitaplar yayımlanmıştır. Ortaokul düzeyindeki öğrenciler için kitap boyutlarındaki bu denli farklılaşma olumlu karşılanmamaktadır.

11. Araştırmaya konu olan kitapların türleri genel olarak roman ve öykü olarak saptanmıştır. 246 kitap roman-resimli ve roman-grafik roman türündedir. Öykü-resimli öykü türünde ise toplam 173 kitap yayımlanmıştır. Diğer türlerde yazılan ve yayımlanan kitap sayılarının azlığı dikkat çekmektedir.

12. İncelenen kitapların birden çok temaya sahip olduğu belirlenmiştir. Kitapların toplamda 111 farklı teması vardır. En çok işlenen tema, 302 kitapla "serüven" temasıdır. 5. sınıf öğrencileri için de 8. sınıf öğrencileri için de en çok işlenen tema, bu temadır. Serüven teması dışında en çok işlenen temalar; sorun çözme, aile ilişkileri, dayanışma ve duygulardır.

13. 600 kitabın 443 tanesi resimli ya da fotoğraflıdır. En çok çizimi Derya Işık Özbay yapmıştır. Mustafa Delioğlu, Amelie Glienke, Emine Bora, Jim Davis, Uğur Köse de ondan fazla kitabın çizimde imzası bulunan çizerlerdir. Çizer, bir çocuk edebiyatında yazar kadar önemlidir. Çocuk edebiyatı eseri; yazar, çizer ve editör iş birliğinde hazırlanmalıdır.

5.3. Öneriler

1. 8. sınıf düzeyinde olan (13-14 yaş) öğrenciler için yayımlanan kitap sayısının azlığı dikkat çekmektedir. Bu yaş grubunda olan çocuklar için yazılan, çevrilen ve yayımlanan kitap sayısı artırılmalıdır.
2. Hem 5 hem 8. sınıf düzeyindeki öğrencilerin gelişim düzeyleri, ilgileri, ihtiyaçları, okumaları gereken türler farklılaşmaktadır. Bu iki düzeye aynı anda tavsiye edilen kitaplar gözden geçirilmelidir.
3. Bir öğrenci kendi toplumunu, kendi kültürünü, geleneklerini, değerlerini telif çocuk edebiyatı eserleriyle tanır ve yaşamına yansıtır. Toplumsal normlara uyum sağlar. İncelenen eserlerde çeviri kitapların sayısının telif eserlerden fazla olduğu dikkat çekmektedir. Yayımlanan telif çocuk edebiyatı eserlerinin sayısı artırılmalıdır.
4. 600 kitapta toplamda 41 farklı kitap boyutu tespit edilmiştir fakat en çok kitap basılan iki boyut vardır. Diğer boyutlarda basılan kitap sayıları artırılmalıdır.
5. Şiir türüne Türkçe eğitim programında geniş yer ayrılmıştır. Öğrencilerin bu yaşlarda şiir zevk ve bilinci kazanması önemlidir. Şiir türünde daha fazla çocuk edebiyatı eseri yazılmalı ve yayımlanmalıdır.
6. Yayımlanan kitaplarda en çok roman ve öykü türünde eserler yayımlandığı, diğer türde yayımlanan kitap sayılarının yeterli düzeyde olmadığı saptanmıştır. Öykü ve roman dışındaki türlerde yayımlanan kitap sayısı da artırılmalıdır.
7. Çeviriler toplamda 19 farklı ülkenin yazarlarından yapılmıştır. Çoğu da Avrupa ülkeleridir. Çeviri yapılan ülke sayısı artırılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Açık Önkaş, N. (2009). Çocuk edebiyatı kitaplarında şiirin yeri. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, 1-12. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/musbed/issue/23517/250565>
- Aksoy, B. (2001). Çeviride çevirmen seçimleri ışığında çeviri eleştirisi. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 18 (2), 1-16. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/huefd/issue/41190/497512>
- Akyüz, M. Y. (2014). *Muzaffer İzgü'nün çocuk kitaplarının çocuk edebiyatının temel ilkeleri açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Algül, F. N. (2021). Popüler kültürün dayattığı kitapların çocukların değerler önceliği üzerindeki etkisi. *Millî Eğitim Dergisi*, 50 (229), 205-231. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/milliegitim/issue/60215/578644>
- Almerico G. M. (2014). Building character through literacy with children's literature, *Research in Higher Education Journal*, 26, 10-27. Erişim adresi: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1055322.pdf>
- Alpay, Meral (1991). *Çocuk edebiyatı, Türkiye'deki gelişimi ve çevirisi üzerine*. Metis Çeviri: 15, 11-18.
- Alvstad, C. (2010). *Children's literature and translation*, Handbook of Translation Studies, yay. haz. Y. Gambier ve L. V. Doorslaer, Amsterdam, John Benjamins Publishing Company, 22-27.
- Anaz, Z. (2018). *Mavisel Yener'in çocuk edebiyatı yapıtlarının dil özellikleri, söz varlığı, anlatım teknikleri ve dış yapı özellikleri bakımından incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.
- Arıcı, A. F. (2016). *Çocuk Edebiyatı ve Kültürü*. Pegem Akademi. Ankara.
- Arslan, F. ve Alamdar, S. G. (2011, 05- 07 Ekim). *Türkçe ve sınıf öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatı ve çocuk edebiyatı dersine ilişkin görüşleri*. 3. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu. Ankara: Ankara Üniversitesi. Erişim adresi: <http://cogem.ankara.edu.tr/wp-content/uploads/sites/311/2016/12/3ucgs-2.pdf>
- Arslan, G. ve Kargın, T. (2021). Öğretmenlerin Kitap Önerisinde Kullandıkları Ölçütlerin Çocuk Edebiyatının Temel İlkelerine Göre İncelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, 35(4), 567-588. Doi: 10.24146/tk.992025
- Arslan, A., Şimşek, T. ve Yakar, M. (2018). Çocuk edebiyatı tarihi. T. Şimşek (Ed.) *Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı* içinde (s. 43-68). Grafiker Yayınları.
- Aslan, C. (2013). Duyarlık ve düşüncüyü geliştirmede çocuk/gençlik edebiyatı. *Çoluk Çocuk Anne Baba Eğitimci Dergisi*, 102, 29-32.
- Aslan, Y. (2020). *Çocuk edebiyatında "çocuk felsefesi"ne Jackson konsepti açısından bir yaklaşım* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Mersin Üniversitesi.

- Atayman, V., Dilidüzgün, S. ve Kurultay, T. (1993). *Yabancı çocuk kitaplarına açılan bir pencere*. İstanbul: Alman Kültür Merkezi Yayınları.
- Azmiry, N. (2014). *Animals and Their Functions in Children's Literature Since 1900*. Erişim adresi: <https://www.academia.edu>
- Bakkalbaşı, İ. (2009). *Johanna Spyri'nin "Heidi" adlı eserinden yola çıkarak yayınevlerinin çeviri çocuk edebiyatı üzerindeki etkisinin incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul.
- Baş, B. (2012). *Türkçe öğretimi açısından çocuk edebiyatı*. Kriter Yayıncılık.
- Batmaz, Ö. (2020). *Çocuk edebiyatı eserlerinin estetik ölçütler bakımından incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Baykan, A. (2005). Sosyal- kültürel faktörlerin çevirideki rolü, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 14, 177-197. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/pub/susbed/issue/61791/924054>
- Beaty, J. J., ve Pratt, L. (2003). *Early literacy in preschool and kindergarten*. New York: Merrill Prencite Hall.
- Berry, T.S. (1999). *A content analysis of the contemporary portrayal of African Americans in children's Picture book* [Master's thesis]. Chapel Hill, North Carolina.
- Bilgin, S. (2020). *Çağdaş çocuk edebiyatı eserlerinde teknolojinin sunuluş biçimleri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. Erişim adresi: <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Bulut, P. ve Kuşdemir, Y. (2013). TÜBİTAK tarafından yayınlanan çocuk kitaplarının içerik özelliklerinin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 8(12), 215-226. Erişim adresi: <https://app.trdizin.gov.tr/publication/paper/detail/TWpjNU9UTTRPQT09>
- Canatak, A. M. (2011). İbrahim Alâettin'in (Gövsâ) Çocuk Şiirleri adlı eserinin çocuk edebiyatındaki yeri. *Electronic Turkish Studies*, 6(2). Erişim adresi: <http://www.ajindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423934137.pdf>
- Cevher, N. (2015). *Ankara'daki halk kütüphanesi çocuk bölümlerinin çocukların okuma alışkanlığındaki rolü* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi
- Cihaner, C. (2007). *Eleştirel düşünme kazandırma yönüyle Bilgin Adalı'nın çocuk kitapları* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Ciravoğlu, Ö. (2000). *Çocuk Edebiyatı*. Esin Yayınevi.
- Coşkun, S. (2019). *Çetin Öner'in öykülerinin çocuk edebiyatı açısından incelenmesi ve Türkçe eğitimine katkısı* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.

- Çakmak, H. G. ve Sofuoğlu, M. G. (1997). 1974-1993 yılları arasında Türkçe basılmış olan resimli öykü kitaplarının resimlendirilme ve fiziksel özellikleri yönünden incelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 11(1), 42-53. Erişim adresi: <http://www.tk.org.tr/index.php/tk/article/view/977>
- Çelik, Ö. (2016). *Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın tarihî çocuk romanlarının çocuk edebiyatının temel öğelerine göre incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Çer, E. (2016). Preparing Books for Children from Birth through Age Six: A New Children's Reality Approach. *Universal Journal of Educational Research*, 4(5), 1024-1036. DOI: 10.13189/ujer.2016.040512
- Çetinkaya, F. Ç. ve Durmaz, M. (2020). Çeviri resimli çocuk kitaplarının kültür aktarımı açısından incelenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 945-959. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2020.-567554>
- Çevirmenler Meslek Birliği [ÇEVBİR], (2018, 31 Ocak). Dünya çeviri günü kutlama mesajı. Erişim adresi: <http://cevbir.org.tr/slide/30-eylul-dunya-ceviri-gunu>
- Çılgın, A. S. (2007). *Çocuk Edebiyatı*. Morpa Kültür Yayınları.
- Çiftçi, F. (2013). Çocuk edebiyatında yaş gruplarına göre kitaplar ve özellikleri. *Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 125-138. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/20440>
- Çifci, M. ve Ulutaş M. (2017). İlköğretim 100 Temel Eser listesindeki kitapların hedef kitlenin düzeyine uygunluğu. *Turkish Studies*, 12(18), 235-270. Doi: 10.7827/TurkishStudies.12149
- Çocuk Vakfı. (2006). *Türkiye'nin okuma alışkanlığı karnesi*. Çocuk Vakfı Yayınları.
- Çocuk Vakfı (2009), 100 Temel Eser Raporu. Erişim adresi: www.cocukvakfi.org.tr.
- Davis, G. L. (1986). A content analysis of fifty-seven children books with death themes. *Child Study Journal*, 16, 39-54. Erişim adresi: <https://psycnet.apa.org/record/1986-24064-001>
- Dedeoğlu Orhun, B. (2019). *Çocuk edebiyatında estetik ölçütlerinin belirlenmesi ve bir çocuk edebiyatı kitabının estetik ölçütler açısından değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Demircan, C. (2006). TÜBİTAK çocuk kitaplığı dizisindeki kitapların dış yapısal ve iç yapısal olarak incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 12-27. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/161002>
- Demiryürek, T. G. (2006, Ekim). *Sevim Ak'ın "Az Buçuk Teo" Adlı Çocuk Kitabındaki Kahramanların Özdeşim Ögesi Olarak İrdelenmesi*. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu. Ankara. Erişim adresi: <http://hdl.handle.net/20.500.12575/4889>

- Demiryürek, G. (2012). TRT Çocuk Dergisi'nin Yapısal Özellikler Bakımından Değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20 (3), 1017-1034. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefdergi/issue/48698/619580>
- Devrimci, H. (1993). *İlkokul 5. Sınıf Çocuklarında Okuma Alışkanlığının İncelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Hacettepe Üniversitesi.
- Dilidüzgün, S. (2000). *Çocuk kitaplarında yazınsal nitelik*. Yayına Hazırlayan: Sedat Sever. 1. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu: Sorunlar ve Çözüm Yolları. (ss. 253-267). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi ve TÖMER Dil Eğitim Merkezi Yayınları.
- Dilidüzgün, S. (2003a). *Çağdaş Çocuk Yazını*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Dilidüzgün, S. (2003b). *İletişim Odaklı Türkçe Derslerinde Çocuk Kitapları*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Dilidüzgün, S. (2004). *Çağdaş Çocuk Yazını-Yazın Eğitime Atılan İlk Adım*. Morpa Kültür Yayınları.
- Dilidüzgün, S. (2006, 04-06 Ekim). *Çocuk Kitaplarının Çocuğun Sanat Eğitime Katkısı*. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu. (Gelişmeler, Sorunlar ve Çözüm Önerileri). Yay. Haz.: S. Sever) Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi, (4), 111-117. Erişim adresi: <http://hdl.handle.net/20.500.12575/4889>
- Dumanlı Kadızade, E. ve Nergiz, G. (2019). Türkçe Öğretmenlerinin Çocuk Edebiyatına İlişkin Görüşleri. *Researcher*, 7(3), 65-76. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2151618>
- Duymaz, Z. (2020). *John Ronald Reuel Tolkien'in The Hobbit adlı eserinin Türkçe çevirilerinin yeniden çeviri varsayımı ve çocuk edebiyatı kapsamında incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Okan Üniversitesi.
- Dündar, N. (2019). *Ortaokul öğrenci velilerinin çocuk edebiyatına yönelik farkındalıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* [Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi]. Giresun Üniversitesi.
- Düzenli, E. (2019). *Hidayet Karakuş'un hikâyelerinin çocuk edebiyatının temel unsurları bakımından incelenmesi* [Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi]. Bayburt Üniversitesi.
- Erdal, K. (2008). Çocuk edebiyatı ve çocuk kitapları. *Milli Eğitim Dergisi*. 178, 156-165.
- Er Quilichini, D. (2020). *Yurt dışındaki Türk çocuklarına yönelik çocuk edebiyatı eserleri seçme ölçütleri ve öneriler* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Erten, A. (2014). Çeviri çocuk edebiyatının temel sorunları ve çözüm önerileri. *Türk Dili Dergisi*, 107(756), 675-681. Erişim adresi: <https://tdk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/354.pdf>

- Erkmen, N. (2017). *Çocuk kütüphanelerinde en çok okunan çocuk kitaplarının çocuk edebiyatının temel ilkeleri bağlamında incelenmesi (Ankara ili örneği)* [Yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Erşahan İspirt, K. (2019). *Michael Ende'nin çeviri çocuk edebiyatı kitaplarının çocuk edebiyatına uygunluğu ve çocuk edebiyatının temel öğeleri bakımından incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi.
- Galda, L. ve Cullinan, B. (2002). *Literature and the child*. Belmont, CA: Wadsworth.
- Gökmen, B. (2017). *Ödüllü çocuk edebiyatı yapıtlarının çocuk edebiyatının temel öğeleri bakımından incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Gönen, M. (2011). *Türkiye'de okul öncesi çocuk edebiyatı*. Uluslararası okul öncesi eğitim kongresi. İstanbul. Erişim adresi: media.turuz.com/.../Children/.../0102-Turkiyede_Okulincesi_Cocuq_Edebiyati
- Gönen, M. (2017). *Çocuk edebiyatı yazarı ve çizeri olarak feridun oral'ın çocuk edebiyatımızdaki yeri ve eğitsel değerler* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Gönen, M., Katrancı, M., Uygun, M. ve Uçuş, Ş. (2011). İlköğretim birinci kademe öğrencilerine yönelik çocuk kitaplarının, içerik, resimleme ve fiziksel özellikleri açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(160), 205-265. Erişim adresi: <http://eb.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/773/274>
- Gönen, M., Öncü, E.Ç. ve Işıtan, S. (2004). İlköğretim 5., 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının incelenmesi. *Millî Eğitim*, 164, 7-35. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/293823522_Gonen_M_Oncu_E_ve_Isitan_S_2004_Ilkogretim_5_6_ve_7_Sinif_Ogrencilerinin_Okuma_Aliskanliklerinin_Incelenmesi_Milli_Egitim_Dergisi_32_1647-34
- Gündüz, O. ve Şimşek T. (2011), *Anlama Teknikleri 1 Uygulamalı Okuma Eğitimi El Kitabı*. Grafiker Yayınları, Ankara.
- Güleryüz, H. (2006). *Yaratıcı Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Gürel, N. (2010). *Çocuk edebiyatımızda serüven romanları üzerine bir inceleme*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Gürel, Z., Temizyürek, F. ve Şahbaz, N. K. (2007). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Öncü Basımevi.
- Hep Kitap Yayınları, (2022). *Hep Kitap Yayınları, Hakkımızda*. Erişim adresi: <https://www.hepkitap.com.tr/hakkimizda>
- Hughes, C. (2014). *An introduction to qualitative research, department of sociology*, University of Warwick. Erişim adresi: <https://www2.warwick.ac.uk/fac/soc/sociology/staff/hughes/researchprocess/>
- Huck, C. ve Kiefer, B. (2004). *Children's Literature in the Elementary School*. Mc Graw Hill.Boston.

- Horning, K. T. (1997). *From cover to cover: Evaluating and reviewing children's books*. New York: HarperCollins.
- İbaçoğlu, T. (2019). *İlkokul Öğrencilerine Yönelik Çocuk Kitaplarının İç ve Dış Yapısal Özellikler Açısından İncelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale Üniversitesi.
- İkiz, F. (2017). "Robin Hood" örneği üzerinden çeviri çocuk edebiyatında çevirmen ve yayınevi yaklaşımları. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- İpek, O. (2017). *Çocuk Edebiyatı ve çocuk eğitimi çerçevesinde Numan Kartal'ın eserlerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Uludağ Üniversitesi.
- İş Bankası Kültür Yayınları, (2022). *İş Bankası Kültür Yayınları, Hakkımızda*. Erişim adresi: <https://www.iskulttur.com.tr/hakkimizda>
- Kahraman, P. B., Kartal, T. ve Yıldız, S. (2020). Resimli Çocuk Kitaplarında Çocuk Hakları. *Çocuk Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 3(2), 138-163. Doi numarası: 10.47935/ceded.801810
- Kale, N. (2000). *Düşündüren çocuk kitapları*. I. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu. Sorunlar ve Çözüm Yolları. Ankara.
- Kanat, Ö. (2020). Eğitim fakültelerindeki çocuk edebiyatı dersinin öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 646-656. DOI: 10.16916/aded.579298
- Kantemir, E. (1979). Çocuk kitapları sorunu. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(1-4), 191-202. Erişim adresi: https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000607
- Karagöz, B. (2019). TRT Çocuk Dergisi'ndeki kitap tanıtımları üzerine betimsel bir inceleme. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 8(1), 512-537. <https://dergipark.org.tr/en/pub/teke/issue/44335/547969>
- Karagözoğlu, M. (2010). *Mustafa Ruhi Şirin'in çocuk edebiyatına dair görüşleri ve eserleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Karagül, S. (2018). Çocuk Edebiyatı ve Bibliyoterapi. *Çocuk ve Medeniyet*, 3(6), 43-55. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/cm/issue/57212/807886>
- Karakurt İpek, G. (2019). *Nur İçözü'nün romanlarının çocuk edebiyatının temel öğeleri bağlamında incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Karakuş, I. Ş. (2006). *Çocuk edebiyatı ürünlerinin okuma gelişimine etkisi* [Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri.*, Nobel Yayın Dağıtım.
- Karataş, E. (2020). Çocuk edebiyatında bir anlatı türü olarak mektup. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 1028-1040. <https://doi.org/10.16916/aded.706728>

- Karataş, E. (2014). Çocuk edebiyatında “karakter” kavramı. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (33), 60-79. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/musbed/issue/23267/248351>
- Karatay, H. (2018). Çocuk edebiyatı metinlerinde bulunması gereken özellikler. T. Şimşek (Ed.) *Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı* içinde (s. 79-125). Grafiker Yayınları.
- Kartal, H. ve Bilgin, A. (2017). İyi Kitap Dergisi’nin çocuk kitaplığı bölümünde tanıtılan eserlerin çok yönlü analizi. *Türk Kütüphaneciliği*, 31 (4), 483-500. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/805089>
- Kartal, H., Güner, F., Çelik, C., Soyuçok, M. ve Beşer, R. (2019). İlkokul İkinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Tercihleri ve Kütüphanelerden Beklentileri Üzerine Nitel Bir İnceleme, *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, 33 (4), 267-281. <https://doi.org/10.24146/tk.597718>
- Kavan, N. ve Akın, E. (2020). Zaman bisikleti fantastik çocuk roman serisinin kültürel çözümlemesi. *Asya Studies-Academic Social Studies/Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(11), 49-57. DOI: 10.31455/asya.684728 /
- Kaya, İ. (2000). *Çocuk kitabı resimlerinde klişe yaklaşımlar*. S. Sever (Ed.), I. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 551-565). Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Kaya, İ. (2003). Çocuk kitabı resimlerinde klişe yaklaşımlar. *Çocuk Çocuk Dergisi*, 23-24.
- Khan, A. (2018, 14-17 Kasım). *Re-inventing children’s spaces for a new generation*. 1. Uluslararası Çocuk Kütüphaneleri Sempozyumu Bildirileri. Nevşehir. Yay. Haz. A. K. Yıldız, L. Özdemir. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Kıbrıs, İ. (2000). *Uygulamalı Çocuk Edebiyatı*. Eylül Kitap ve Yayınevi.
- Kıbrıs, İ. (2006). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Tekağaç Eylül Yayınları.
- Kıbrıs, İ. (2010). *Çocuk Edebiyatı*. Kök Yayıncılık.
- Kıbrıs, İ. (2016). *Çocuk Edebiyatı*. Kök Yayıncılık.
- Kılıç, E. C. (2019). *Roald Dahl’in çocuk edebiyatı eserlerinde mizah unsurları* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Mersin Üniversitesi.
- Kıymaz, M. S. (2010). Millî Hafıza Açısından Kahramanlık Hikâyeleri: “İleri Yavrutürk” Dergisi Örneği. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (4), 103-117. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/adyusbd/issue/1399/16544>
- Koyuncu, S. S. ve Kaptan, A. Y. (2005). Çocuk kitaplarında görsel anlatım ve tasarım sorunları. *Hece Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı*, 104,105.
- Köse, İ. (2015). Osmanlı’da Eğitimin Modernleşme Hareketleri: Dönemin Çocuk Mecmualarında Eğlence ve Eğitim Yaklaşımları (1869-1922). *Selçuk Üniversitesi*

- Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 18(2), 137-163. Erişim adresi: <http://sbmyod.selcuk.edu.tr/sumbtd/article/view/339/302>
- Kul, N. (2014) *Evrensel bakış açısıyla ülkemizde 1930-2010 yılları arasında basılan resimli çocuk kitapları* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Yeditepe Üniversitesi.
- Lathey, Gillian. (2006). *The translation of children's literature: A reader*. Clevedon, Buffalo, Toronto: Multilingual Matters Ltd.
- Lelli, C. M. (2010). *Incorporating Domestic Violence Awareness Through an Undergraduate Reading Course Focused On Children's Literature* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Widener Üniversitesi.
- Levent, G. (2010). *Çocuk edebiyatı çevirilerinde karşılaşılan sorunlar* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Lukens, R. J., Smith, J., Coffel ve Cynthia, M. (2013). *A critical handbook of children's literature*. Essex: Pearson Education Limited.
- Lukens, R., J. Smith, Jacquelin J. Coffel ve Cynthia M. (2018). *Çocuk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış*. çev. Cenk Pamay. Erdem Yayınları.
- Maden, S. ve Dündar, N. (2020). Ortaokul öğrencilerinin ve velilerinin okudukları çocuk kitapları üzerine bir araştırma. *The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences*, 6 (1), 39-48. DOI: 10.34137/jilses.612112
- Maltepe, S. (2009). Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatı ürünlerini seçebilme yeterlilikleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(21), 398-412. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/baunsobed/issue/50238/648017>
- Mardi, H. Ö. (2006). *Çocuk kitapları resimlemede karakter yaratma*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.] Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- MEB (2005). 100 Temel Eser'in Tam Listesi. Erişim adresi: <http://www.meb.gov.tr/haberler/haber>
- MEB, (2019, 12 Şubat). Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar). Erişim adresi: <https://mufredat.meb.gov.tr/>
- Mert, E. L. (2016). Çocuk edebiyatı eleştirisinin Türkçe öğretmen adaylarının çocuk kitaplarını gelişim düzeylerine göre ayrıştırma becerisine etkisi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (2), 1252-1274. DOI=10.17556/jef.23692
- Mert, O., Albayrak, F. ve Serin N. (2013). Çeviri çocuk kitaplarının kültür aktarımı açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1 (3), 58-73. <https://doi.org/10.16916/aded.16000>
- Mills, C. (2016). *Ethics and Children Literature*. Claudia Mills (Ed.), Ethics and Children Literature içinde. (1-41). New York: Routledge.

- Mullan, K. (2010). Families that read: a time-diary analysis of young people's and parents' reading[Abstract]. *Journal of Research in Reading*, 33(4), 414-430. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9817.2010.01438.x>
- Nas, R. (2004). *Örneklerle çocuk edebiyatı*. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Namazcı, M. (2020). *Türk çocuk edebiyatı eserlerinde üç kuşakta değişen aile* [Yüksek Lisans Tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Nergiz, G. (2019). *Anne-babaların çocuk edebiyatı ürünlerini seçebilme yeterlilikleri: Mersin ili örneği* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Mersin Üniversitesi.
- Neydim, N. (1995). *Türkiye'de çeviri çocuk edebiyatında tarihsel süreç içerisinde çizilen çocuk figürlerine toplumsal bakış açısından yüklenen işlevler* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi] İstanbul Üniversitesi.
- Neydim, N. (2003). *Çocuk Edebiyatı*. Bu Yayınevi.
- Neydim, N. (2005). Küçük prens çevirilerindeki çevirmen kararlarına erek odaklı bakışla karşılaştırmalı bir yaklaşım. *İstanbul Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi*, (17), 99-110.
- Neydim, N. (t.y.). *Çocuk Edebiyatı*. İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi.
- Nuba, H., Sheiman, D. ve Searson, M. (2016). *Children's literature: Developing good readers*. London: Routledge.
- Oğuzkan, F. (1987). *Çocuk edebiyatı*. Emel Matbaacılık.
- Oğuzkan, A. F. (2001). *Çocuk edebiyatı* (7. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Oğuzkan, F. (2010). *Çocuk edebiyatı* (10. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Okay, C. (2006). Eski Harfli Çocuk Dergileri. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, (7), 511-518. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/talid/issue/43472/530507>
- Orhan, M. (2020). *TÜBİTAK çocuk kitaplarının çocuk edebiyatı yönünden incelenmesi* [Yayımlanmış Doktora Tezi]. Kırıkkale Üniversitesi.
- Orhan, M. ve Pilav, S. (2021). TÜBİTAK çocuk kitaplarının çocuk edebiyatı yönünden incelenmesi. *Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 11(1), 371-390. DOI: 10.30783/nevsosbilen.872141
- O'Sullivan, E. (2013). *Children's literature and translation studies*. In The Routledge Handbook of Translation Studies. London-New York: Routledge. 451-463
- Öncü, M. T. (2018) Türkçeye çevrilen Alman edebiyatına genel bir bakış. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 1, 250-261. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/506466>
- Özdemirci, F. (2000). Kitapların dünyasında çocuk çocuğun dünyasında kitaplar. *Türk Kütüphaneciliği*, 14(2), 226-232. Erişim adresi:

http://fahrettinozdemirci.com.tr/wpcontent/uploads/2018/09/kit_duny_cocuk-kit_duny_cocuk.pdf

Özer, A. (2007). *Çocuk Kitaplarındaki Resimlerin Çocuğa Göreliliği*. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu. Ankara: Ankara Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, s.425-432.

Özgider, D. S. (2010). *Türkiye ve İngiltere’de çok satılan çocuk kitaplarının biçimsel ve içerik özellikleri açısından karşılaştırılması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.

Özkan, N. (2001). *Çocuk kitaplarında dil sorunu* [Yayımlanmamış Doktora Tezi], Hacettepe Üniversitesi.

Parsons, M. (1987). *Estetik gelişim evre tablosu*. Bu tablo, <http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/kitaplar/ortasanat/unite2.doc> adresinden alınmıştır.

Pascua-Febles, I. (2006). *Translating Cultural References. Children's Literature and Translation*. Jan Van Coillie., Walter P. Verschueren (eds). Manchester, England: St. Jerome Publishing.

Sağlam, Ö. (2009). *Harf çocuk edebiyatı çeviri kitaplarının çocuk edebiyatı açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi] Sakarya Üniversitesi.

Santrock, J. W. (1998). *Child development*. 8th Edition. North America: McGrawHill.

Schallert, D. L. (1980). *The role of illustrations in reading comprehension*. InR. J. Spiro, B. C. Bruce, & W. F. Brewer (Eds.), *Theoretical issues in comprehension instruction* (pp. 503–525). Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Sel, H. (2019). *Türkçe öğretmen adaylarının günümüz çocuk edebiyatı yazar ve şairlerine ilişkin farkındalıkları: 2000 ve sonrası*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.

Shavit, Z. (1991). *Çocuk yazını çevirisinin yazınsal çoğul dizgedeki konumu açısından belirlenmesi*. Metis Çeviri. 15, 19-25.

Sever, S. (2003). *Çocuk ve Edebiyat*. KÖK Yayıncılık.

Sever, S. (2007). *Çocuk ve Edebiyat*. Kök Yayıncılık

Sever, S. (2008). *Çocuk ve Edebiyat*. Tudem Yayıncılık.

Sever, S. (2013). *Çocuk edebiyatı ve okuma kültürü*. Tudem Yayıncılık.

Sonnenschein, S. ve Munsterman, K. (2002). *The Influence of Home Based Reading Interaction on 5 Year Old Reading Motivation and Early Literacy Development*. *Early Childhood Research Quarterly*, 17, 318-337. Doi number: [https://doi.org/10.1016/S0885-2006\(02\)00167-9](https://doi.org/10.1016/S0885-2006(02)00167-9)

- Soydan, K. (2014). *Türk kültürüne göre çocuk hikâye kitaplarında illüstrasyon*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi.] Arel Üniversitesi.
- Sönmez, S. (2003). *Kitap Tipografisinde Okunabilirlik ve Görsel Kaliteyi Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Marmara Üniversitesi.
- Stebler, M. Z. (2018). Yaş gruplarına göre çocuk kitapları. T. Şimşek (Ed.) Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı içinde (s. 129-142). Grafiker Yayınları.
- Şahbaz, M. (2016). *Çeviri çocuk edebiyatı ürünlerindeki kültürel öğeler* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Başkent Üniversitesi.
- Şenol, F. B., Yükselen, A., Üstündağ, A. ve Ay, A. (2017). 7-12 yaş çocuklarına yönelik çocuk kitapların içerik, resimleme ve fiziksel özellik açısından incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS)*, 55, 441-456. Doi number: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS6965>
- Şimşek, T. (2014). Çocuk edebiyatı tarihine ön söz. *Türk Dili Dergisi*, 7(756), 15-58. Erişim adresi: <https://tdk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/Tacettinsimsek.pdf>
- Şirin, M. R. (2000). *99 Soruda Çocuk Edebiyatı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Şirin, M. R. (2007). *Çocuk edebiyatına eleştirel bir bakış- Çocuk edebiyatı nedir ne değildir?*. Kök Yayıncılık.
- Şirin, M. R. (2016). Edebiyat ve çocuk edebiyatı, edebiyatın amacı ve işlevi. *Türk Dili Dergisi*, CX(780), 12-31. Erişim adresi: https://www.tdk.gov.tr/wp-content/uploads/2016/11/3_Mustafa%20Ruhi%20%20c5%9e%20c4%b0R%20c4%b0N%20%20Edebiyat%20ve%20c3%87ocuk%20Edebiyat%20c4%b1%20Edebiyat%20c4%b1n%20Amac%20c4%b1%20ve%20c4%b0%20c5%9flevi.pdf
- Tanrikulu, F. (2021). Çocuk kitabı yazarlarının Türkiye’de çocuk yayıncılığına ilişkin görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (58), 747-770. DOI: 10.21764/mauefd.656797
- Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). *İçerik analizi ve uygulama örnekleri*. Epsilon Yayınevi.
- TEDA (2020, 21 Mayıs). Rakamlarla TEDA, [Çevrimiçi]. Erişim adresi: <https://teda.ktb.gov.tr/TR-250769/rakamlarla-teda.html>
- Tekşan, K. ve Çinpolat, E. (2020). Miyase Sertbarut’un kitaplarının okunabilirlik düzeyleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 829-842. DOI: 10.16916/aded.721787
- Temir, A. (2019). *Dijital çocuk yayınlarının çocukların öğrenmesi üzerinde etkileri*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Temizyürek, Y. (2003). Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatının Önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (13). Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/tubar/issue/16954/177006>
- Timaş, (2022). *Hakkımızda*. <https://timas.com.tr/hakkimizda>

- Tosunoğlu, M. ve Kayadibi, N. (2006). *Türkiye’de 2000-2005 yıllarında devlet tarafından yayımlanmış çocuk kitaplarının biçim ve içerik analizi*. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (Gelişmeler, sorunlar ve çözüm önerileri), (Yay. Haz. S. Sever). 339-347. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını. Erişim adresi: <http://hdl.handle.net/20.500.12575/4889>
- Trim, M. (2004). *Growing and knowing a selection guide for children literature*. München: Die Deutsche Bibliothek.
- Tudem, (2022). *Hakkımızda*. <https://tudem.com/hakkimizda.aspx>
- Tür, G. ve Turla, A. (2005). *Çocuk, Edebiyat ve Kitap*. Yapa.
- Türk Dil Kurumu (2022, 21 Şubat). Güncel Türkçe Sözlük. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>
- Ungan, S. ve Demir, E. (2016). Günümüz çocuk edebiyatı yazarları ve eserleri üzerine bir inceleme. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 1(1), 40-65. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/315588>
- Uyar, Y. E. (2019). *Hasan Kallimci’nin destan romanlar serisinin çocuk edebiyatının temel ilkeleri bağlamında değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Varısoğlu, B. ve Tuzcuoğlu Aksin, Ş. H. (2019). Andrew Clements'in Bunun adı Findel adlı çocuk edebiyatı eserinin çocuca görelilik açısından incelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (16), 639-656. DOI: 10.29000/rumelide.619651
- Yağcı, Y. (2007). Çocuk ve gençlerin kitaba ulaşmasındaki köprüler. *Türk Kütüphaneciliği*, 21(1), 62-71. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/tk/issue/48939/624275>
- Yağmur, S. (2019). *Türk çocuk edebiyatında doğa-çocuk ilişkisi* [Yayımlanmış Yüksek lisans tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Yalçın, A. ve Aytaş, G. (2003). *Çocuk Edebiyatı*. Akçağ Yayınları.
- Yapı Kredi Yayınları (2022). *Hakkında*. Erişim adresi: <https://kitap.ykykultur.com.tr/yky-hakkında/hakkında>
- Yardımcı, M. ve Tuncer, H. (2002). *Eğitim Fakülteleri için Çocuk Edebiyatı*. Ürün Yayınları.
- Yavuzer, H. (2011). *Resimleriyle Çocuk*. Remzi Kitapevi.
- Yılar, Ö. ve Celepoğlu, A. (2013). *Çocuk yayınları ve bu yayınlarda bulunması gereken temel unsurlar*. Ö. Yılar ve L. Turan (Ed.). Eğitim Fakülteleri İçin Çocuk Edebiyatı içinde.: Pegem.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, O. (2014). 100 temel eser listesi ve bu listenin etkileri. *Türk Dili Dergisi Çocuk ve İlk Gençlik Edebiyatı Özel Sayısı*, 725-735. Erişim adresi: <https://www.tdk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/725.pdf>

- Yüksel, B. (2020). *Çocuk edebiyatının temel ilkeleri açısından Behiç Ak'ın kitaplarında görsel tasarım, değerler ve metin ilişkileri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Waldmann, Günter. (1999). *Produktiver Umgang mit Literatur im Unterricht*, Hohengehren, Schneider Verl.
- Wolf, S. (2004). *Interpreting literature with children*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Zivtci, N. (2007). *Çocuk Edebiyatı Çevirisinde Kültürel Değerlerin Aktarılması*. Y. Haz.: Sedat Sever, Y. Yer: 2. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, 357–360. Ankara Üniversitesi Yayınları.